

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.; oversatte af P. Foersom.
Titel Title:	<u>William Shakspeare's Dramatiske Værker</u>
Alternativ titel Alternative title:	Dramatiske Værker.
Udgavebetegnelse Edition Statement:	3. Udg. /
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 15
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1861-1873
Fysiske størrelse Physical extent:	Del 1-18 i 16 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-150.-8°

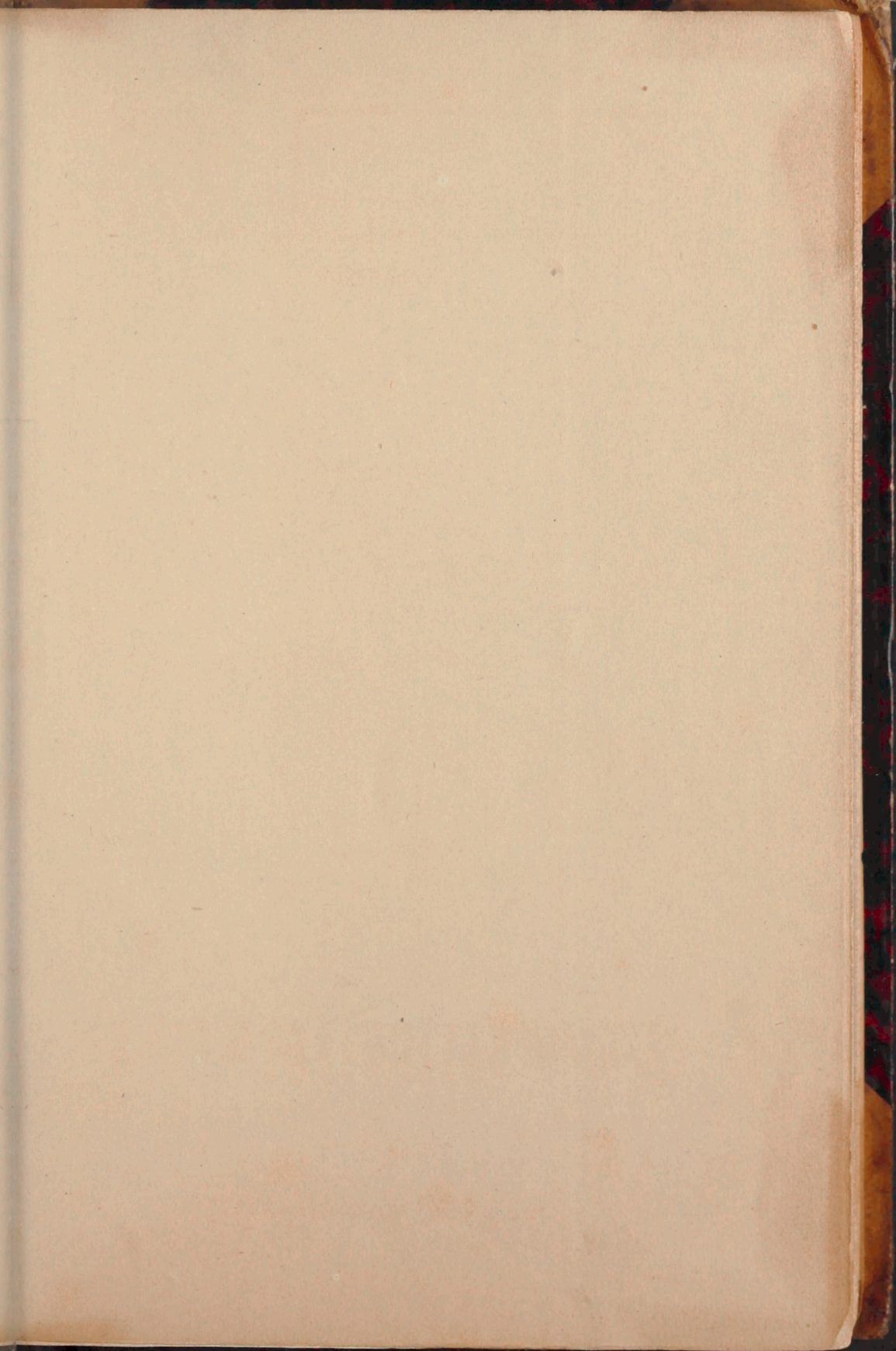
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 01066 5

trax

1811

Grammatik der dänischen Sprache

von

H. Jacobsen og G. G. Lunde.

Anden Udgave.

København.

Printet og forlagt hos J. Neumann, Neudamm.

1811.

1811

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. Foersom og Edo. Lembocke.

Femtende Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1871.

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

Edo. Lembocke.

Tiende Del.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1871.

William Shakespeare

Comedies

1616

Vol. 1

1616

1616

Printed in London by I. Blount, Printer to the Kings Most Excellent Majesties

at the Sign of the Gunne, in St. Dunstons Church-yard

Antonius og Cleopatra.

Antonius de Cleopatra.

Personer.

Marcus Antonius,	}	Triumvirer.
Octavius Cæsar,		
Marcus Aemilius Lepidus,		
Sertus Pompejus.		
Domitius Enobarbus,	}	Antonius' Venner.
Ventidius,		
Cros,		
Scarus,		
Dercetas,		
Demetrius,		
Philo,		
Mæcenas,		
Agrippa,	}	Cæsars Venner.
Dolabella,		
Proculejus,		
Thyreus,		
Gallus,		
Menas,	}	Pompejus' Venner.
Menecrates,		
Varrus,		
Taurus, Befalingsmand over Cæsars Hær.		
Canidius, Befalingsmand over Antonius' Hær.		
Silius, Hovedsmand under Ventidius.		
Euphronius, Sendebud fra Antonius til Cæsar.		
Alexas,	}	Cleopatras Hofmænd.
Mardian,		
Seleucus,		
Diomedes,		

En Spaamand.

En Bonde.

Cleopatra, Egyptens Dronning.

Octavia, Cæsars Søster, Antonius' Hustru.

Charmiana, }
Iras, } Cleopatras Terner.

Hovedsmænd, Krigsfolk, Sendebud, Følge.

Handlingen foregaaer paa forskjellige Steder i det
romerske Rige.

Første Act.

Første Scene.

Alexandria. En Sal i Cleopatras Palads.

(Demetrius og Philo komme ind.)

Philo.

Nei denne vor Feltherres Elskovsrus
gaaer over Bredden. Disse stolte Dine,
der fordum flammed over Krigens Rækker
som den staalklædte Mars, de vende nu
al deres Blikkes andagtsfulde Hylдинг
hen til en gulbrun Pande. Høvdinghjertet,
som i de svare Kampes Dyster sprængte
Brystspænderne, fornægter Heltetmodet
og er nu bleven Blæsebælg og Viste
til Kjølning for en Taterkvindes Lyst.
Der kommer de.

(Trompetklang. Antonius og Cleopatra komme ind med Følge.
Eunucher viste hende.)

Giv Agt, saa skal du see
ham, Verdens tredie Pille omstabt til
en Skjoges Nar; betragt ham og giv Agt.

Cleopatra.

Hvis det er Elskov, sig mig da, hvor stor.

Antonius.

Det er en Stodderelskov, der kan maales.

Cleopatra.

Jeg sætter Maal, hvor høit man mig tør elske.

Antonius.

Find først en anden Jord, en anden Himmel.

(En Tjener kommer ind.)

Tjeneren.

Et Bud fra Rom, min Herre.

Antonius.

Urgrelser! —

vær kort da!

Cleopatra.

Hør det dog, Antonius!

Maaskee er Fulvia vred; — ja, hvem kan vide,
om ikke Cæsar Flødestjæg har sendt dig
sit Magtens Bud: „Gjør dette eller hint!
betving det Rige, og befri det andet;
gjør det, hvis ikke, fælde vi din Dom.“

Antonius.

Hvad, Elskede?

Cleopatra.

Maaskee, ja høist sandsynligt
faaer du ei længer Lov at blive; Cæsar
har kaldt dig hjem; — hør det, Antonius; —
hvor er da Fulvias Stævning? — eller Cæsars? —
begges? — Kald Sendebudene herind! —
Saasandt jeg er Egyptens Hersterinde,
du bliver rød, Antonius; dit Blod
maa hylde Cæsar, eller Blufelsrødmen
paa dine Kinder er en Skat, du yder

til Fulvia, naar skingrende hun skjælder. —
Frem med de Sendebud!

Antonius.

Lad Roma smelte
i Liberstrømmen; lad det stolte Riges
vidtstrakte Hvelving styrte! Her har jeg
min Verden. Kongeriger er kun Støv;
i Jordens Dynd ernæres baade Dyret
og Menneſtet; det Gode her i Livet
er dette; (han omfavner hende.)

naar et ſaadant Par ſom vi,
naar ſlige Lo kan det, — og derpaa ſtævner
jeg nu Alverden under Straf til Vidne, —
ſaa ſtaaе vi mageløſe.

Cleopatra.

Herlig Falskhed!

Han ægted Fulvia, elſker hende ikke! —
lad mig da gjælde for den Nar, jeg er ei,
Antonius vil være den, han er.

Antonius.

Dyplammet af Cleopatra. — Men nu,
for Elſkøvs og dens ſøde Timers Skyld,
lad os ei ſpilde Tiden med at ſkjændes!
nu burde intet Dieblif af Livet
gaae uden Glæde hen. Hvad Morſtab har vi
iaften?

Cleopatra.

Hør paa diſſe Sendebud.

Antonius.

Fy, trættekjære Dronning! du, ſom Alt
maa klæde godt, at ſkjænde, lee og græde;
hvis Lidenſtaber kappes om hos dig

at blive skønne og beundrede!
 Nei, ingen Sendebud! jeg er kun din;
 alene vil vi stroife om iasten
 i Byen og betragte Folkets Færd.
 Kom da, min Dronning; det var jo dit Dnsfe
 iastes. — Ingen tale til os.

(Antonius og Cleopatra gaae med Følge.)

Demetrius.

Gjælder

da Cæsar hos Antonius saa lidet?

Philo.

Stundom, naar ei han er Antonius,
 forglemmer han det høie Sind, som burde
 bestandig følge med Antonius.

Diomedes.

Det gjør mig ondt, han støtter Pobellogen,
 der taler slikt om ham i Rom; imorgen
 jeg haaber noget bedre dog. God Nat!

(de gaae.)

Anden Scene.

Sammestedt. Et andet Bærelse.

(Charmiana, Fras, Alexas og en Spaamand komme ind.)

Charmiana.

Hviædle Herr Alexas, søde Alexas, Alverdens Alexas,
 aller som mest ubegrændsede Alexas, hvor er den Spaamand,
 du roste saameget for Dronningen? O, gid jeg dog kjendte den
 Wgtemand, som du siger skal smykke sine Horn med Krandsse!

Alexas.

Spaamand!

Spaamanden.

Hvad vil du mig?

Charmiana.

Er dette Manden? —

Er du den Mand, der veed Bested?

Spaamanden.

Naturens

uendelige Løndoms Bog forstaaer jeg
at læse lidet i.

Alexas.

Vis ham din Haand.

(Enobarbus kommer ind.)

Enobarbus.

Bring hurtig Gildebordet ind og Vin
fuldtop til Skaalen for Cleopatra.

Charmiana.

Min gode Herre, giv mig nu god Lykke.

Spaamanden.

Seg giver ikke, men jeg forudseer.

Charmiana.

Seg beder dig, saa forudse mig den.

Spaamanden.

Langt skjønnere du vorder, end du er.

Charmiana.

Han mener i Huden.

Fræs.

Nei, du vil sminke dig, naar du bliver gammel.

Charmiana.

Rynkerne forbyde det!

Alexas.

Forstyr ikke hans Fremsyn; vær opmærksom.

Charmiana.

Lys!

Spaamanden.

Forelsket skal du blive meer end elsket.

Charmiana.

Jeg vilde heller varme min Lever ved Drif.

Alexas.

Saa hør dog paa ham.

Charmiana.

Kjæreste, Bedste, en rigtig udmærket Lykke! Lad mig blive gift med tre Konger paa een Formiddag og blive Enke efter dem alle; lad mig faae et Barn i mit halvtredstindstyvende Aar, som Herodes af Jødeland maa vise Uerbødighed; skaf mig gift med Octavius Cæsar og gjør mig til Kammerat med min Frue.

Spaamanden.

Din Herkerinde skal du overleve.

Charmiana.

O, det var prægtigt! jeg holder mere af et langt Liv end af Figener.

Spaamanden.

En bedre Lykke har du seet og prøvet i fordums Tid end den, der forestaaer.

Charmiana.

Saa skal maaskee mine Børn intet Navn have; sig mig dog, hvor mange Dreng og Løse faaer jeg?

Spaamanden.

Hvis hvert dit Dnsfe havde Moderliv, og hvert af dem var frugtbart, — en Million.

Charmiana.

Paf dig, Mar! jeg frikjender dig for at være Herremester.

Alexas.

Du troer nok, at Ingen uden dine Puder er fortrolig med dine Dnsfer.

Charmiana.

Naa kom nu, fortæl Fras hendes Onsker.

Alexas.

Vi vil Alle høre vor Skjæbne.

Enobarbus.

Den Skjæbne, der venter mig og de fleste af os iasten, er — at gaae tilsengs med en Rus.

Fras.

Denne Haandflade spaaer Kyffhed om ikke andet.

Charmiana.

Ligesom den overstrømmende Nil spaaer Hungersnød.

Fras.

Væk, du vilde Sengekammerat! du forstaaer ikke at spaae.

Charmiana.

Ja, hvis en fugtig Haandflade ikke er et Varsel om Frugtbarhed, saa forstaaer jeg ikke at fløe mig bag Dret. — O, spaa hende endelig ikke andet end en Hverdagskjæbne!

Spaamanden.

Eders Skjæbne er ganske ens.

Fras.

Men hvorledes? men hvorledes? sig mig rigtig Betsed.

Spaamanden.

Jeg har talt.

Fras.

Bliver min Lykke ikke en Tomme længer end hendes?

Charmiana.

Og hvis din Lykke blev en Tomme længer end min, hvor vilde du saa vælge den?

Fras.

Ikke paa min Mands Næse.

Charmiana.

Himlen bevare os for onde Tanker! men nu Alexas; hans Skjæbne, hans Skjæbne! — O, lad ham faae en Kone, der ikke kan gaae! kjære Isis, jeg anraaber dig! og lad hende ogsaa døe og giv ham en værre! og lad værre følge paa værre, til den værste af dem alle følger ham med Latter til hans Grav, som halvhundred Gange Hantei! Gode Isis, hør denne min Bøn, om du saa vil nægte mig en vigtigere Ting! gode Isis, jeg anraaber dig!

Isas.

Amen! Store Gudinde, hør denne Folkets Bøn! for ligesaa hjertebrækkende, som det er at see en smuk Mand med en Kone, der er løs paa Traaden, ligesaa dødelig en Sorg er det at see en styg Slyngel, der ikke er Hanrei; derfor, store Isis, bevar decorum og stænk ham Lykke derefter!

Charmiana.

Amen!

Alexas.

Seer man det! hvis det stod i deres Magt at gjøre mig til Hanrei, saa vilde de gjøre sig selv til Skjoger for at faae det bestilt.

Enobarbus.

Lyk, der kommer Antonius.

Charmiana.

Nei, det er Dronningen.

(Cleopatra kommer ind.)

Cleopatra.

Har I ei seet hans Naade?

Enobarbus.

Nei, min Dronning.

Cleopatra.

Har han ei været her?

Charmiana.

Nei, ædle Frue.

Cleopatra.

Han var i oprømt Stemning; men med eet greb ham en romersk Tanke. -- Enobarbus! --

Enobarbus.

Min Dronning.

Cleopatra.

Søg ham op og bring ham hid. --

Hvor er Alexas?

Alexas.

Her, til Tjeneste,

min Dronning. -- Men hans Naade nærmer sig.

(Antonius kommer ind med et Sendebud og Følge.)

Cleopatra.

Nu vil vi ikke see paa ham; kom med.

(Cleopatra, Enobarbus, Alexas, Gras, Charmiana, Spaamanden og Følget gaae.)

Sendebudet.

Din Hustru Fulvia drog først i Marken.

Antonius.

Imod min Broder Lucius?

Sendebudet.

Ja, Herre;

men snart var Krigen endt, og Tidens Stilling forvandlede dem til Venner og forenede mod Cæsar deres Vaaben; men hans Krigsheld drev dem ved første Møde fra Italien.

Antonius.

Godt! sig det Værste.

Sendebudet.

Onde Tidender

vil smitte deres Bærer.

Antonius.

Naar de træffer

en Daare eller Kryster. — Bliv kun ved;
 skeet Gjerning er for mig forbi. — Saa er det;
 hvo Sandhed siger mig, om Døden end
 er i hans Ord, jeg hører dem som Smiger.

Sendebudet.

Labienus, — det er strange Tidender, —
 har med sin Partherhær fra Euphrates
 erobret Asien; hans Banner vaied
 med Seir fra Syrien til Lydien
 og Jonien, imens —

Antonius.

Du mente: mens

Antonius, —

Sendebudet.

O, Herre! —

Antonius.

Tal rent ud;

stik Intet under Stol af Folkesnakken;
 nævn kun Cleopatra, som hun benævnes
 i Rom; skjæld mig med Fulvias Ord, og døm
 min Feil saa frit, som Sandhed og som Dndskab
 formaaer at tale. Naar de friske Vinde
 ei luste, bringe vi kun Ukrud frem;
 at høre vore Feil er som, naar Jorden
 af Ploven brydes op. Farvel saalænge.

Sendebudet.

Som du befaler.

(gaaer.)

Antonius.

Hvilket Budskab var der
fra Sifyon? sig frem.

Første Tjener.

Hvor er den Mand
fra Sifyon? — Har Nogen seet ham?

Anden Tjener.

Her,

dit Vink han venter.

Antonius.

Kald ham ind. — De stærke
Ægypterlænter maa jeg sprænge; ellers
gaaer jeg tilgrunde i min Ælfvovrus. —

(Et andet Sendebud kommer ind.)

Hvad bringer du?

Andet Sendebud.

Din Hustru, Fulvia,

er død.

Antonius.

Hvor døde hun?

Andet Sendebud.

I Sifyon.

Hvorkænge hun var syg, samt andet vigtigt,
som du bør vide, meldes her.

(giver et Brev.)

Antonius.

Forlad mig.

(Sendebudet gaaer.)

En mægtig Aand gif bort! — det var mit Dnske;
hvad vor Foragt forstyder, ønske vi
os tid tilbage; hvad os glæder nu,
det synker ved Omstiftning ned og bliver

Modsatning til sig selv; nu er hun god,
 da hun er borte, og den Haand, som hende
 fjød bort, drog hende gjerne nu tilbage.
 Ud maa jeg af den Dronnings Tryllekreds!
 min Ladhed klækker ud titusind Vanheld
 foruden disse Kvaler. — Enobarbus!

(Enobarbus kommer ind.)

Enobarbus.

Hvad er din Villie, Herre?

Antonius.

Jeg maa herfra i største Hast.

Enobarbus.

Naa, saa tage vi Livet af alle vore Kvinder; vi seer,
 hvor dræbende blot en Uvenlighed er for dem; skal de udholde
 vor Afreise, saa bliver det Døden.

Antonius.

Jeg maa afsted.

Enobarbus.

Naar Omstændighederne ere tringende, saa lad Kvin-
 derne døe; det var Synd at kaste dem bort for Ingenting;
 omendstjont, naar man har Valget imellem dem og en stor
 Sag, skulde de regnes for Ingenting. Saaer Cleopatra blot
 det mindste Nys om dette, saa døer hun strax; jeg har seet
 hende døe tyve Gange for meget Mindre; jeg tænker næsten,
 der maa være et Slags Tryllemiddel i Døden, der vækker
 hendes Elskov, siden hun er saa rask til at døe.

Antonius.

Hun er listigere, end nogen Mand kan tænke sig.

Enobarbus.

Ak, nei, Herre; hendes Følelser bestaae ikke af Andet
 end de fineste Dele af den rene Kjærlighed; hendes Storme
 og Regnsfyl kan ikke kaldes Suk og Taarer; det er større

Uveirsbygger og Orkaner, end Almanakkerne veed at melde om; det kan ikke være List af hende; er det det, saa frembringer hun en Regnbygge ligesaa godt som Jupiter.

Antonius.

Gid jeg aldrig havde seet hende!

Enobarbus.

O, Herre, saa havde du forsømt at see et vidunderligt Mesterværk; og havde du ikke været saa lykkelig at see det, saa havde du kun havt Skam af din Reise.

Antonius.

Fulvia er død.

Enobarbus.

Herre?

Antonius.

Fulvia er død.

Enobarbus.

Fulvia?

Antonius.

Død.

Enobarbus.

Naar, Herre, saa bring Guderne et Takoffer. Naar det behager deres Guddommeligheder at tage en Mands Kone fra ham, saa minder det Menneftet om Skrædderne paa Jorden; idet det trøster os med, at naar gamle Kjoler er opslidte, saa er der Hænder til at gjøre nye. Hvis der ingen flere Kvinder var til end Fulvia, saa var det virkelig et haardt Stød for dig og en beklagelig Skjæbne; men denne Sorg er kronet med Trøst; af en gammel Særk bliver der et nyt Skjort, — og sandelig, de Taarer, der skulde vande den Sorg, boer i et Løg.

Antonius.

Den Bevægelse, hun har fremkaldt i Riget, tillader mig ikke at være fraværende.

Enobarbus.

Dg den Bevægelse, du har fremkaldt her, kan ikke undvære dig; isærdeleshed Cleopatras, der ganske beroer paa din Nærværelse.

Antonius.

Skjemt ikke meer. Lad vore Hovedsmænd erfare vor Beslutning. Dronningen vil jeg forklare Grunden til vort Hastværk og vinde hendes Orlov. Det er ikke blot Fulvias Død med flere stærke Grunde, der mægtigt drage mig; men ogsaa Breve fra mange Venner af vor Sag i Rom kræve vor Hjemkomst nu. Sextus Pompejus har budet Cæsar Trods, og Havet lyder hans Herrebud; vort Folk, som vægelsindet vil aldrig skjænke den fortjente Mand sin Hyldest, før Fortjenesten er svunden, begynder nu, at lade al Pompejus den Stores Glands og Hæder falde paa hans Søn, og denne, høi i Navn og Magt, end høiere i Blod og Liv, staaer frem som første Helt, og har hans Fdræt Fremgang, saa kan den sprænge Verden. Meget ruges der ud, som ligt et Hestehaar endnu kun har Liv, men ikke Slangegift. Sig dem, der tjener under os, det er vor Villie at reise bort herfra ihast.

Enobarbus.

Det skal jeg.

(de gaac.)

Tredie Scene.

(Cleopatra, Charmiana, Græs og Alexas komme ind.)

Cleopatra.

Hvor er han?

Charmiana.

Jeg har ikke seet ham siden.

Cleopatra. (til Alexas.)

Gaa du; se, hvor han er, hvem der er hos ham, hvad han bestiller; — jeg har ikke sendt dig. — Er han tungsindig, sig ham, at jeg danser; men er han glad, sig, at jeg pludselig er bleven syg; skynd dig og kom igjen.

(Alexas gaaer.)

Charmiana.

Min Dronning, hvis du elsker ham af Hjertet, saa troer jeg knap, det er den rette Maade, du bruger for at nøde ham til Gjengjæld.

Cleopatra.

Hvad skal jeg gjøre, som jeg ikke gjør?

Charmiana.

Føi ham i Alt; vær ham imod i Intet.

Cleopatra.

Du Nar; just Veien til at miste ham!

Charmiana.

Frist ham ei altfor haardt; tro mig forvist: hvad tidt vi frygte, hade vi tilsidst.

(Antoniüs kommer ind.)

Der er Antoniüs.

Cleopatra.

Jeg er syg, forstemt.

Antoniüs.

Det gjør mig ondt, at sige dig mit Grind, —

Cleopatra.

Min Charmiana, hjælp mig bort; jeg segner; —
det kan ei være længe ved; Naturen
kan ikke bære det.

Antoniüs.

Min bedste Dronning, —

Cleopatra.

Seg beder, kom mig ikke nær.

Antoniüs.

Hvad nu?

Cleopatra.

Seg seer i dette Blik et heldigt Budskab.
Hvad siger Egtemagen? — Gaa du kun!
gid blot hun aldrig havde tilladt dig
at komme! men det skal hun ikke sige,
at det er mig, som holder paa dig her;
det har jeg ikke Magt til; du er hendes.

Antoniüs.

Ved Himlens Guder, —

Cleopatra.

Aldrig blev en Dronning
saa snart forraadt! Og dog fra første Færd
saae jeg jo Snaren lagt.

Antoniüs.

Cleopatra, —

Cleopatra.

Hvor kunde jeg vel troe, du kunde høre
mig til og være tro, om end du svor
saa Guders Throner skjalt, du, som var troløs
mod Fulvia? O sværmeriske Vanvid,
at gaae i Snaren ved de Mundveirsæder,
der brydes, mens de sværges!

Antonius.

Søde Dronning, —

Cleopatra.

Nei, sæt blot ingen Farve paa din Reise,
men sig Farvel og gaa; dengang du bad om
at blive her, da var det Tid til Ord;
da nævntes ingen Bortgang; Evighed
paa vore Læber og i vore Dine,
Ulyksalighed i Diebrynets Buer;
flet Intet var hos os saa lavt, det var jo
af himmelft Byrd; saa er det end, hvis ikke
du, Verdens største Helt, er bleven til
den største Vøgner.

Antonius.

Ha, Fyrstinde!

Cleopatra.

Harde

jeg kun dit Maal, du skulde vel fornemme,
Egyptens Dronning havde Hjerte.

Antonius.

Hør mig:

med streng Nødvendighed udkræver Tiden
en Stund min Tjeneste; mit hele Hjerte
forbliver i din Vold. Italien blinker
af Borgerkrigens Sværd. Sextus Pompejus
er alt paa Vei til Romas Havn. To Magter
i Landet, lige stærke, kan kun føde
mistænkksom Tvedragt. De Forhadte, stegne
til Magt, er stegne nys til Kjærlighed.
Pompejus den domsfældte, mægtig ved
sin Faders Hæder, sniger sig i Hast
i deres Hjerter ind, der Intet vandt

ved denne nye Orden; deres Tal
er frygteligt, og Freden, syg af Hvile,
vil lettes ved ethvert fortviolet Omflag.
En særlig Grund, som skulde ved min Reise
især betrygge dig, er Fulvias Død.

Cleopatra.

Skjønt ei min Alder mig befrier fra Daarskab,
saa gjør den dog, at jeg er intet Barn. —
Kan Fulvia døe?

Antonius.

Min Dronning, hun er død.
Se her, og læs, naar det er dig beleiligt,
den Larm hun valte, — bedst var hun tilsidst; —
se, naar og hvor hun døde.

Cleopatra.

Falske Elskov!

hvor er de hellige Kar, du skulde fylde
med Sorgens Graad? Jeg seer det, jeg kan lære
af Fulvias Død, hvordan du min vil bære.

Antonius.

Riv ikke meer; men lad mig sige dig,
hvad min Beslutning er; den staaer og falder,
som du mig raader til. — Se, ved den Flamme,
der bringer Liv i Nilens Dynd: jeg gaaer,
din Stridsmand og din Tjener, slutter Fred
og fører Krig, alt efter dit Behag!

Cleopatra.

O, Charmiana, — skjær mit Belte op! —
dog, lad det være, — jeg er hurtig syg
og atter sund, — ret som Antonius' Elskov.

Antonius.

Min dyrebare Dronning, hold dog op

og giv den Ælfv sanddru Vidnesbyrd,
der vil bestaae hver Hædersprøve.

Cleopatra.

Ja,

det siger Fulvia mig. O, vend dig bort
og græd for hende; byd saa mig Farvel
og sig, din Graad var for Egyptens Dronning;
giv smukt blot en ret udsøgt Hyflerscene,
og giv den Skin af ægte Sanddruhed.

Antonius.

Du turrer mig; hold op.

Cleopatra.

Du kunde gjøre
det bedre; men det er dog ganske godt.

Antonius.

Ha, ved mit Sværd, —

Cleopatra.

„Og Skjold!“ — han bliver bedre;
men dette er dog ei endnu det bedste;
o, se dog, Charmiana, hvor det klæder
den Romer, denne Søn af Hercules,
at spille harmfuld.

Antonius.

Jeg vil gaae, min Frue.

Cleopatra.

Min ædelige Herre, kun et Ord!

Vi To maa stilles; — men det er det ikke; —

vi To har elsket; — det var ikke det;

det veed du godt; — jeg vilde sige Noget; —

min Glemsomhed er en Antonius,

og jeg har glemt Alting.

Antonius.

Hvis ei, min Dronning,
du havde Daarskab til din Slave, maatte
jeg troe, at du var Daarskab selv.

Cleopatra.

Det er
et moisomt Bærf, at bære sig en Daarskab
saa nær ved Hjertet som Cleopatra
maa bære denne. Men, tilgiv mig, Herre;
det, som mig klædte godt, vil dræbe mig,
hvis ei det tælfes dig. Din Ære kalder
dig bort; vær døv og uden Medsynk mod
min Daarskab. Alle Guder være med dig!
Seir sidde paa dit Glavind laurbærkrandsset,
og Medgang brede blødt sig for din Fod!

Antonius.

Kom nu. Vor Afsted tøver, mens den slyer,
saa du, der bliver her, gaaer dog med mig,
og jeg, der flygter, bliver her hos dig.
Kom.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Rom. En Sal i Cæsars Hus.

(Octavius Cæsar, Lepidus og Følge komme ind.)

Cæsar.

Du seer vel Lepidus og mærker nu,
at det er ikke Cæsars Feil at hade
en stor Medbeiler. Dette meldes os
fra Alexandria: han fister, drikker
og spirer Nattens Lamper ud; han er
ei mere mandig end Cleopatra,

ei Ptolemæus' Dronning mere Kvinde
 end han; han hørte knap vort Sendebud,
 betænkte knap, han havde Embedsfæller.
 Du seer i ham en Mant, der sammenfatter
 i sig alene Alles Feil.

Lepidus.

Dog neppe

Feil nok til at fordunkle alt det Gode;
 hans Feil som Himlens Stjerner vise sig
 mod Nattens Mørke mere klart; de er
 nedarbejde meer end tilegnede,
 meer uvilkaarlige end eget Valg.

Cæsar.

Du er for mild. Betragt det som uskyldigt
 at vælte sig paa Ptolemæus' Leie,
 at give Kroner for en Skjemt, at drikke
 tilpæls med Slaver, røde drucken om
 ved høilys Dag paa Gaden, og at bages
 med svedig Pøbel, — lad det klæde ham, —
 og den maa være sjeldent skabt, hvem slikt
 ei skjæmmer, — aldrig har Antonius
 Undskyldning for sin Skjændsel, naar hans Letfind
 saa svart betynger os. Hvis kun han fyldte
 sin Fritid ud med Bellyst, vel, saa være
 kun Overmættelsen og Marvløsheden
 hans Straf; — men ødsle bort den Tid, der trommer
 ham fra hans Beg og taler høit som hans
 og som vor Belfærd, — det maa dables høit,
 som Drengen dables, der i Kundskab moden
 for Diebliffets Lyst sin Indsigt offerer
 og trodser selv sit bedre Vidende.

(Et Sendebud kommer ind.)

Lepidus.

End mere Nyt.

Sendebudet.

Dit Bud er efterkommet;
 du skal faae Bud hver Time, høie Cæsar,
 om hvad der hændes udenlands. Pompejus
 er stærk tilføs og finder Medhold, seer man,
 hos alle dem, der blot har frygtet Cæsar;
 de Utilfredse tye til Havnene,
 og Folket siger, han har lidt stor Uret.

Cæsar.

Det kunde jeg jo vidst; det har vi lært
 fra Arilds Tid, at den, som er, blev ønsket,
 indtil han kom; og, den, der er i Nedgang,
 som aldrig elstedes, før han ei længer
 var værd at elste, stiger høit i Pris,
 naar først han savnes. Denne Folkehob
 er som en Seiler, der paa Strømmen driver
 snart hid snart did, en Træl for Flod og Ebbe,
 og raadner op i Farten.

Sendebudet.

Høie Cæsar,

end skal jeg melde, at Menebrates
 og Menas, de navnkundige Pirater,
 beherske Havet, pløie, saare det
 med tusind Kjøle; paa Italien
 gjør de mangt voldsomt Strandhug. Rystens Folk
 blegne ved Tanken blot; den raske Ungdom
 oprøres; ingen Skude løber ud,
 den er jo tagen strax, naar den er seet;
 Pompejus' Navn gjør større Skade, end
 hans Orlog kunde, hvis vi mødte ham.

Cæsar.

Antonius, forlad nu Svirelaget!

Dengang du slagen veg fra Modena,
 hvor du slog Hirtius og Pansa, fulgte
 dig Sult i Hælene; den stred du mod
 skjønt kjælent fostret op, med mere Taalmod,
 end nogen Bild; hvor Heste havde staldet,
 der drak du dengang, af den gule Pøl,
 som Kvæget snøs ad; dengang tog din Gane
 tiltakke med de useligste Bær
 paa vilde Buske. Ja som Stovens Hjort,
 naar Sneen breder Lagen over Græsset,
 du gnaved Træets Bark; paa Alperne,
 gaaer Rygtet, aad du Kjøb af sælsom Art,
 som mange døde ved at see. — Alt dette, —
 nu saarer det din Ære, at det nævnes, —
 har du saa heltmodigt, at end ei
 din Kind derved blev mager.

Lepidus.

Skade for ham!

Cæsar.

Lad snart hans Blusel drive ham til Rom!

Det er paa Tiden, at vi To os viser
 i Marken; derfor lad os samle Raadet
 i Hast. Pompejus vinder ved vor Ladhed.

Lepidus.

Imorgen, Cæsar, kan jeg sige dig
 bestemt, med hvilken Styrke jeg formaaer
 til Lands og Bands at møde Tidens Krav.

Cæsar.

Det samme er min Syssel, til vi mødes. —
 Farvel!

Lepidus.

Farvel! Hvad du imens erfarer
om, hvad der er paasærde udenlands
det beder jeg, maa blive meddelt mig.

Cæsar.

Tvivl ei derpaa; det er min Skyldighed.

(de gaac.)

Femte Scene.

Alexandria. I Slottet.

(Cleopatra, Charmiana, Iras og Mardian komme ind.)

Cleopatra.

Her, Charmiana!

Charmiana.

Her, min høie Dronning.

Cleopatra.

Ha, ha! — giv mig Mandragora at drikke.

Charmiana.

Hvorfor, min Frue?

Cleopatra.

For at jeg kan sove
den Røst i Tiden bort, imens Antonius
er borte fra mig.

Charmiana.

Altsfor meget har

du ham i Tanker.

Cleopatra.

Ha, Forræderi!

Charmiana.

Det troer jeg ikke, Frue.

Cleopatra.

Du Rastrat,

Mardian!

Mardian.

Hvad er min Dronning til Behag?

Cleopatra.

O Gi nu at høre paa din Sang; slet Intet

behager mig, der findes hos Kastrater.

Det er din Lykke, at da du er kjønsløs,

kan ei din frie Tanke flygte fra

Egypten. — Har du Drifter?

Mardian.

Ja, min Frue.

Cleopatra.

Men virkelig?

Mardian.

Nei, ikke virkelige;

thi virke kan jeg Intet, uden det,

der virkelig kan skee i Tugt og Ære;

dog har jeg stærke Drifter og kan tænke,

Hvad Mars og Venus øved.

Cleopatra.

Charmiana,

Hvor mon han er nu? staaer han eller sidder?

ttroer du, han gaaer? montro han er tilhest?

O, Held dig, Hest, der bær Antonius' Vægt!

vær modig, Hest! thi veed du, hvem du bærer?

Jordklodens halve Atlas, Folkets Bærn

og Hjelm. — Nu taler eller hvister han:

„Hvor er min Slange fra den gamle Nil?“

det kalder han mig jo. Nu nyder jeg

den altfor søde Gift. — Paa mig han tænker,

om mig, der er sort af Phoebus' Elstovs nap,

og rynket dybt af Tiden. — Dengang, Cæsar,

du med din høie Pande stod iblandt os,

ja, da var jeg en Konges Lyst; Pompejus den Store stod og lod sit Blik slaae Rod paa dette Nafn; der lod han sit Die tilankers gaae, og vilde døe, mens han sit Liv betragted.

(Alexas kommer ind.)

Alexas.

Hil Ægyptens Dronning!

Cleopatra.

Hvor lidt Marcus Antonius du ligner!
dog kommer du fra ham; det Tryllemiddel
gjør dig med lønlig Magt til Guld. — Hvor gaaer det
min Herre, Marcus Antonius?

Alexas.

Det sidste,

han gjorde, ædle Dronning, var, han kysfed,
sidst efter mange, mange Kys, den Perle
fra Østerland. Hans Ord staaer i mit Hjerte.

(han rækker hende en Perle.)

Cleopatra.

Der vil mit Dre hente dem.

Alexas.

Han sagde:

„Min Ven, sig, den trofaste Romer sender
Ægyptens Dronning denne Muslings Skat;
for at forhøie denne ringe Gave
vil jeg for hendes Fod med Kongeriger
forøge hendes rige Throne; — sig,
alt Østerland skal kalde hende Dronning.“ —
Saa nikked han og svang sig sindigt op
paa en ubændig Hingst, der vrinskede
saa høit, at, hvad jeg vilde talt, blev døvet
af Dyrets Larm.

Cleopatra.

Sig, var han munter eller tungsindig?

Alexas.

Som den Marslid midt imellem den største Kulde og Hede, ei tungsindig, ei heller munter.

Cleopatra.

O, velblandet Stemning! —

mærk det, min Charmiana, mærk det vel; —
det er en Mand! — o mærk det; ei tungsindig; —
han skulde være deres Lys, som see
kun gjennem ham; — ei heller glad; det var
som for at sige dem, at hans Grindring
var bleven i Egypten med hans Glæde; —
men mellem begge, o hvor himmelsk blandet!
Tungsindig eller glad: selv Overmaalet
af begge klæder dig som ingen Anden! —
Traf du paa Veien mine Bud?

Alexas.

Ja, Frue,

vel tyve Sendebud; men hvorfor sendte
du dem saa tæt?

Cleopatra.

Den, der er sødt den Dag,

jeg glemmer til Antonius at sende,
skal døe som Tigger. — Charmiana, Blæk,
Papir! — Alexas, vær velkommen! — Mon jeg
saa høit har elsket Cæsar, Charmiana?

Charmiana.

Den gjæve Cæsar!

Cleopatra.

Gid du maatte kvæles
ved slikt et Udraab atter! — sig, „den gjæve
Antoniüs!“

Charmiana.

Den tappre Cæsar!

Cleopatra.

Ha!

ved Isis, jeg vil slaae din Mund tilblods,
hvis atter du med Cæsar sammenligner
min Mand for alle Mænd!

Charmiana.

Tilgiv mig naadigst,
jeg synger efter dig.

Cleopatra.

Min Ungdoms Dage,
da min Forstand var grøn. — Du kolde Blod,
at sige, som jeg sagde dengang! — Skynd dig,
Papir og Blæk! hver Dag skal han faae Bud,
eller jeg gjør Ægypten folketom!

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

Messina. Et Bærelse i Pompejus' Hus.

(Pompejus, Menecrates og Menas komme ind.)

Pompejus.

Hvis der er Retsfærd hos de store Guder,
saa hjælpe de Retsfærdighedens Sag.

Menecrates.

De nægter ikke, værdige Pompejus,
hvad de opfatter.

Pompejus.

Mens for deres Throner

vi bede, gaaer det tabt, vi beder om.

Menecrates.

Tidt bede vi ukyndige om det,
som er os til Fordærv; det nægter os
de vise Magter til vort eget Bedste;
saa vinde vi ved Tabet af vor Bøn.

Pompejus.

Det skal vel lykkes; Folket elsker mig;
mig hører Havet til; min Magt er i
sit Ny, og Haabet varsler mig, at snart
den bliver fuld. Marcus Antonius sidder
ved Gildet i Ægypten, tænker ikke
paa Feider uden Døre. Cæsar samler
paa Guld og mister Hjerter. Lepidus
dem begge smigrer, smigres af dem begge;
men elsker Ingen af dem; Ingen af dem
er ham fuldtro.

Menas.

Cæsar og Lepidus
er rykket ud; de har en vældig Styrke.

Pompejus.

Hvem har du det fra? det er Løgn!

Menas.

Fra Silbius.

Pompejus.

Han drømmer; begge, veed jeg, er i Rom
og vente paa Antonius. Gid Elskov
nu frydre med sin hele Tryllemagt,
lystne Cleopatra, din visne Læbe!
lad Trolddomskunst forene sig med Skjønhed
og Lyst med begge! lad en Hær af Fester
omringe den Bellystning; hold hans Hjerne
i Damp; Epikuræerfolke skjærpe
hans Spiselyst med lækre Saucers Pirring,
at Søvn og Mad maa dysse ind hans Vre
i Lethes Dvaasthed! —

(Barrius kommer ind.)

Barrius! hvad Nyt?

Barrius.

Fuldkommen sikkert er, hvad jeg skal melde:
Marcus Antonius venter man i Rom
hver Time; siden han forlod Egypten,
var Tiden lang nok til en større Reise.

Pompejus.

Jeg hørte heller mindre Tidender;
jeg troede ei, den Elskovsfradser vilde
spændt Hjelmen paa for slig en ringe Feide;
hans Krigernavn er dobbelt mod de Andres;
desmere føle vi, hvad vi er værd,

naar vor begyndte Drlogsfærd kan rive
bort fra Egypterkongens Enkes Skjød
Antonius, den aldrig møttede.

Menas.

Jeg kan ei troe, Antonius kan møde
Cæsar som Ven; hans Hustru, som er død,
har budet Cæsar Trods; hans Broder feided'
imod ham, ihvorvel jeg troer, han ikke
var ægget af Antonius.

Pompejus.

Maasfee

det mindre Had kan vige for det større;
hvis vi ei havde reist os mod dem alle,
saa er det klart, de vilde lides selv;
thi de har Grunde nok indbyrdes til
at drage Sværd. Hvorvidt nu Frygt for os
kan sammenfytte deres Splid og hele
den usle Riv, det veed vi ei endnu.
Det gaa, som vore Guder vil! derpaa
beroer vort Liv, hvor kraftigt nu vi slaae.
Kom, Menas.

(de gaae.)

Anden Scene.

Rom. En Sal i Lepidus' Hus.

(Enobarbus og Lepidus komme ind.)

Lepidus.

Det var en værdig Gjerning, Enobarbus,
og dig til Gode at formaae din Hødding
til mild og venlig Tale.

Enobarbus.

Jeg skal vel
formaae ham til et Svar, som er ham værdigt.

Hvis Cæsar ægger ham, saa lad Antoniüs
 see Cæsar over Hovedet og tale
 saa høit som Mars. Ved Jupiter, har jeg
 Antoniüs' Skjæg, jeg ragede det ikke
 dag.

Lepidus.

Det er ei Tid til særskilt Riv.

Enobarbus.

Hver Tid er tjenlig til, hvad selv den søder.

Lepidus.

Det Mindre maa dog vige for det Større.

Enobarbus.

Ei, hvis det Mindre kommer først.

Lepidus.

Din Tale

er Lidenskab; jeg beder, pust ei op
 de slukte Bløder, — se, der er den ædle
 Antoniüs.

(Antoniüs og Ventidiüs komme ind.)

Enobarbus.

Dg se, der kommer Cæsar.

(Cæsar, Mæcenäs og Agrippa komme ind.)

Antoniüs. (til Ventidiüs.)

Hvis vi forliges her, til Parthien!
 Hør det, Ventidiüs.

Cæsar. (til Mæcenäs.)

Seg veed det ikke,

Mæcenäs; spørg Agrippa.

Lepidus.

Edle Venner,

hvad os forenede, var stort, lad ikke
 en ringe Sag os skille. Hør velbilligt

paa, hvad der klages over. Føre vi
 vor Hverdagstvist høirøstet, saa begaae vi
 jo Mord, mens vi skal læge Saar. Derfor, —
 jeg beder Jer alvorligt, ædle Venner, —
 berør det bittreste med mildest Tale
 og lad ei hvassse Ord forøge Striden.

Antonius.

Vel talt! hvis vi stod foran vore Hære
 til Slag, jeg vilde gjøre det.

Cæsar.

Velkommen

til Rom!

Antonius.

Jeg takker dig.

Cæsar.

Sid ned.

Antonius.

Sid ned.

Cæsar.

Nu saa, —

Antonius.

Jeg hører, du mistyder Ting,
 som Intet er, og var de Noget, vedkom
 de ikke dig.

Cæsar.

Til Latter var jeg jo,
 hvis jeg for Intet eller Lidet mente
 mig forurettet, og især af dig,
 end meer til Latter, hvis jeg nogensinde
 med Dabel nævnede dit Navn, naar ikke
 det vedkom mig at nævne det.

Antonius.

Hvad angik
mit Ophold i Egypten, Cæsar, dig?

Cæsar.

Saa lidet som mit Ophold her i Rom
dig i Egypten; men hvis du derovre
spandt Rænker mod min Magt, saa maatte jeg
vel tale om dit Ophold i Egypten.

Antonius.

Hvad mener du med Rænker?

Cæsar.

Hav den Godhed
at gjætte, hvad jeg mener, af hvad her
er hændet mig. Din Hustru og din Broder
har ført mig Feide paa; men du var Ophav
til deres Anfald; du var Krigens Løsen.

Antonius.

Du er paa Bildspor; aldrig har min Broder
beraabt sig paa mit Navn; jeg har forhørt mig
og har fra gode Hjemmelmænd min Kundskab,
fra Mænd, der drage Sværd for dig; mon ikke
han snarere har budt os begge Trods,
og har ført Krig aldeles mod min Villie,
imens min Sag var din? det har mit Brev
alt før tilfulde klaret dig; hvis du
vil sammenslikke Paastud til en Trætte,
mens skjellig Grund dig fattes, — dette duer
slet ikke.

Cæsar.

Du retfærdiggjør dig selv,
idet du sætter ned min Dømmekraft;
selv slikkede du kun Udflugter sammen.

Antonius.

Nei, nei! jeg veed forvist, du kan ei slippe
for den Nødvendighed at tænke paa,
at jeg, din Fælle i den Sag, han kjæmped
imod, ei kunde see med milde Blik
den Krig, der truede min egen No.

Dg nu min Hustru, — gid du havde en
med hendes Sind; — den tredie Del af Verden
er din; den kan du holde let med Tøilen
i stadig Gang, men ikke sliig en Hustru.

Enobarbus.

Gid vi Alle havde saadanne Hustruer! saa kunde Mændene
gaae i Krig med Kvinderne!

Antonius.

Ustyrlig, som hun var, har hendes Oprør,
fremkaldt af voldsomt Sind, som ikke heller
var uden Rænker, — dette tilstaaer jeg
med Sorg, — voldt dig formeget Bryderi;
indrøm dog dette, det var ikke min Skyld.

Cæsar.

Jeg skrev dig til, imens du spirede
i Alexandrien; du lagde hen
mit Brev, og gjækked bort mit Bud med Spot
uhørt.

Antonius.

Han trængte sig umeldt ind til mig;
tre Konger havde jeg da just beværtet
og var ei den, jeg var i Morgenstunden;
men næste Dag forklared jeg ham det;
det var jo som at gjøre ham Undskyldning;
lad den Karl gaae for Intet i vor Tvist;
hvis vi skal stride, slet ham ud af Sagen.

Cæsar.

Du brød din Ed; det kan din snilde Tunge
ei forekaste mig.

Lepidus.

Vær rolig, Cæsar.

Antonius.

Nei, lad ham tale, Lepidus; ukænkfet
er end det Cresord, han taler om,
som om jeg svigted det; — Cæsar, bliv ved:
min Ed, —

Cæsar.

At staae mig bi med Hjælp og Vaaben,
naar jeg forlangte det; det har du nægtet.

Antonius.

Sig hellere forsømt; dengang jeg, bunden
i giftberuste Timer, ikke kjendte
mig selv; saavidt jeg kan, vil jeg for dig
nu spille den Bodsærdige; dog skal
min Ærlighed ei gjøre til en Stodder
min Høihed, og min Magt skal ikke virke
foruden den. Sandt er, at Fulvia
har, for at faae mig fra Ægypten, vakt
den Feide her; jeg, mod mit Vidende
dens Aarsag, beder om Tilgivelse
derfor, saavidt det sommer sig min Ære,
at boie sig i sliq en Sag.

Lepidus.

Det var

et ædelt Ord.

Mæcenæs.

Hvis det behager Jer,
driv ikke videre det Ræremaal

imellem Jer; at glemme det aldeles,
det er at mindes Tidens Trang, der byder
Jer at forsones.

Lepidus.

Værdigt talt, Mæcenas!

Enobarbus.

Eller om J vilde laane hinanden Eders Vensteb for
denne Gang, saa kunde J give det tilbage igjen, naar J ikke
længer høre tale om Pompejus. J kan altid faae Stunder
til at kjæbles, naar J ikke har Andet at gjøre.

Antonius.

Du er kun Krigsmand; tal du ikke mere.

Enobarbus.

Ja, Sandheden bør tie; det havde jeg nær glemt.

Antonius.

Du krænker dette Selsteb; derfor ti.

Enobarbus.

Bliv kun ved; jeg er sindig som en Sten.

Cæsar.

Jeg dadler ikke just hans Tales Indhold,
men Maaden kun; thi det er ikke muligt,
vi kan forblive Venner, naar vi gaaer
ad helt forskjellig Wei. Dog, om jeg vidste
et Baand af Jern, der holdt os fast tilsammen,
jeg søgte det igjennem Verdensrummet.

Agrippa.

Vil du tillade, Cæsar?

Cæsar.

Tal, Agrippa.

Agrippa.

Du har en Søster paa din Moders Side,

den herlige Octavia; — Antonius
er Enkemand.

Cæsar.

Sig ikke det, Agrippa;
hvis nu Cleopatra dig hørte, kunde
hun jo med Ret bebreide dig dit Ilfind.

Antonius.

Gift er jeg ikke, Cæsar; lad mig høre
Agrippa tale mere.

Agrippa.

For at holde

Ser i bestandigt Venstabs, gjøre Ser
til Brødre og om Eders Hjerter knytte
et Baand, der aldrig løses, tage nu
Antonius Octavia til Hustru,
hvis Skjønhed kræver ingen Ringere
til Husbond end den bedste Mand, hvis Dyd
og Gaver tale meget bedre for sig,
end nogen Anden kan. Den Pagt vil gjøre
al smaalig Avind, som nu synes stor,
og al den store Frygt, der nu spaaer Fare,
til Intet; Sandhed bliver da kun Snak,
mens nu, hvad halvt er Snak, maa gaae for Sandhed,
og hendes Kjærlighed til begge binder
da begge til hinanden og hendirager
paa begge Alles Kjærlighed med hendes.
Tilgiv min Tale; det er en begrundet,
ei blot en flygtig Tanke; den er drøftet
af Pligten.

Antonius.

Wil ei Cæsar tale?

Cæsar.

Ikke

før han har hørt, hvordan Antonius
er stemt ved det, som alt er talt.

Antonius.

Hvad Magt

har vel Agrippa til at staae ved Ordet,
hvis jeg nu sagde: „som du vil, Agrippa.“

Cæsar.

Al Cæsars Magt, og den, som Cæsar har
over Octavia.

Antonius.

Gid jeg aldrig drømme

ved dette Tilbud med saa skjønt et Afsyn
om nogen Hindring! — Giv mig da din Haand;
frem det Forsoningsværk; fra denne Stund
lad Broderhjerte herse i vort Venstab
og styre vore Raad!

Cæsar.

Der er min Haand.

Tag da min Søster; ingen Broder har
saa høit en Søster elsket. — Gid hun leve
og ene vore Riger, vore Hjerter,
og aldrig mere fly vort Venstab bort!

Lepidus.

Amen! til Lykke!

Antonius.

Ikke troede jeg,

jeg skulde draget Sværd imod Pompejus;
thi stor og usædvanlig Høflighed
har han for nylig vist mig; takke ham
det maa jeg først, at min Hufommelse

ei altfor haardt skal dables; siden vil
jeg byde Feide.

Lepidus.

Tiden kalder os;
Pompejus maa vi søge strag; thi ellers
vil han opsøge os.

Antonius.

Hvor ligger han?

Cæsar.

Ud for Misenums Dde.

Antonius.

Og hans Styrke
tillands?

Cæsar.

Er stor og tager til; tilføs
er han alene Herre.

Antonius.

Saa gaaer Rygtet.

Gid blot jeg havde talt med ham! Nu hurtigt!
dog, før vi gribe Sværdet, lad os sætte
iværk, hvad vi har aftalt.

Cæsar.

Hjertensgjerne!

jeg beder dig, følg med og se min Søster;
jeg fører dig til hende.

Antonius.

Lepidus,

berøv os ei dit Selvfab.

Lepidus.

Sygdom selv

ei skulde hindre mig, Antonius.

(Trompetklang. Cæsar, Antonius og Lepidus gaae.)

Mæcenas.

Velkommen fra Ægypten, kjære Ven.

Enobarbus.

Værdige Mæcenas, Cæsars halve Hjerte! — min ærede Ven, Agrippa! —

Agrippa.

Min kjære Enobarbus.

Mæcenas.

Vi har Grund til at være glade ved, at Sagerne er bragte saa godt i Orden. I har haft det godt i Ægypten.

Enobarbus.

Ja, vi sov, saa Dagen maatte skamme sig, og vi drak, saa Natten blev til den lyse Dag.

Mæcenas.

Dette Bildsvin hestegte til en Frokost, og ikke mere end tolv Personer, er det sandt?

Enobarbus.

Det var kun som en Flue mod en Orn; vi havde meget mere vidunderlige Anretninger, som det var værd at lægge Mærke til.

Mæcenas.

Hun er jo en ganske uimodstaaelig Kvinde, hvis Rygtet svarer til hende.

Enobarbus.

Da hun første Gang mødte Marcus Antonius, stal hun hans Hjerte i Lommen. Det var paa Floden Cydnus.

Agrippa.

Ja, der var det, hun viste sig, hvis min Hjemmelsmand ikke har opdigtet Historier om hende.

Enobarbus.

Det skal jeg fortælle Jer.

Snekken, hun sad paa, funklede paa Vandet
 en guldblank Throne lig; af drevet Guld
 var Stavnen, Purpur Seilene, der dusted
 saa sødt, at Vindene blev elstovsivimle;
 Sølvaaererne holdt Takt med Fløiters Klang
 og loffed Bølgen, mens de slog den, til
 at følge raskere, som elstovsgreben
 ved deres Slag. Hun selv, — til Ligger gjorde
 hun hver en Skildring, — i sit Telt hun laa
 af guldbindvævet Dug og overstraaled
 det Maleri af Venus, hvor vi seer
 Indbildningskraften overgaae Naturen;
 paa begge Sider stod to smukke Dreng
 med Smilehul i Kind som Amoriner,
 med broget Bifte hver, hvis Lustning syntes
 at bringe kun i Glød de fine Kinder,
 de skulde kjøle, saa den gjorde just,
 hvad de tilintetgjorde.

Agrippa.

O, det var
 et herligt Syn for vor Antonius!

Enobarbus.

Og hendes Jomfruer lig Nereider,
 en Havfrustof, gav Agt paa hendes Blik
 og deres Bøining var et Skjønhedssyn.
 Ved Roret sad en Havfrustikkelse,
 og Silketouge skulmede ved Trykket
 af blomsterbløde Hænder, som saa flink
 udøved deres Dont. Fra Snekken spredtes
 en underfuld, usynlig Duft, der kvæged
 de nære Bredder. Staden øste hende
 sin Folkestrom imøde; og paa Torvet,

paa Thronen sad Antonius alene
 og fløited hen i Luften; ja selv den,
 hvis blot den turde ladet tom sin Plads,
 var gaaet med at see Cleopatra
 og havde gjort et Hul i Verdensrummet.

Agrippa.

Egyptens Underværk!

Enobarbus.

Da hun var landet,

lod strax Antonius hende byde til sig
 til Madver; men hun svared, det var bedre,
 at han blev hendes Gæst; det bad hun om.
 Vor høflige Antonius, hvem aldrig
 en Kvinde hørte sige Ordet Nei,
 gik da med tifold pudset Skjæg til Festen,
 og han betalte Gildet med sit Hjerte,
 skjønt kun hans Die nød.

Agrippa.

Bellhystens Dronning!

den store Cæsars Sværd fik hun tilfængs;
 han pløied hende og hun høstede.

Enobarbus.

Seg saae engang, hun hopped henad Gaden
 halvhundred Skridt; da hun blev aandeløs,
 saa talte hun og stønnede saaledes,
 at Manglen syntes en Fuldkommenhed,
 og aandeløs fremaandede hun Kraft.

Mæcenæs.

Antonius maa nu helt forlade hende.

Enobarbus.

Aldrig! det gjør han ikke! ingen Alder
 kan visne hende, ingen Bane sløve

det evigt stiftende Behag. Den Lyst,
 som andre Kvinder vække, mætte de;
 hun vækker Hunger, naar hun mætter mest;
 hos hende faaer det laveste sin Ynde;
 hellige Præster maa velsigne hende,
 naar kaad hun leser.

Mæcenās.

Dersom Dyd, Forstand
 og Skjønhed kan Antonius' Hjerter fængsle,
 saa er Octavia ham et Lyffkens Lod.

Agrippa.

Kom nu da! — Enobarbus, vær min Gjæst,
 imens du bliver her.

Enobarbus.

Jeg takker, Herre.

(de gaac.)

Tredie Scene.

Samme Steds. En Sal i Cæsars Hus.

(Cæsar, Antonius, Octavia imellem dem, Spaamanden og Følge
 komme ind.)

Antonius.

Mit store Hverv og Verden vil jo stille
 mig stundom fra din Favn.

Octavia.

Jal den Tid

mit Knæ skal bøie sig for Guderne
 til Bøn for dig.

Antonius.

Cæsar, god Nat. — Octavia,

læs ei min vrange Dom i Verdens Rygte;
 jeg har vel steiet udaf Sporet; men

Herefter skal Alting gaae efter Reglen.

God Nat, min Elskede!

Octavia.

God Nat!

Cæsar.

God Nat!

(Cæsar og Octavia gaae.)

Antonius.

Naa, Ven! du ønsker dig vel i Egypten?

Spaamanden.

Gid jeg var aldrig reist derfra, ei heller
du reist dertil!

Antonius.

Har du en Grund?

Spaamanden.

Seg seer den

i mine Syner, har den ei paa Tungen.

Dog, skynd dig atter til Egypten!

Antonius.

Sig mig,

hvis Held skal blive størst, mit eller Cæsars?

Spaamanden.

Cæsars. — Antonius, dvæl ei ved hans Side;

din Fylgie, Manden, som beskytter dig,

er ædel, modig, høi og uden Lige,

hvor Cæsars ikke er; men i hans Nærhed

din Skytsaand kues ned og bliver Frygten. —

Derfor gjør Rum nok mellem Jer.

Antonius.

Sig dette

ei meer.

Spaamanden.

Til Ingen uden dig; ei mere
undtagen til dig selv. Hvert Spil, du spiller
med ham, du taber vist; ved medfødt Held
han slaaer dig selv mod Overmagt; din Glands
formørkes, hvor han skinner; ja, din Aand
tør ikke styre dig, hvor han er nær;
naar han er borte, er den ædel.

Antonius.

Gaa;

sig til Ventidius, jeg vil tale med ham. —

(Spaamanden gaaer.)

Han skal til Parthien. — Kunst eller Træf, —
sandt har han talt; selv Lærningen ham lyder;
hvergang vi spilled, kom min større Kunst
tilkort imod hans Held; han vinder, hvergang
vi trække Lod; hans Sæner vinde Seir
mod mine, om der end staaer Alt mod Intet;
hans Vagtler slaae i Kredsen altid mine,
om de er større. Til Egypten vil jeg;
skjønt for min Fred det Egtteskab jeg slutted,
min Glæde boer i Osten. —

(Ventidius kommer ind.)

Kom, Ventidius,

du skal til Parthien; din Fuldmagt ligger
alt færdig; følg med mig og tag imod den.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Sammesteds. Gade.

(Lepidus, Mæcenæs og Agrippa komme ind.)

Lepidus.

Umag Jer ikke længer; skynd Jer blot;
følg Eders Hovdinge.

Agrippa.

Antonius

skal kysse sin Octavia; saa gaae vi.

Lepidus.

Indtil jeg møder Jer igjen i Krigsdragt,
der klæder godt Jer begge to, Farvel!

Mæcenæs.

Hvis ret jeg kjender Veien, Lepidus,
er vi før du ved Næsset.

Lepidus.

Eders Bei

er fortere; min Fart gaaer ad en Omvei;
I faaer to Dages Forspring.

Mæcenæs og Agrippa.

Held paa Reisen!

Lepidus.

Farvel!

(de gaae.)

Femte Scene.

Alexandria. En Sal i Paladset.

(Cleopatra, Charmiana, Iras og Alexas komme ind.)

Cleopatra.

Giv mig Musik! Musik! tungsindig Tøde
for os, hvis Haandværk Elfv er!

Alexas.

Musik!

(Mardianus kommer ind.)

Cleopatra.

Nei, lad det være! kom til Røglespillet;
kom, Charmiana.

Charmiana.

Jeg har ondt i Armen;
med Mardianus kan du spille bedst.

Cleopatra.

En Kvinde spiller jo med en Kastrat
saa godt som med en Kvinde. — Vil du spille?

Mardianus.

Saagodt jeg kan, min Dronning.

Cleopatra.

Ærlig Billie,

om end den kom tilfart, kan til Undskyldning
dog tjene Spilleren. — Nu vil jeg ikke. —
Giv mig min Medestang; jeg vil til Floden!
der vil jeg, medens fjernt Musiken klinger,
besnære Fisken med de brune Finner;
min krumme Krog skal bore sig i dens
slimdækte Gab, og hver, jeg trækker op,
indbilder jeg mig, er Antonius,
og siger: „Ha! jeg fik dig!“

Charmiana.

Det var lystigt,

dengang I væddes om Tert Fiskeri,
og da din Dykker hængte paa hans Krog
en saltet Fisk, som han drog ivrigt op.

Cleopatra.

Den Tid! — o, Tider! — da jeg lo ham vred

og lo ham mild igjen den samme Nat
og drak ham næste Formiddag tilsengs
og gav ham paa mit Hovedtøi og Raabe,
imens jeg bar hans Glavind fra Philippi.

(Et Bud kommer ind.)

O, fra Italien! — Fyld mit Dre med
et frugtbart Budskab; det var længe goldt.

Budet.

O, Dronning, Dronning, —

Cleopatra.

Er Antonius død? —

Sturk, hvis du siger det, saa dræber du
din Dronning; er han frist og fri, er det
dit Bud, — se, der er Guld, og der min Haand
til Kys med Arer blaa, som Kongers Læber
har rørt og skjælvbet, mens de kysfed.

Budet.

Frue,

han har det godt.

Cleopatra.

Se, der er mere Guld;

men hi, man siger ogsaa om de Døde:
„de har det godt“; — hvis det kom ud deraf,
saa smelter jeg det Guld, du fik, og helder
det i din Strube for dens onde Ord.

Budet.

Min Dronning, hør mig!

Cleopatra.

Vel, bliv ved; jeg hører;

men i dit Blik er intet Godt; hvis han
er frist og fri, hvad skal den trevne Mine
til at basune ud saa glad et Budskab?

hvis ikke, burde du jo som Furie komme,
med Slinger frandsset, ikke skabt som Mand.

Budet.

Behager du at høre?

Cleopatra.

Jeg har Lyst til
at slaae dig, før du taler; men hvis du
kan sige mig, Antoniüs er ilibe,
er frist og Cæsars Ven og ei hans Fange,
saa vil jeg øse over dig en Guldregn,
en Hagl af rige Perler.

Budet.

Edle Frue,

han har det godt.

Cleopatra.

Godt sagt!

Budet.

Dg han er Ven

med Cæsar.

Cleopatra.

O, du er en Hædersmand!

Budet.

Cæsar og han var aldrig bedre Venner.

Cleopatra.

Kræv Rigdom af mig!

Budet.

Men, min høie Dronning, --

Cleopatra.

Jeg lider ei det men; det river ned
det Gode, der kom først; Skam saa det men!
det men er Fangevogteren, der slæber
en ful Misdæder frem. Jeg beder, Ven,

øs ud din Pakkes Indhold i mit Dre,
det Gode med det Onde: Cæsars Ven, —
ved Helbred, siger du, — fri, siger du.

Budet.

Fri, Frue! nei, det har jeg ikke sagt;
nei, han er bunden til Octavia.

Cleopatra.

Med hvilket Baand?

Budet.

Med Egtesengens.

Cleopatra.

jeg blegner, Charmiana!

Budet.

Han har ægtet

Octavia, min Dronning.

Cleopatra.

Ha, saa gid

den værste Smitsot ramme dig!

(slaaer ham.)

Budet.

Taalmodig,

min Dronning!

Cleopatra.

Hvad? du gruelige Niding!

bort, eller jeg vil sparke dine Dine
som Bolte for min Fod! jeg river ud

(hun trækker ham i Haaret.)

dit Hovedhaar; med Staaltraad skal du pidstes,
i Lage sydes, langsomt svidende!

Budet.

Åh, Frue, jeg, som melder det, har ikke
Skyld i det Gistermaal.

Cleopatra.

Sig, det er falsk,
 saa stænkter jeg dig en Provinds; jeg gjør
 din Rigdom glimrende; det Slag, du fik,
 forsoner, at du ægged mig til Vandid;
 og jeg vil stænke dig dertil hver Gave,
 du med Bessed kan fræve.

Budet.

Edle Frue,

gift er han.

Cleopatra.

Skurk! for længe har du levet!

(drager en Dolk.)

Budet.

Saa maa jeg slye! — hvad vil du dog, min Dronning?
 jeg har jo ingen Skyld.

(han løber ud.)

Charmiana.

Min bedste Frue,

styr dog din Brede; Manden er uskyldig.

Cleopatra.

Lynstraalen rammer stundom en Uskyldig. —
 Egypten, smelt i Nilen! bliv til Slinger,
 I fredelige Dyr! — Kald Trællen atter;
 skjønt jeg er gal, jeg bider ham dog ikke;
 kald ham tilbage!

Charmiana.

Han tør ikke komme.

Cleopatra.

Jeg vil ei gjøre ham Fortræd; min Haand
 har Stam af, at den slaaer en Ringere,
 da jeg jo selv gav ham Anledning. — Kom!

(Budet kommer tilbage.)

Skjønt det er ærligt, er det aldrig godt
at bringe onde Tidender; en Hær
af Tunger burde skjænktes Glædens Budskab;
lad onde Tidender sig selv forkynde,
naar de fornemmes.

Budet.

Jeg har gjort min Pligt.

Cleopatra.

Er han da gift? jeg kan ei hade dig
meer end jeg gjør, hvis du gjentager Ja.

Budet.

Min Frue, han er gift.

Cleopatra.

Gid Guderne

fordærve dig! du bliver ved med det?

Budet.

Skal jeg da lyve, Frue?

Cleopatra.

Gid du gjorde,

om end Egypten halvt var under Vand,
en Sump for skjælbedækte Dgler! — Bort!
og havde du et Ansigt som Narcisfus,
for mig var du dog hæslig. — Han er gift?

Budet.

Tilgiv mig, høie Dronning!

Cleopatra.

Han er gift?

Budet.

Bliv ikke vred, fordi jeg ikke vilde
fornærme dig. At straffe mig for det,

du bød mig gjøre, synes uretsfærdigt.

Octavia er hans Hustru.

Cleopatra.

At hans Brøde

skal gjøre dig til Skurk, som ikke er det! —

Hvad? er du vis derpaa? — Gaa bort! — den Være

som du har bragt fra Rom, er mig for dyr;

sid inde med den og gaa selv tilgrunde!

(Budet gaaer.)

Charmiana.

Vær dog taalmodig, bedste Dronning!

Cleopatra.

Jeg

har prist Antonius og nedsat Cæsar!

Charmiana.

Ja, Frue, tidt.

Cleopatra.

Nu har jeg da min Løn.

Før mig herfra; jeg daaner; — Charmiana, —

Fræs, — dog det er Intet. — Gaa, Alexas,

gaa efter ham; lad ham beskrive dig

Octavias Ansigtstræk, Sindsstemning, Alder,

og lad ham ikke glemme Haarets Farve; —

bring hurtig Svar. —

(Alexas gaaer.)

Lad ham for evigt fare!

Nei, lad ham ikke! — Charmiana, ligner

han paa den ene Side Gorgos Billed,

saa er han paa den anden lig en Mars!

(til Mardianus.)

Sig til Alexas, han skal melde mig,

hvor høi hun er. — Beklag mig, Charmiana,
men tal ei til mig. — Før mig til mit Kammer.

(de gaae.)

Sjette Scene.

I Nærheden af Misenum.

(Trommer og Trompeter; fra den ene Side komme Pompejus og Menas med Krigsfolk, fra den anden Cæsar, Lepidus, Antonius, Enobarbus og Mæcenas ligeledes.)

Pompejus.

Nu har jeg Eders Gidsler, I har mine;
saa vil vi tale, før vi slaaes.

Cæsar.

Det sømmer

sig bedst, at først vi tales ved; derfor
har vi sendt skriftligt Forslag forud for os;
har du betænkt det vel, saa lad os vide,
om det skal holde Bredens Sværd i Balgen
og bringe til Sicilien hjem hel mangan
høivoxen Svend, som ellers her maa døe.

Pompejus.

I Tre, den store Verdens Gneherrer,
og Gudernes Statholdere, — jeg veed ei,
hvorfor min Fader, der har Søn og Venner,
skal savne Havnere, mens Julius Cæsar,
hvis Gjenfærd ved Philippi mødte Brutus,
har seet Jer kæmpe for sig der. Hvad var det,
der drev den blege Cassius til Oprør?
hvad drev den ædle, store Romer Brutus
med samt den hele vaabenklædte Flok,
den skjønne Friheds Stridsmænd, til at væde
med Blod Roms Kapitol, om ikke dette:

de vilde, at en Mand kun skulde være
 en Mand? og derfor er det, jeg har rustet
 min Flaade, ved hvis Byrde Havet skummer
 i Harm; med den var det min Agt at revse
 den Utaknemlighed, Roms Overmod
 har vist min ædle Fader.

Cæsar.

Tag kun Tiden

iagt.

Antonius.

Du kan ei stræmme os, Pompejus,
 med dine Seil. Tilføs vi tales ved;
 tillands, det veed du, har vi Overmagten.

Pompejus.

Sa vist! tillands har du jo Magten over
 min Faders Hus; men Gjøgen bygger ikke
 sig selv en Rede; derfor bliv kun der,
 imens du kan.

Lepidus.

Behag at sige os, —
 thi dette hører ei til denne Sag, —
 hvordan det Tilbud tykkes dig, vi sendte.

Cæsar.

Sa, det er Sagen.

Antonius.

Du skal ikke lade
 dig overtale; vei, hvad det er værd,
 hvis du modtager det.

Cæsar.

Og Følgen, hvis
 du frister Lykken længer.

Pompejus.

J har tilbudt

Sicilien, Sardinien, og jeg
skal holde Havet ryddet for Korsarer;
fremdeles sende Kornforraad til Rom;
hvis jeg gaaer ind paa dette, stilles vi
med Klinger uden Skaar og drage hjem
med hele Skjolde.

Cæsar, Antonius, Lepidus.

Dette var vort Tilbud.

Pompejus.

Saa vid, jeg kom herhid før J, bestemt paa
at tage mod Jert Tilbud; men Antonius
har fristet mig til Ijsind. — Skjønt jeg spilder
min Ros ved selv at melde det, saa vid,
mens Cæsar og din Broder skifted Hug,
da kom din Moder til Sicilien
og fik en venlig Velkomst.

Antonius.

Jeg har hørt det
og er betænkt paa ærlig Tak, Pompejus,
som jeg jo skylder dig.

Pompejus.

Giv mig din Haand.

Jeg ventede ikke her at møde dig.

Antonius.

J Østerland er Leiet blødt; hav Tak,
at du har kaldt mig hid, før selv jeg vilde;
jeg vandt derved.

Cæsar.

Du har forandret dig,
fra sidst jeg saae dig.

Pompejus.

Hvad den barske Stjæbne
 har ristet paa mit Ansigt, veed jeg ikke;
 men i mit Bryst skal den ei trænge ind
 og gjøre Hjertet til sin Træl.

Lepidus.

Vel mødt!

Pompejus.

Det vil jeg haabe, Lepidus. Saaledes
 er vi da enige. Nu beder jeg,
 at vort Forlig maa sættes skriftligt op
 med vore Segl.

Cæsar.

Det er vor første Gjerning.

Pompejus.

Nu vil vi gjøre Gilde, før vi stilles,
 og trække Lod om, hvem der skal begynde.

Antonius.

Jeg først, Pompejus.

Pompejus.

Nei, Antonius,

vi trække Lod; først eller sidst vil dog
 Egyptens fine Kogekunst faae Prisen.
 Der, har jeg hørt, blev Julius Cæsar fed
 af Gjæstebud.

Antonius.

Hel meget har du hørt.

Pompejus.

Jeg mener Alting godt.

Antonius.

Og taler godt.

Pompejus.

Det har jeg altsaa hørt, — og jeg har hørt,
Apollodorus bar —

Enobarbus.

Tal ikke meer
om det; — det gjorde han.

Pompejus.

O, sig: hvad bar han?

Enobarbus.

En Dronning hjem til Cæsar i en Dyne.

Pompejus.

Seg kjender dig; hvor gaaer det, Krigsmand?

Enobarbus.

Godt, —

og vil gaae godt fremdeles; thi jeg mærker,
at fire Gilder forestaaer.

Pompejus.

Ræk mig

din Haand; jeg var dig aldrig gram; jeg saae dig
i Kamp, hvor jeg misundte dig din Djærvhed.

Enobarbus.

Høit har jeg aldrig elfset dig, min Herre;
men jeg har rost dig, naar du vel fortjente
ti Gange meer end det, jeg sagde om dig.

Pompejus.

Vær du kun ligefrem; det klæder dig
slet ikke ilde. — Jeg indbyder Jer
ombord paa min Gallei. Vil I gaae foran,
I gode Herrer?

Cæsar, Antonius, Lepidus.

Vis os Veien.

Pompejus.

Rom.

(Pompejus, Cæsar, Antonius, Lepidus, Krigsfolk og Følge gaae.)

Menas. (affides.)

Din Fader, Pompejus, vilde aldrig have sluttet den Overenskomst. — (høit.) Vi To har kjendt hinanden.

Enobarbus.

Tilsøs, troer jeg.

Menas.

Ganste rigtigt.

Enobarbus.

Du har gjort dine Sager godt tilsøs.

Menas.

Og du tillands.

Enobarbus.

Jeg vil rose Enhver, der roser mig; ihvorvel det kan ikke benægtes, hvad jeg har gjort tillands.

Menas.

Ikke heller, hvad jeg har gjort tilsøs.

Enobarbus.

So, Noget kan du benægte for din egen Sikkerheds Skyld; du har været en stor Røver tilsøs.

Menas.

Og du tillands.

Enobarbus.

Nei, der benægter jeg min Landtjeneste. Men giv mig din Haand, Menas; hvis vore Dine havde loblig Fuldmagt, kunde de her gribe to Røvere, der kysedes.

Menas.

Alle Menneffers Ansigter ere ærlige, ihvor det saa gaaer med deres Hænder.

Enobarbus.

Men der er aldrig en smuk Kvinde, der har et ærligt Ansigt.

Menas.

Det er ingen Bagtalelse; de stjæler Hjerter.

Enobarbus.

Vi kom hertil for at slaaes med Jer.

Menas.

Seg for min Del beklager, at det blev til et Drickelag. I dag leer Pompejus sin Lykke bort.

Enobarbus.

Gjør han det, saa kan han sandelig ikke græde den tilbage.

Menas.

Det har du Ret i. Vi ventede ikke Marcus Antonius her; sig mig dog, er han gift med Cleopatra?

Enobarbus.

Cæsars Søster hedder Octavia.

Menas.

Saa, det forstaaer sig; hun var Cajus Marcellus' Hustru.

Enobarbus.

Men nu er hun Marcus Antonius' Hustru.

Menas.

Hvad behager?

Enobarbus.

Det er vist og sandt.

Menas.

Saa er Cæsar og han for evigt knyttede til hinanden.

Enobarbus.

Hvis det var min Sag at spaae om den Enighed, saa vilde jeg ikke stille Varslerne saaledes.

Menas.

Jeg tænker, Politiken har havt større Del i det Ægte-
skab end begge's Kjærlighed.

Enobarbus.

Det troer jeg med. Men du skal faae at see, at det
Baand, der synes at binde deres Venfskab sammen, vil netop
blive det, der kvæler deres Samdrægtighed. Octavia har et
fremt, koldt og stille Væsen.

Menas.

Hvem vilde ikke gjerne have sin Hustru saadan?

Enobarbus.

Ifke den, der ikke selv er saadan, og den, der ikke er
saadan, det er Marcus Antonius. Han vil tilbage til sin
ægyptiske Loffemad; da vil Octavias Sukke puste Ilden op
i Cæsar, og som jeg nylig sagde, det, der er Styrken i deres
Venfskab, vil blive den umiddelbare Kilde til deres Uenighed.
Antonius vil nyde sin Kjærlighed der, hvor den er; her har
han kun giftet sig med sin Fordel.

Menas.

Saadan er det vel sagtens. — Kom nu; vil du om-
bord med? jeg vilde drikke din Skaal.

Enobarbus.

Jeg skal gjøre dig Bæfled! Vi have øvet vore Struber
i Ægypten.

Menas.

Kom, lad os gaae.

(de gaae.)

Syvende Scene.

Ombord paa Pompejus' Gallei, nærved Misenum.

(Musik. Nogle Tjenere komme ind med Desserten.)

Første Tjener.

Her kommer de hen, siger jeg dig. Nogle af dem staaer allerede kun daarligt paa Benene; den allermindeste Vind kan blæse dem omkuld.

Anden Tjener.

Lepidus er høirod i Ansigtet.

Første Tjener.

Han har ogsaa maattet drikke ud for de Andre.

Anden Tjener.

Saa snart En rører ved den Andens ømme Sted, raaber Lepidus: „Stop nu!“ og forsoner dem med hverandre og sig selv med Drikken.

Første Tjener.

Men det vækker desto større Splid mellem ham og hans Forstand.

Anden Tjener.

Ja, saadan er det at være med i store Mænds Lag; jeg vilde lige saa gjerne have et Halmstraa, der ikke nyttede mig til Noget, som en Hellebard, jeg ikke kunde løfte.

Første Tjener.

At være kaldet til en ophøiet Bane og ikke kunne bevæge sig deri, det er ligesom Dienhuler, hvor der skulde være Dine; det skæmmer Ansigtet ynkeligt.

(Fanfare. Cæsar, Antonius, Pompejus, Lepidus, Agrippa, Mæcenæs, Enobarbus, Menas og flere Hovedsmand komme ind.

Antonius. (til Cæsar.)

Saaledes gaaer det til: ved Trappetrin i Pyramiden maaes Nilens Stigning;

af høi og lav og middel Vandstand seer man,
om Misvæxt eller frugtbar Aar skal følge.
Jo høiere Nilfloden staaer, desmere
den lover; naar den synker, kaster Bonden
sit Korn i Dynd og Mudder, og det varer
kun kort, saa høster han.

Lepidus.

Det er nogle underlige Slanger, I har derovre.

Antonius.

Sa vist, Lepidus.

Lepidus.

Dennehersens ægyptiske Slange, den fødes jo af det
Mudder ved Paavirkningen af den Sol; og det gjør jo og-
saa dennehersens Krokodil.

Antonius.

Sa, det er rigtigt nok.

Pompejus.

Sid ned; — lad os faae Vin. — En Staal for
Lepidus!

Lepidus.

Jeg er ikke saadan rigtig, som jeg skulde være; men
jeg gaaer ikke fra det.

Enobarbus. (affides.)

Ikke førend du har sovet; indtil den Tid, er jeg bange
for, at du bliver i det.

Lepidus.

Men, det har jeg virkelig hørt, at Ptolemæernes Pyra-
mider er nogle meget vakre Indretninger; det har jeg tilfor-
ladelig hørt.

Menas. (affides.)

Et Ord, Pompejus!

Pompejus. (affides.)

Hviff mig det; hvad er det?

Menas. (affides.)

Felttherre, reis dig dog, jeg beder dig
og hør mig.

Pompejus.

Vent dog lidt. — Skaal, Lepidus!

Lepidus.

Hvad er dennehersens Krokobil for en Tingest?

Antonius.

I Skabning ligner den sig selv; den er saa bred, som dens Bredde er, og den er netop saa høi, som den er, og den bevæger sig ved Hjælp af sine egne Lemmer; den lever af det, der er dens Næringsmidler, og naar Livsaanderne er ude af den, saa gaaer den over i andre Skabninger.

Lepidus.

Hvad Farve har den?

Antonius.

Den har ogsaa sin egen Farve.

Lepidus.

Det var da en underlig Slange.

Antonius.

Sa vist, og dens Laarer er vaade.

Cæsar.

Kan den Beskrivelse tilfredsstille ham?

Antonius.

Sa, i Forening med de Skaaler, Pompejus har druffet med ham; ellers er han jo en ren Epikur.

Pompejus. (affides til Menas.)

Gid du var hængt! det siger du til mig?

gjør som jeg bød! — (høit.) Hvor blev Pofalen af?

Menas. (affides.)

Vil du mig høre for min Trostabs Skyld,
saa reis dig fra din Stol.

Pompejus. (affides.)

Jeg troer, du raser.

Hvad er der?

(staaer op og gaaer tilside med Menas.)

Menas.

Jeg har taget Hatten af
bestandig for din Lykke.

Pompejus.

Du har tjent mig
med megen Trostab; hvad har du at sige? —
Nu lystig, mine Herrer!

Antonius.

Dette Kviksand,
hold af fra det; du synker, Lepidus.

Menas.

Sig, vil du være hele Verdens Herre?

Pompejus.

Hvad siger du?

Menas.

Jeg spørger anden Gang:
om du vil være hele Verdens Herre?

Pompejus.

Hvor stulde det gaae til?

Menas.

Modtag mit Forslag,
og stjønt du troer mig fattig, er jeg den,
der giver dig Alverden.

Pompejus.

Drak du godt?

M e n a s.

Pompejus, nei; jeg har ei rørt ved Bægret.
 Tør du, saa er du Jordens Jupiter;
 hvad Havet hegner ind, hvad Himlen favner,
 er dit, hvis du vil eie det.

P o m p e j u s.

Men sig,

hvorledes?

M e n a s.

Disse tre Medbeilere,
 de tre Lodtagere i Verden, har du
 ombord; lad mig blot kappe Ankertouget,
 og naar vi driver ud, tag dem i Struben:
 Alt er da dit.

P o m p e j u s.

Ha, dette skulde du
 kun gjort og ikke talt om! Nidingsværk
 var det af mig; af dig det havde været
 en trofast Tjeneste. Det skal du vide,
 min Fordel leder ei min Ære; men
 min Ære leder den. Fortryd, at saa
 din Tunge har forraadt din Daad; var uden
 mit Vidende det steet, saa havde siden
 jeg fundet det vel gjort; nu maa jeg jo
 fordømme det. — Afstaa derfra og drik.

M e n a s. (affides.)

For den Sags Skyld vil jeg nu aldrig følge
 din visne Lykke mere. — Den, som søger
 og ikke tager, naar det bydes ham,
 han finder aldrig meer.

P o m p e j u s.

Staal, Lepidus!

Antonius.

Bring ham iland. — Jeg gjør dig paa hans Begne
Bested, Pompejus.

Enobarbus.

Paa din Sundhed, Menas!

Menas.

Velkommen, Enobarbus!

Pompejus.

Fyld Pokalen

til Randen.

Enobarbus.

Se, den Karl har Kræfter, Menas.

(peger paa en Tjener, der bærer Lepidus bort.)

Menas.

Hvorfor?

Enobarbus.

Han bærer jo den tredie Del
af Verden; seer du ikke?

Menas.

Trediedelen

er altsaa druffen; gid den hele var det!
saa snurrede den rundt.

Enobarbus.

Hjælp du paa Farten;

drif!

Menas.

Rom da!

Pompejus.

Denne Fæst er dog end ikke
alexandrinsk.

Antonius.

Den modnes til det. — Klink!
en Skaal for Cæsar.

Cæsar.

Jeg var heller fri.

Et hæsligt Arbeid! mens jeg vadster Hjernen,
den bliver kun bestandig mere smudsig.

Antonius.

Vær du en Søn af Tiden.

Cæsar.

Som du vil;

jeg svarer dig; men heller fire Dage
jeg fasted strengt end drak saa svart i een.

Enobarbus. (til Antonius.)

Ha, gjæve Imperator! skal vi dandse
Ægyptens Bacchusdands til Ære for
vort Driffelag?

Pompejus.

Ja, lad os, brave Krigsmand.

Antonius.

Rom Alle Haand i Haand, til Vinens Seir
har dykket vore Sandser i den milde,
den kjæle Vethe!

Enobarbus.

Alle Haand i Haand! —

Lad høit Musiken dundre os i Dret,
imens jeg stiller Jer; saa synger Drengen;
Omkvædet stemmer Hvermand i saa høit,
som han kan tordne det af stærken Bryst.

(Musik. Enobarbus stiller dem op i Kredts Haand i Haand.)

Sang.

Bacchus, Vinens Drot, kom ned!
 kom, smaaøiet, rød og fed!
 Af din Staal husval vort Saar,
 smyk med Druers Krands vort Haar!
 Stjænk, til rundt Alverden gaaer! —
 Stjænk, til rundt Alverden gaaer!

Cæsar.

Hvad vil I meer? — Pompejus, nu god Nat!
 Min Broder, kom nu med, jeg beder dig;
 vort Alvorshverv fortørnes ved den Raadhed. —
 I Herrer, lad os stilles nu; I seer,
 at vi har faaet Kinderne i Brand;
 den stærke Enobarbus er dog svag
 mod Vinen, og min egen Tunge splitter
 hvert Ord; det vilde Mummespil har gjort os
 til Narre fast. Hvad er der meer at sige?
 God Nat. — Antonius, giv mig din Haand.

Pompejus.

Jeg vil dog prøve Jer iland.

Antonius.

Gjør det;

kom, giv mig Haanden.

Pompejus.

Ha, Antonius,

du har min Faders Huus; — naa! vi er Venner.
 Kom ned i Baaden.

Enobarbus.

Bogt Jer; fald kun ikke.

(Pompejus, Cæsar, Antonius og Følge gaae.)

Hør, Menas, jeg vil ikke med iland.

Menas.

Hei, ned i min Kahyt. — De Trommer! — Fløiter! —
Trompeter! hvad? lad nu Neptunus høre,
vi byde disse Stormænd høit Farvel.
Blæs nu, gid I faa en Ulykke, blæs!

(Fanfare af Trompeter og Trommer.)

Enobarbus.

Hurra! — Op med min Hæ!

Menas.

Hei, Hurra!

min gjæve Hovedsmand! Kom du med mig.

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

En Slette i Syrien.

(Ventidius kommer ind i Seierstog, med Silius og andre Romere,
Hovedsmænd og Krigsfolk; Pacorus' Lig bæres foran ham.)

Ventidius.

Nu, Partherskytte, er du stadt, og nu
gjør Lyffens blide Lune mig til Hævner
af Crassus' Død. — Bær Kongesønnens Lig
foran vor Hær. — Drones, din Pacorus
er Bod for Crassus.

Silius.

Wdle Hovedsmand,
mens end dit Sværd er varmt af Partherblod,

forfølg de Flygtende, far gennem Medien,
Mesopotamien, alle Tilflugtssteder,
hvorhen de Slagne flye; da vil Antonius,
din store Høvding, paa Triumfens Vogn
opløste dig med Krandsen om dit Hoved.

Ventidius.

O, Silius, jeg har gjort nok; mærk dette:
den Ringere kan gjøre altfor meget.
Vid, Silius, bedre er at lade Noget
ugjort end at erhverve ved vor Daad
for stort et Ry, naar den, vi tjener under,
er borte. Cæsar og Antonius
har vundet meer ved deres Hovedsmænd
end ved sig selv. Hans Høvding, Sossius,
min Formand her i Syrien, forspildte
hans Gunst ved raft at dlynge Hæder op,
ihast erhvervet; den, som gjør i Krigen
meer, end hans Overhøvding kan, han bliver
sin Høvdings Høvding, og Uergjerrigheden,
en Krigsmands Dyd, vil foretrække Tab
for Binding, der fordunkler ham. Jeg kunde
vel gjøre mere til Antonius' Fordel;
men da blev han fortørnet, og min Gjerning
var spildt ved hans Fortørnelse.

Silius.

Du har,

Ventidius, det, ved hvis Savn en Krigsmand
kan neppe stjernes fra sit Sværd. Du skriver
vel til Antonius?

Ventidius.

Jeg melder ham
ærbødigst, hvad vi her har i hans Navn,

det Krigens stærke Trolddomsord, udøvet,
 hvordan vi jaged med hans Bannere,
 hans velbetalte Krigshær, Parthiens
 det aldrig slagne Rytteri af Marken.

Silius.

Hvor er han nu?

Ventidius.

Paa Veien til Athen;
 der skal vi møde ham med al den Hast,
 vort svære Tros tilstedes. — Fremad nu!

(de gaae.)

Anden Scene.

Rom. En Forhal i Cæsars Hus.

(Agrippa og Enobarbus mødes.)

Agrippa.

Har Brødrene nu flitt sig ad?

Enobarbus.

Forliget

er afgjort med Pompejus; han er reist;
 de andre Tre besegle Dokumenter.

Octavia græder ved at gaae fra Rom;

Cæsar er ilde stemt, og Lepidus

har lidt af Blegspot fra Pompejus' Gilde,

som Menas siger.

Agrippa.

Edle Lepidus!

Enobarbus.

En vakker Mand! O, hvor han elsker Cæsar!

Agrippa.

Sa, men Antonius tilbeder han.

Enobarbus.

Cæsar? O, det er Jupiter blandt Mænd!

Agrippa.

Antonius? Gud over Jupiter!

Enobarbus.

Hvem nævner Cæsar? O, den Mageløs!

Agrippa.

Antonius! O, du Arabiens Phoenix!

Enobarbus.

Til Cæsars Pris sig: Cæsar! — ikke meer!

Agrippa.

Ja, begge har han dænget til med Ros.

Enobarbus.

Mest elsker han dog Cæsar; — men han elsker

Antonius dog saa høit. — O, intet Hjerte,

ei Tunge, Billed, Skriver, Sanger, Digter

kan tænke, sige, male, skrive, synge

og rime, — o, hans Venstreb for Antonius!

Men Cæsar, — o, knæl ned, knæl ned og undres!

Agrippa.

Han elsker begge to.

Enobarbus.

De er hans Vinger,

og han Skarabasfen. —

(Trompetklang.)

Saa; det er Signalet

til Hest. — Farvel, min ædle Ven, Agrippa.

Agrippa.

God Lykke, brave Krigsmand, og Farvel! —

(Cæsar, Antonius, Lepidus og Octavia komme ind.)

Antonius.

Gaa ikke længer nu.

Cæsar.

Du tager fra mig
 en stor Del af mig selv; gjør vel mod mig
 i hende. — Søster, bliv en saadan Hustru,
 som mine Tanker gjør dig til, og som
 jeg tør for hver en Pris staae inde for. —
 Min ædle Ven Antonius, lad ikke
 det Dydens Mønster, der imellem os
 er sat som Kalken til at holde sammen
 vort Venstabs Bygning, blive den Murbæcker,
 der styrter ned dets Borg; thi heller maatte
 vi været Venner uden dette Middel,
 hvis ei vi begge holde det i Pris.

Antonius.

Fornærm mig ikke med din Mistillid.

Cæsar.

Seg har talt ud.

Antonius.

Hvor nøieseende
 du er, du skal ei finde mindste Grund
 til, hvad du synes nu at frygte for.
 Nu, Guderne bevare dig og styre
 efter din Villie Romersfolkets Hjerter!
 Nu skilles vi.

Cæsar.

Farvel, min kjære Søster!
 Levvel! Gid Elementerne dig staae
 og fylde mildt med Lyst din Sjæl. Levvel!

Octavia.

Min ædle Broder, —

Antonius.

Se, der er Aprilsveir

i hendes Dine; det er Elskovs Baar,
og denne Regn fremloffer den. — Vær glad.

Octavia.

Sørg, Herre, for min Husbonds Hus og —
Cæsar.

Hvad,

Octavia?

Octavia.

Det vil jeg hviſte dig.

Antoniüs.

Nu vil ei hendes Lunge lyde Hjertet,
og Hjertet kan ei give Tungen Raad,
som Svanens Dun paa Høivandsstrømmen hviler
og holder ei til nogen Side.

Enobarbus. (affides til Agrippa.)

Hvad?

vil Cæsar græde?

Agrippa. (affides.)

Paa hans Bænde ſtaaer

en Sky.

Enobarbus. (affides.)

Var han en Hest, var det jo ilde;
og nu er han en Mand.

Agrippa. (affides.)

Hvad, Enobarbus?

Antoniüs ſtreg jo fast i vilden Sky,
da han fandt Julius Cæsar død; han græd,
da han fandt Brutus fældet ved Philippi.

Enobarbus. (affides.)

Tavist, han led af Dienſlod det Aar;
hvad gjerne han forſtyrred, det begræd han;
tro det, indtil jeg græder ſelv.

Cæsar.

Nei, stadigt

skal du faae Budskab fra mig, min Octavia;

Tanken om dig skal Tiden ei udslette.

Antonius.

Kom, Broder, jeg vil prøve Styrke med dig

i Venstrib; se, her har jeg dig, og nu

jeg slipper dig og overgiver dig

til Guderne.

Cæsar.

Farvel! vær lykkelig!

Lepidus.

Gid hele Stjerneffaren lyse over

din skønne Bei!

Cæsar. (kysser Octavia.)

Farvel, Farvel!

Antonius.

Farvel!

(Trompetklang. De gaae.)

Tredie Scene.

Alexandria. En Sal i Slottet.

(Cleopatra, Charmiana, Græs og Alexas komme ind.)

Cleopatra.

Hvor er da Manden?

Alexas.

Han tør neppe komme.

Cleopatra.

Kom kun! kom hid, min Ven!

(Et Bud kommer ind.)

Alexas.

Min høie Dronning,

Herodes, Jødefongen, dober ikke
at see paa dig, naar du er umild stemt.

Cleopatra.

Ha, staf mig den Herodes' Hoved! dog,
hvorledes? naar Antonius er borte,
som kunde hente mig det. — Kom herhid.

Budet.

Naadige Dronning, —

Cleopatra.

Har du seet Octavia?

Budet.

Sa, høie Dronning.

Cleopatra.

Hvor?

Budet.

I Rom, min Frue.

Ansiget til Ansiget saae jeg hende, ført
imellem hendes Broder og Antonius.

Cleopatra.

Er hun saa høi som jeg?

Budet.

Nei, Frue.

Cleopatra.

Hørte

du hende tale? sig, er hendes Mæle
høit eller lavt?

Budet.

Jeg hørte hende, Frue;

hun er lavmælet.

Cleopatra.

Det er ikke godt; —

han kan ei elske hende længe.

Charmiana.

Hende?

Isis! det er umuligt.

Cleopatra.

Charmiana,

det troer jeg med; tungmælet, dværgebogen! —

sig, har hun Høihed i sin Gang? Hust vel,

hvis nogentid du Høihed saae.

Budet.

Hun kryber;

om hun staaer stille eller gaaer, er eet;

det synes meer et Legem end et Liv;

en Billedstøtte meer end En, der aander.

Cleopatra.

Er dette vist?

Budet.

Hvis ei jeg mangler Syn.

Charmiana.

Der gives i Egypten ikke Tre

med bedre Blik end han.

Cleopatra.

Han er forstandig,

det mærker jeg; — end er hun ikke farlig; —

den Mand har Smag.

Charmiana.

Fortræffelig!

Cleopatra.

Sig dog,

hvor gammel kan hun være?

Budet.

Hun var Enke,

min Dronning.

Cleopatra.

Enke? — Charmiana, hør!

Budet.

Hun er vel ved de tredive.

Cleopatra.

Sig, huffer
du hendes Ansigtsform? lang eller rund?

Budet.

Langt mere rund, end smukt er.

Cleopatra.

Det er gjerne
et Tegn paa Dumhed. — Hendes Haar? hvad Farve?

Budet.

Brunt, Frue; hendes Bænde er saa lav,
som hun kan ønske sig.

Cleopatra.

Der har du Guld.

Tag ikke ilde op, jeg før var bister; —
du skal igjen tilbage; jeg kan see,
du er en brugbar Mand; gaa, gjør dig rede;
mit Brev er alt istand. (Budet gaaer.)

Charmiana.

En vakker Mand.

Cleopatra.

Det er han virkelig; jeg angret meget,
jeg var saa haard imod ham; kan jeg stole
paa ham, er der nok ikke Stort ved hende.

Charmiana.

Slet Intet, Frue.

Cleopatra.

Den Mand har jo seet
en Dronning før og maa vel kunne dømme.

Charmiana.

Om han har seet en Dronning? Store Jffis!
og tjent hos dig saalænge!

Cleopatra.

Get endnu

jeg vilde spurgt ham om, min Charmiana, —
dog det er Intet; — bring ham til mig siden,
imens jeg skriver; — Alt kan blive godt.

Charmiana.

Det staaer jeg inde for, min høie Frue.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Athen. Et Bærelse i Antonius' Hus.

Antonius.

Nei, nei, Octavia, ikke det alene;
det var undskyldeligt; ja tusind Ting
af samme Slags; — men mod Pompejus har han
paany ført Krig, har gjort sit Testament
og læst det op for Folket; han har talt
om mig med Ringeagt; naar han var nødt til
at yde mig min Ros, saa kom den frem
hel koldt og mat i knapt tilfsaaret Maal;
om end det bedste Vink blev givet ham,
han greb det ikke, eller sparede kun
imellem Tænderne.

Octavia.

O, kjære Husbond,

tro dog ei Alt, og dersom du maa troe,
saa vredes ei for Alt. End aldrig stod
en meer usalig Kvinde mellem begge, —
hvis denne Sondring skeer, — og bedende

for begge Parter; men de gode Guder
vil spotte mig, saasnart jeg gjør den Bøn:
„Belsign min Mand og Husbond“, naar jeg beder
strax tvertimod med samme høie Raab:
„Belsign min Broder“, — „giv min Husbond Seir, —
min Broder Seir“, — Bøn dræber Bøn; der er
flet ingen Middelvei imellem disse
Motsætninger.

Antonius.

Vend, min Octavia,
din bedste Kjærlighed didhen, hvor bedst
den bliver værget; mister jeg min Ære,
saa mister jeg mig selv; langt bedre var det,
at jeg var ikke din, end være din
saa helt afkappet. Men, som du begjæred,
du selv skal gaae imellem os. I mens
udrufter jeg en Orlogsfærd, som skal
til Skam din Broder vorde. Skynd dig da;
dit Onske har du selv i Haand.

Octavia.

Tak, Herre!

Gid Jupiter, den Stærke, gjøre mig, —
saa svag, saa svag, — til Eders Mæglerste!
Krig mellem Jer, det var jo, som om Verden
nu skulde kløves brat, og slagne Mænd
opfylde Kløsten.

Antonius.

Naar du seer, hvor dette
har sin Oprindelse, saa vend din Brede
derhen; vor Brøde kan jo ikke være
saa lige, at din Kjærlighed kan helde
til begge ligeligt. Bered din Reise;

vælg selv dit Følge, og befal, hvad ellers
din Hu staaer til.

(de gaae.)

Femte Scene.

Samme Steds. Et andet Bærelse.

(Enobarbus og Gros mødes.)

Enobarbus.

Naa, min Ven Gros, hvad Nytt?

Gros.

Der er kommet mærkelige Nyheder, Herre.

Enobarbus.

Hvad da?

Gros.

Cæsar og Lepidus har ført Krig imod Pompejus.

Enobarbus.

Det er gammelt. Hvad Udfald har den faaet?

Gros.

Saa snart Cæsar havde benyttet Lepidus i Krigen mod Pompejus, nægtede han ham strax Ligeberettigelse og vilde ikke dele Wren for Seiren med ham, og ikke nok med det; han anklager ham for de Breve, som han tidligere havde skrevet til Pompejus, og fængsler ham paa sin egen Anklage. Saaledes sidder den stakkels Trediemand fast, indtil Døden aabner hans Fængsel.

Enobarbus.

Saa har du altsaa kun to Rjæver, Verden; fast alt det Foer, du har, imellem dem: de knuser dog hinanden. Hvor er nu Antonius?

Gros.

Han gaaer omkring i Haven, —

saadan, — og sparker til hvert Straa, der ligger;
og raaber: „Lepidus, du Nar!“ og truer
den Krigsmands Hals, der myrdede Pompejus.

Enobarbus.

Vor store Flaade ligger klar.

Gros.

Mod Cæsar

og mod Italien. Men hør, Domitius,
min Herre vilde tale med dig strax.

Min Nyhed kunde jeg fortalt dig siden.

Enobarbus.

Der bliver Intet af; men lad saa være. —

Nu før mig til Antonius.

Gros.

Rom, min Herre.

(de gaae.)

Sjette Scene.

Rom. Et Bærelse i Cæsars Hus.

(Cæsar, Agrippa og Mæcnas komme ind.)

Cæsar.

Alt dette har han gjort til Trods for Rom;

ja, meer; i Alexandrien, — her staaer,

hvorledes det gik til, — paa Torvepladsen,

paa Sølvvertillie, høit blandt Folket throned

han og Cleopatra paa gyldne Stole;

ved deres Fødder sad Cæsarion, —

de kalder ham min Faders Søn, — og hele

det Slegfredkuld, som deres Utugt siden

har bragt til Verden; hende skjænked han

Ægyptens Rige, gjorde hende til

selvstændig Dronning over Nedre Syrien,
Cypern og Lydien.

Mæcenas.

For Folkets Dine?

Cæsar.

Paa aaben Plads, hvor Bæddekampen holdes,
der lod han raabe sine Sønner ud
som Kongers Konger; Parthien, Armenien,
Stor-Medien gav han til Alexander;
til Ptolemæus gav han Syrien,
Cilicien og Phoenicien. Hun bar
paa denne Dag Gudinden Isis' Dragt;
hvori hun tidt skal have vist sig før.

Mæcenas.

Lad Rom erfare det.

Agrippa.

Det væmmes jo

alt ved hans Overmod, og det vil vende
sit Hjerte fra ham.

Cæsar.

Folket veed det alt,
og det har taget mod hans Klagemaal.

Agrippa.

Hvem fører han da Klage mod?

Cæsar.

Mod Cæsar,

fordi, dengang Sextus Pompejus misted
Sicilien, fik han ei sin Del af Den;
saa siger han, at han har laant mig Skibe
og ikke faaet dem igjen; han anker
desuden paa, at Lepidus er affat

fra Tremandsbælden, og at al hans Indtægt tilbageholdes.

Agrippa.

Derpaa bør der svares.

Cæsar.

Det er alt steet, og Budet er paa Wei; jeg skrev ham til, at Lepidus var bleven for grusom, at han har fortjent sit Fald ved Misbrug af sin Magt. I min Grobring tilstaaer jeg ham sin Del, men kræver da min lige Ret i hans Armenien og i de andre Riger, han har vundet.

Mæcenæs.

Paa denne Fordring gaaer han aldrig ind.

Cæsar.

Saa gaaer man heller aldrig ind paa hans.

(Octavia kommer ind.)

Octavia.

Hil, Cæsar, hil min Herre! kjære Cæsar!

Cæsar.

At dog jeg skulde kalde dig forskudt!

Octavia.

Det har du ikke kaldt mig, har ei Grund;

Cæsar.

Hvi kommer du i Smug? du kommer ikke som Cæsars Søster; for Antonius' Hustru som Forbud burde jo en Krigshær drage, og Hestebriinsten melde hendes Komme, alt længe før hun saaes; ved Weien burde hvert Træ jo bære Menneſter, Forventning af Længsel smægte efter det, den savned, ja Støvet hæve sig mod Himlens Dag

af Folketrængslen vakt. Men du er kommen til Rom, som Bondkvinden gaaer tiltorvs, og mig har du forhindret i at vise min Kjærlighed, der, naar den ikke vides, tidt agtes lidet kun; jeg vilde mødt dig til Lands og Vands og fyldt hvert Hvilested med ny og større Velkomst.

Octavia.

Kjære Herre,

saaledes har jeg ikke reist af Tvang; det var mit eget Valg. Marcus Antonius, min Husbond, som erfoer din Krigsudrustning, betroede det til mine bange Øren; saa bad jeg ham om Orlov til at reise.

Cæsar.

Den tilstod han dig let, du som kun stiller ham fra hans Lyst.

Octavia.

Tal ikke saa, min Herre.

Cæsar.

Mit Die vogter paa ham. Vinden bringer hans Gjæringer til mig. Hvor er han nu?

Octavia.

Nu? i Athen.

Cæsar.

Nei, min bedragne Søster;

Cleopatra har vinket ham til sig.

Sit Rige har han givet til en Skjøge;

nu kalde de til Leding Jordens Konger.

Han har forsamlet Bochus, Libyens Konge,

og Kappadociens Konge Archelaus,

samt Philadelphus, Paphlagoniens Konge,

Adallas Thracerkongen, Malchus af Arabien; Pontus' Konge, Herfteren af Jødeland, Herodes; Mithridates af Comagene; Polemon, Amintas, Konger af Medien og Lycaonien, og end en større Række Kongespir.

Octavia.

Ve mig Ulykkelige, at mit Hjerte er mellem tvende Venner delt, som kjæmpe imod hinanden!

Cæsar.

Vær velkommen hid.

Bed dine Breve standsedes mit Opbrud, indtil jeg saae, du var ledt vild, og jeg i Fare ved min Nølen. Fat kun Mod; bliv ei forsagt, fordi nu Tiden driver over dit Hjertes Fred den stærke Modgang; lad det, der er bestemt, gaae ubegrædt sin Gang til Skjæbnens Maal. Velkommen hid! saa kjært som du er Intet mig. Du er bedragen over alle Tankens Grændser, og for at hævne dig gjør Himlens Guder til deres Redskab mig og alle dem, der elske dig. Dig trøste Guderne, og vær velkommen hid!

Agrippa.

Velkommen, Frue!

Mæcenas.

Velkommen, kjære Frue. Alle Hjerter i Rom beklage dig og elske dig; kun den løssagtige Antonius, stor i Forvorpenshed, forstøder dig

og skjænker Magt og Rige til en Løite,
der reiser dem mod os.

Octavia.

Er dette sandt?

Cæsar.

Ja sikkert. Søster, vær velkommen; hør mig,
væn dig til Taalmod, dyrebare Søster!

(de gaae.)

Æquende Scene.

Antonius' Leir, i Nærheden af Fjorbjerget Actium.

(Cleopatra og Enobarbus komme ind.)

Cleopatra.

Det skal du faae betalt; stol kun paa det.

Enobarbus.

Hvorfor? hvorfor da?

Cleopatra.

Du har talt imod,

at jeg gik med i Krigen; du har sagt,
det sømmede sig ikke.

Enobarbus.

Gjør det? gjør det?

Cleopatra.

Hvis ei man har bagtalt os, hvorfor skulde
det ikke sømme sig, at vi var med?

Enobarbus. (affides.)

Jeg kunde svare, hvis vi drog i Krig
med Hingst og Hoppe sammen, var det ude
med Rytteriet; Hoppen maatte bære
en Rytter og hans Hest.

Cleopatra.

Hvad siger du?

Enobarbus.

At din Nærværelse maa helt forvirre
Antonius; den røver fra hans Hjerte,
hans Hjerne og hans Tid, hvad ei tør savnes.
Han er alt nu i Orde for sin Vetsind;
i Rom gaaer Rygtet, Photinus, Rastraten,
og dine Terner styre denne Krig.

Cleopatra.

Gid Rom maa synke! hver en Tunge raadne,
der haaner os! vi har et Hverd i Krigen,
og som vort Riges Hoved vil vi møde
der som en Mand. Tal ikke derimod;
jeg bliver ei derfra.

Enobarbus.

Godt; jeg er færdig;

Feltherren kommer der.

(Antonius og Canidius komme ind.)

Antonius.

Canidius,

er det dog ikke sært, at fra Tarent
og fra Brundisium, i saadan Hast
han kunde gjennemstjære Jonerhavet
og faae Tornyne i sin Vold. — Har du,
min Søde, hørt det?

Cleopatra.

Hurtighed beundres

af Ingen meer end af den Nølevurne.

Antonius.

En dygtig Snært, der kunde sømmet sig
den bedste Mand at vende imod Dvæsthed. —
Canidius, vi slaaes med ham tilføs.

Tilsøs! hvad andet?

Cleopatra.

Canidius.

Men hvorfor, min Herre?

Antonius.

Fordi han har udæftet os dertil.

Enobarbus.

Du har jo æftet ham til Tvekamp, Herre.

Canidius.

Ja, og til Slag ved Pharsalus, hvor Cæsar imod Pompejus stred; men disse Tilbud, som ei er ham til Fordel, afflaaer han; det samme burde du.

Enobarbus.

Paa dine Skibe

er der kun daarligt Mandstabs; dine Sømand er Ufældrivere, Høstkarle, Folk i Hastværk presfede; paa Cæsars Flaade er Mænd, der tidt har fægtet mod Pompejus; hans Fartøier er lette, dine tunge; det er dig ingen Skam at afflaae Kampen tilsøs, naar du er redebøn tillands.

Antonius.

Tilsøs, tilsøs.

Enobarbus.

Min ædle Hovedsmand, derved forspilder du det store Krigerfortrin, du har tillands, forvirrer kun din Hær, der mest bestaaer af feideprøvet Fodfolk, benytter ikke din berømte Krigskunst, forfeiler helt den Wei, der lover Tryghed,

og giver dig Tilfældet blindt i Bold
istedenfor den faste Sikkerhed.

Antonius.

Jeg slaaes tilføs.

Cleopatra.

Dg tresindstyve Skibe
har jeg! selv Cæsar eier ingen bedre.

Antonius.

Vor Overflod af Skibe vil vi brænde;
med Resten fuldt bemandet slaae vi Cæsar
fra Actiums Odde, naar han nærmer sig;
mislykkes det, saa gjør vi det tillands. —

(Et Bud kommer ind.)

Hvad bringer du?

Budet.

Det har bekræftet sig;
nu har man seet ham; Cæsar har erobret
Toryne.

Antonius.

Kan han være selv tilstede?
umuligt! sært nok, om hans Tropper er der. —
Canidius, bliv med nitten Legioner
og med toltusind Ryttere tillands; —
vi vil til vore Skibe. — Kom, min Thetis! —

(En Krigsmand kommer ind.)

Hvad vil du, brave Krigsmand?

Krigsmanden.

Edle Høvding,

slaaes ei tilføs; stol ei paa braadne Planter!
Mistroer du dette Sværd og disse Saar?
lad kun Egypter og Phoenicer dykke;

vor Stik er paa den faste Grund at seire
og fægte Fod ved Fod.

Antonius.

Godt, godt; gaa kun.

(Antonius, Cleopatra og Enobarbus gaae.)

Krigsmanden.

Ved Hercules, jeg troer, at jeg har Ret.

Canidius.

Sa, Krigsmand; men hans hele Gjerning er
ei, hvor dens Styrke er; vor Leder ledes,
og vi er Kvinders Trælle.

Krigsmanden.

Du beholder

jo Legionerne og Rytteriet
tillands?

Canidius.

Marcus Octavius, Justeius,
Publicola og Cælius gaae tilføs;
vi blive her tillands. — Men Cæsars Hastværk
er helt utroligt.

Krigsmanden.

Mens han var i Rom,
drog Hæren ud, fordelt i spredte Skarer,
saa alle Speiderne blev stufede.

Canidius.

Beed du, hvem er hans Næstbefalingsmand?

Krigsmanden.

En Taurus, siger man.

Canidius.

Seg kjender Manden.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Feltherren venter paa Canidius.

Canidius.

Med mærkelige Ting er Liden svanger
og føder nogle af dem hvert Minut.

(de gaae.)

Ottende Scene.

En Slette nærved Actium.

(Cæsar, Taurus, Hovedsmænd og Flere komme ind.)

Cæsar.

Taurus, —

Taurus.

Min Herre!

Cæsar.

Ingen Kamp tillands;

hold Hæren sluttet; byd ei Fjenden Slag,

før det tilsøs er afgjort; overstrid

paa ingen Maade dette skrevne Bud;

paa dette Tærningkast beroer vort Held.

(de gaae.)

(Antonius og Enobarbus komme ind.)

Antonius.

Stil vore Rytterstærker hist bag Høien,

ret midt for Cæsars Linie; derfra kan

vi overfsue hele Flaadens Styrke;

derefter kan vi stille vore Raad.

(de gaae.)

(Fra den ene Side kommer Canidius med sin Hær og drager over Scenen, fra den anden Side Taurus ligeledes. Efter at de ere dragne forbi, hører man Larmen af et Søslag.)

(Baabengny. Enobarbus kommer ind.)

Enobarbus.

Skam, Skam! jeg kan ei længer see derpaa!

Antonias, Ægyptens Dronningsskib,
har vendt og flyer med alle tresindstyve;
det Syn er som en Gift for mine Dine.

(Scarus kommer ind.)

Scarus.

Guder, Gudinder! hele Himlens Raad!

Enobarbus.

Hvorfor saa heftig?

Scarus.

Berdens største Hjørne
er tabt af lutter Uforstand; Provindser
og Kongeriger har vi kysset bort.

Enobarbus.

Hvorledes seer nu Slaget ud?

Scarus.

For os

som Pesten mærket med de visse Dødstegn.
Den liderlige Stjøre fra Ægypten, —
Spedalskhed ramme hende! — midt i Slaget,
da Seiren ligned et Par Tvillinger,
begge som een, dog snarest vor den ældste, —
af Bremsen stukken som en Ro i Juni
hun heiser Seil og flyer.

Enobarbus.

Det har jeg seet;

mit Die sygned ved det Syn og kunde
ei længer see derpaa.

Scarus.

Knap havde hun
bragt Skibet op i Binden, før Antonius,

det ædle Brag for hendes Trolddomskunst,
 med spredte Vinger som en hjælen Andrik
 fløi efter, bort fra Slagets største Hede;
 saa stammelig en Gjerning saae jeg aldrig;
 Erfaring, Manddom, Værd har end aldrig
 saa dybt fornødret sig.

Enobarbus.

O Ve, o Ve!

(Canidius kommer ind.)

Canidius.

Bort Held tilføes er aandeløst og synker
 hel uselt. Havde kun vor Hørding været,
 hvad selv han veed, han er, stod Alting vel;
 o, han har givet Tegnet til vor Flugt
 forsmædeligt ved sin!

Enobarbus. (affides.)

Ha, slap det derud?

Ja, saa God Nat!

Canidius.

De er paa Flugten til

Peloponnes.

Scarus.

Derhen er let at naae;
 der vil jeg bie paa, hvad Tiden bringer.

Canidius.

Jeg overgiver mine Legioner
 og Rytttere til Cæsar nu; sex Konger
 har vist mig Veien til at strække Vaaben.

Enobarbus.

Antonius' saarmatte Lykke vil jeg
 dog følge end en Stund, skjønt min Fornuft
 er stik imod mig.

(de gaae.)

Tiende Scene.

Alexandria. En Sal i Slottet.

(Antonius og Følge kommer ind.)

Antonius.

Hør! — Jorden nægter mig at træde paa den;
den blues ved at bære mig. — Kom, Venner!
jeg er saa sent paafærde her i Verden,
at jeg kan aldrig finde Veien meer. —
Jeg har et Fartoi fyldt med Guld; tag det,
del det og fly og slut Forlig med Cæsar.

Alle.

Vi flygte! nei!

Antonius.

Jeg er jo flygtet selv
og har lært feige Midinger at løbe
og vise deres Ryg. — Gaa, mine Venner;
jeg selv har valgt en Vei, som ikke trænger
til Jer; gaa nu; i Havnen er min Skat;
tag den. — O, jeg har fulgt, hvad jeg maa blues
nu ved at see paa; selv mit Haar gjør Oprør;
det graa fremsfører Klage mod det brune
for Ilfind, og det brune mod det graa
for Frygt og hjælen Daarstab. — Venner, gaa;
I skal faae Brev fra mig til Venner, som
skal jevne Veien for Jer. Staa nu ikke
med mørke Blik; svar ei mismodigt; lyd
det Vink, som min Fortvivlelse Jer giver;
giv tabt, hvad der har selv sig givet tabt.
Til Havnen nu! jeg skjænter Jer det Skib
med Skatten. Lad mig være lidt alene,
jeg beder Jer; ja, gjør det! thi befale,

det har jeg mistet Magten til, og derfor
jeg beder Jer; — jeg kommer til Jer snart.

(sætter sig.)

(Gros og Cleopatra støttet paa Charmiana og Fras kommer ind.)

Gros.

O, gaa dog til ham, ædle Frue; — trøst ham!

Fras.

Ja, gjør det, gode Dronning!

Charmiana.

Ja, for Altting!

gjør det.

Cleopatra.

Lad mig dog sidde ned. O, Juno!

Antonius.

Nei, nei, nei, nei, nei!

Gros.

Herre, seer du ikke, —

Antonius.

O, fy, fy, fy!

Charmiana.

Min Dronning, —

Fras.

Ædle Frue, —

min gode Hersterinde! —

Gros.

Herre, Herre, —

Antonius.

Min Herre, ja! — Han førte ved Philippi
sin Klinge som en Dandsfer, mens jeg slog
den magre, runkne Cassius; mig var det,
der fældede den gale Brutus; han

Iod Andre sægte for sig, selv uøvet
i Krigens skjæffe Tvist. — Og nu! — dog nok!

Cleopatra.

O, hjælp dog!

Cros.

Dronningen, min Herre, se! —

Fræs.

Gaa til ham, ædle Frue, tal til ham!
han er af Skam helt ude af sig selv.

Cleopatra.

Saa støt mig da; — O!

Cros.

Reis dig, ædle Herre;

Dronningen kommer; hendes Hoved synker,
og Døden griber hende; kun din Trøst
kan hjælpe hende.

Antonius.

Jeg har krænket Gien;
en skjændig Feighed!

Cros.

Herre, Dronningen!

Antonius.

Hvor har du ført mig hen, Ægypterdronning?
se, hvor jeg dølgger for dit Blik min Skam
og seer tilbage paa, hvad jeg forlod,
med Skjændsel ødelagt!

Cleopatra.

O, Herre Herre!

tilgiv de feige Seil! jeg troede ikke,
du vilde følge mig.

Antonius.

Ægypterdronning,

du vidste jo kun altfor godt, mit Hjerte
 var bundet til dit Kor med alle Strænge,
 og at du tog mig med paa Slæb; du kjendte
 den Herfermagt, hvormed min Sjæl du tvinger,
 og at dit Bink mig kunde drage bort
 fra Guders Bud.

Cleopatra.

Tilgiv!

Antonius.

Nu maa jeg sende
 den unge Mand ydmyge Forslag, snoe mig
 og dreie mig i Løvheds Kunst, jeg,
 der leged med den halve Del af Verden,
 alt som jeg lysted, stæbte og forstyrred
 Menneffers Held! — Du vidste vel, hvor ganske
 du havde mig i Bold, og at mit Sværd,
 afkræftet af min Kjærlighed, i Alt
 kun vilde lyde den.

Cleopatra.

O, Naade, Naade!

Antonius.

Nei fæld kun ingen Taarer; een af dem
 opveier Alt, hvad der er tabt og vundet.
 Giv mig et Kys; selv det betaler mig. —
 Vi sendte vore Børns Hovmester bort;
 mon han er kommen? — O, min Elskede,
 jeg er saa tung som Bly. — Hei, bring os Vin,
 bered vort Maaltid! — Lykken veed, jeg staaer
 den mest med Trods imod, naar værst den slaaer.

(de gaae.)

Tiende Scene.

Cæsars Leir i Egypten.

(Cæsar, Dolabella, Thyreus og Flere komme ind.)

Cæsar.

Lad ham kun komme, som Antonius sendte. —

Du kjender ham?

Dolabella.

Det er hans Børns Hovmester.

Det viser, han er plukket, at han sender
 os af sin Binge sliq en fattig Fjer,
 han, som for nogle Maaneder tilbage
 jo havde Konger meer end nok at sende.

(Euphronius kommer ind.)

Cæsar.

Kom nærmere og tal.

Euphronius.

Som jeg nu er,

jeg kommer fra Antonius; for nylig
 var jeg saa ringe mod hans Diemed
 som Morgenduggen paa et Myrteblad
 imod det store Hav.

Cæsar.

Lad nu saa være;

sig frem dit Grind.

Euphronius.

Som sin Skjæbnes Herre

han hilser dig, og det er hans Begjæring
 at leve i Egypten; hvis ei dette
 kan tilstaaes, flaaer han af og beder om
 Lov til at aande mellem Jord og Himmel
 som Borger i Athen. Det var fra ham.
 Dernæst: Cleopatra erkjender ganste

din Høihed, underkaster sig din Magt
og beder dig for sine Arvinger
om Ptolemæustronen, som beroer
nu paa din Naade.

Cæsar.

For Antonius' Fordring
er mine Dren lufte. Dronningen
skal finde villig Udgang for sin Bøn,
hvis hun fordriver fra Egyptens Land
sin æreløse Elsker eller tager
hans Liv der, hvor han er; hvis hun gjør det,
skal hun ei uhørt bede. Det er Svar
til begge.

Euphronius.

Held ledsage dig!

Cæsar.

Ledsag ham

igjennem Bagterne.

(Euphronius gaaer.)

(til Thyreus.)

Nu er det Tid
at prøve din Veltalenhed; gaa flux;
vind fra Antonius Cleopatra;
lov Alt, hvad hun begjærer, i mit Navn;
gjør flere Tilbud, som dig tykkes. Kvinden
er selv paa Lykkens Høide ikke stærk;
Nød loffer selv den rene Bestalinde
til Mened. Prøv din Snildhed, Thyreus; selv
kan du bestemme Prisen for din Umag;
det er en Lov for mig.

Thyreus.

Cæsar, jeg gaaer.

Cæsar.

Giv Agt, hvordan Antonius bærer Slaget,
og hvad hans Udfærd synes dig at tale
i hver Bevægelse.

Thyreus.

Det skal jeg, Cæsar.

(de gaae.)

Elleute Scene.

Alexandria. Et Bærelse i Slottet.

(Cleopatra, Enobarbus, Charmiana og Iras komme ind.)

Cleopatra.

Hvad skal vi gjøre, Enobarbus?

Enobarbus.

Tænke

og døe.

Cleopatra.

Hvem har da Skyld, Antonius eller
jeg selv?

Enobarbus.

Antonius ene, der har givet
sin Villie Magten over sin Fornuft.
Om du end flyede Krigens Rædselsaasyn,
hvis stulte Rækker stræmmede hverandre,
hvi skulde han da følge? dengang burde
hans Elskovs Kildren ikke gjort til Gjæk
hans Høvdingshverv; i slikt et Dieblif
da Verdens Halvdel stod imod den anden,
og kun om ham det gjaldt? det var en Skam
ei mindre, end hans Skade var, at følge
paa Flugten dine Flag, imens hans Flaade
laa der og stirred efter ham.

Cleopatra.

O, ti dog!

(Antonius kommer ind med Euphronius.)

Antonius.

Er det hans Svar?

Euphronius.

Ja, Herre.

Antonius.

Dronningen

vil blive vel behandlet, hvis hun kun
vil udlevere mig?

Euphronius.

Det siger han.

Antonius.

Sig hende det. — (til Cleopatra)

Send Drengen Cæsar dette
graasprængte Hoved, og han vil dit Dnsse
i bredfuldt Maal med Fyrstendømmer fylde.

Cleopatra.

Min Herre, dette Hoved?

Antonius. (til Euphronius.)

Gaa igjen;

sig ham, han staaer i Ungdoms Rosenstjær;
deraf tør Verden vente noget Stort;
hans Penge, Skibe, Hære kunde høre
en Kryster til, hvis Tjenere jo kunde,
selv om et Barn de tjente, vinde Seire
saa godt som under Cæsar. Derfor æfter
jeg ham til at tilfidesætte denne
sin Overlegenhed og svare mig
den dybt Nedbøiede, Sværd imod Sværd,
Mand imod Mand; kom; jeg vil skrive det.

(Antonius og Euphronius gaae.)

Enobarbus.

Ja det er troligt; den slagstolte Cæsar
han sætter vist sit Held paa Spil og prøver
en Skuekamp imod en Fægtemester. —
Jeg ser, en Mands Forstand er af hans Lykke
en Del, og ydre Ting vil drage med sig
det indre Væsen; begge lide sammen.
At han, der nøie kjender alle Forhold,
kan drømme om, at Cæsar i sin Fylde
vil svare paa hans Tomhed! — Cæsar, du
har seiret ogsaa over hans Forstand!

(En Tjener kommer ind.)

Tjeneren.

Et Bud fra Cæsar.

Cleopatra.

Ikke meer ærbødig?

Se, mine Piger, de, der bøied Knæ
for Knoppen, rynke Næsen nu ad Rosen,
der er afblomstret. — Lad ham komme ind.

Enobarbus. (affides.)

Min Urlighed og jeg begynder Riv.

At holde trofast Huldstab imod Daarer
gjør Trofaste selv til lutter Daarstabe. — Dog,
den, der med tro Hengivenhed kan følge
en falden Herre, overvinder den,
der overvandt hans Herre, og erhverver
en Plads i Kroniken.

(Thyreus kommer ind.)

Cleopatra.

Hvad vil da Cæsar?

Thyreus.

Hør det i Enrum.

Cleopatra.

Her er ifkun Venner;

tal uden Frygt.

Thyreus.

Maaskee det ogsaa er

Antonius' Venner.

Enobarbus.

Han behøver Venner

saar fuldt som Cæsar, eller ogsaa trænger
han ei til os. Hvis det behager Cæsar,
saar farer flux vor Herre ham i Favnen,
og vi, det veed du nok, tilhøre den,
som han tilhører; det er Cæsar.

Thyreus.

Godt!

Altsaa, berømte Dronning, Cæsar beder,
at af din Stilling du kun mindes dette,
at han er Cæsar.

Cleopatra.

Kongeligt! — bliv ved.

Thyreus.

Han veed, at det, der bandt dig til Antonius,
var ikke Kjærlighed, men Frygten.

Cleopatra.

O!

Thyreus.

Derfor beklager han din Vres Saar
som en tilføjet Haan, ei selvforstyldt.

Cleopatra.

Han er en Gud og veed, hvad sandest er;
min Vre blev ei overgivet; tagen
blev den med Magt.

Enobarbus. (affides.)

Derom vil jeg dog spørge

Antonius for at være vis derpaa. —

Herre, du er saa læf, at vi maa lade dig synke, siden dine Kjæreste forlade dig.

(gaaer.)

Thyreus.

Skal jeg da melde Cæsar, hvad du begjærer? thi han trygler næsten om en Begjæring fra dig. Meget vilde det glæde ham, isald du vilde bruge hans Lykke som en Stav at støttes ved; men varme vilde det hans Sjæl at høre af mig, at du forlod Antonius og søgte Ly hos ham, Alverdens Herre.

Cleopatra.

Hvad er dit Navn?

Thyreus.

Mit Navn er Thyreus.

Cleopatra.

Meld, gode Sendebud, den store Cæsar, i denne Strid hans Seiershaand jeg kysfer; sig, jeg er rede til at lægge ned min Krone for hans Fod og bøie Knæ; sig ham, jeg hører af hans Magtensord Egyptens Dom.

Thyreus.

Den Bei, du vælger, er den ædleste; naar Klogt og Lykke strides, og naar den første vover, hvad den kan, kan Slumpetræf ei rokke den. Forund mig at vise paa din Haand min Grefrygt.

Cleopatra.

Din Cæsars Fader trykked tidt sin Læbe,
imens han grunded paa at vinde Riger,
paa denne ringe Plads; der regned Kys.

(Antonius og Enobarbus komme ind.)

Antonius.

Fortrolighed! — ved Jupiter, der tordner! —
hvem er du, Karl?

Thyreus.

En, som udfører blot
den største Mand's Befaling, hans, der mest
er værd at lydes.

Enobarbus.

Du vil blive pidstet.

Antonius.

Herhid derude! — Ha, du Grib! — Naa da!
Guder og Djæble! Magten smelter fra mig;
fornylig, naar jeg raabte: Hei! sprang Konger
som Dreng til en Gramseleg og raabte:
„Hvad er din Villie?“ —

(Tjenere komme ind.)

Har I ingen Dren?

endnu er jeg Antonius! Tag den Gjæk
og pidst ham!

Enobarbus.

Lovens Unge var det bedre
at drille end den gamle i sin Død.

Antonius.

Maane og Stjerner! pidst ham! — om det saa
var tyve af de største Skattekonger,
der hylde Cæsar, — traf jeg dem saa frække
ved hendes Haand! — hvad hedder hun? thi før

Hed hun Cleopatra; — nu pidst ham, Karle,
til som en Dreng I seer ham vrænge Ansigt
og klynke høit om Naade! tag ham bort.

Thyreus.

Marcus Antonius, —

Antonius.

Afsted med ham!

naar han er pidstet, bring ham hid igjen; —
den Cæsars Nar skal bringe ham vort Budskab. —

(til Cleopatra)

(Thyreus føres ud.)

Halv visnet var du, før jeg saae dig; Ha! —

Iod derfor jeg i Rom urørt min Pude,
opgav mit Haab om Afkom avlet med
en Edelsten blandt Kvinder, for at haanes
af En, der kaster Blik til Snyltegjæster?

Cleopatra.

Min bedste Herre, —

Antonius.

Troløs var du altid.

Men, naar vi har forhærdet os i Slethed,
o Be, — da lukke Guderne vort Die,
nedsænke i vort eget Skarn vort Bid
saa vi tilbede vor Bildfarelse,
og lee os ud, mens fry vi spanke frem
til vort Fordærv.

Cleopatra.

Saa vidt er det da kommet!

Antonius.

Jeg fandt dig som en lunken Levning fra
den døde Cæsars Fad, en Krumme fra
Cnejus Pompejus' Bord, for ei at nævne
de søde Timer, som umeldt af Rygtet

du har vellystig stjaalet; thi tilvisse,
aner du end, hvad Kydssked skulde være,
du veed ei, hvad den er.

Cleopatra.

Hvad skal det sige?

Antonius.

En Karl, som tager mod en Drikkestilling
og siger: „Gud velsigne Jer“, ham gjør du
fortrolig med min Legekammerat,
din Haand, det kongelige Segl og Pant
paa høie Hjerter! — O, gid nu jeg stod
paa Basans Høie for at overbrøle
Hornkvæget; jeg har grusom Grund dertil;
og at forkynde det paa høflig Vis
var, som om Synderen med Strikken om sig
vil takke Bødlen, for han var saa flink. —
(Tjenerne komme tilbage med Thyreus.)

Er han nu pidstet?

En Tjener.

Dygtigt, Herre.

Antonius.

Skreg han?

had han om Naade?

Tjeneren.

Ja, han bad om Skaansel.

Antonius.

Sfald din Fader lever, lad ham angre,
at du blev ei hans Datter; bævd du ved
at følge Cæsars Ffesttog, siden du
blev pidstet for at følge ham. Herester
en Kvindes hvide Haand dig volde Feber!
skjælv ved at see den. — Gaa nu hjem til Cæsar,

fortæl ham din Beværtning. Sig ham kun,
 han gør mig harmfuld; thi han viser Stolthed
 og Overmod, idet han døøler kun
 ved, hvad jeg er, og ikke, hvad han veed,
 at jeg har været. Harmfuld gjør han mig,
 og det er let at gjøre nu for Tiden,
 da mine fordum gode Ledestjerner
 har ladet deres Bane tom og sendt
 til Helveds Afgrund deres Glands. — Hvis ikke
 mit Ord og hvad som steet er, huer ham,
 saa sig, han har jo min frigivne Træl,
 Hipparch; ham kan han pidffe, hænge, pine,
 alt som han lyster: det gaaer lige op.
 Meld det; nu gaa med dine Strimer! bort!

(Thyreus gaaer.)

Cleopatra.

Er du nu færdig?

Antonius.

Ak! formørket er
 min Maane her paa Jorden, og det varsler
 Antonius' Undergang.

Cleopatra.

Saa maa jeg vente.

Antonius.

Dg for at smigre Cæsar, smidsted du
 til En, der binder Bæltet for ham?

Cleopatra.

du mig saalidt?

Kjender

Antonius.

Dit Hjerte koldt mod mig?

Cleopatra.

Hvis det er sandt, min Elskede, gid Himlen
udklække Hagl af dette kolde Hjerter,
forgiftet i sin Kilde; paa mit Hoved
det første Haglkorn falde! som det smelter
saa svinde bort mit Liv! det næste ramme
Cæsarion, til hvert et Minde om
mit Moderstjød og alle mine gjæve
Ægyptere, naar denne Haglstorm smelter,
gravløse ligge, indtil Nilens Myg
og Fluer har begravet dem som Bytte.

Antonius.

Jeg er tilfreds. Cæsar har slaaet Veir
for Alexandria; der vil jeg møde
hans Lykke. Tappert har vor Landmagt holdt sig;
vor spredte Flaade har igjen sig samlet
og svømmer truende som vældig Somagt.
Hvor var du henne, kjække Mod? — Hør, Dronning,
hvis end engang jeg kommer hjem fra Slaget
og kysser disse Læber, kommer jeg
i Blod; jeg og mit Sværd skal høste nu
vor Krønike; end er der Haab.

Cleopatra.

Nu taler

min tappre Herre!

Antonius.

Trefold vil jeg øge
Mod, Hjerter, Sener; grumt vil jeg nu kjæmpe;
thi mens min Tid var let og lykkelig,
jeg skjænkede tidt Mænd Livet for en Skjæmt;
nu vil jeg bide mine Tænder sammen
og sende, hvem der standser mig, til Mørket. —

Kom, end engang en lystig Nat! Send Bud
til mine sorgbetagne Hovedsmænd;
fyld vore Bægre; lad os end engang
med Midnatskloffen drive Gjæk.

Cleopatra.

Det er

min Fødselsdag; jeg vilde feiret den
i Stilhed; men da nu du er igjen
Antonius, er jeg Cleopatra.

Antonius.

Endnu skal Altning blive godt.

Cleopatra. (til Gros.)

Byd alle

de ædle Hovedsmænd hid til min Herre.

Antonius.

Ja, jeg vil tale til dem, og iaften
skal Vinen titte frem af deres Ar. —

Kom, Dronning; der er Liv endnu i Tingen.

Naar næste Gang jeg kæmper, gjør jeg Døden

forelsket i mig; thi da vil jeg kappes

med den og dens fordævelige Le.

(Antonius, Cleopatra og Følget gaaer.)

Enobarbus.

Hans Blik vil trodse Lynet nu. At rase
er kun at stræmmes bort fra Frygten; Duen
i denne Stemning hakker løs paa Strudsen;

jeg seer, at som vor Høvding's Hjerne mindsfes,

saa bliver Hjertet stort; naar Modet tærer

Forstanden bort, saa æder den det Sværd,

den skalde fægte med; jeg vil see til,

hvorledes jeg kan bedst forlade ham.

(gaaer.)

Fjerde Act.

Første Scene.

Cæsars Leir ved Alexandria.

(Cæsar kommer ind, læsende et Brev, Agrippa, Mæneas og Flere.)

Cæsar.

Han kalder mig en Dreng og skjælder ud,
 som om han havde Magten til at jage
 mig af Egypten; han har ladet pistte
 mit Sendebud med Ris og ætter mig
 til Dvekamp, — Cæsar mod Antonius!
 Det skal den gamle Røver vide, Døden
 har jeg jo Veie nok til; hans Udæstning,
 den leer jeg ad.

Mæneas.

Du maa betænke, Cæsar,
 begynder først den Vældige at rase,
 saa er han jaget lige til at styrte.
 Giv ham ei Busterum, men drag nu Fordel
 af hans Forvirring. Breden kunde aldrig
 sig værge godt.

Cæsar.

Sig vore Hovedsmænd,
 imorgen agte vi at slaae det sidste
 af mange Slag; — der er i vore Rækker
 af dem, der nys har tjent Antonius,
 nok til at fange ham; sørg vel for dette;
 bevært vor Hær; vi har jo Forraad nok,
 og den fortjener det. — Stakkels Antonius!

(de gaae.)

Anden Scene.

Alexandria. En Sal i Slottet.

(Antonius, Cleopatra, Enobarbus, Charmiana, Iras, Alexas og Flere komme ind.)

Antonius.

Han vil ei slaæes med mig, Domitius?

Enobarbus.

Nei.

Antonius.

Hvorfor vil han ikke?

Enobarbus.

For han mener,

da han har tyve Gange større Lykke,
er han som Tyve imod En.

Antonius.

Imorgen

slaæes jeg tillands og Vands, og enten skal
jeg leve eller end i Døden bade
min Ære i det Blod, der bringer den
paany tillive. Vil du sægte kjækt?

Enobarbus.

Slaae til og raabe: „Intet eller Alt!“

Antonius.

Godt sagt; saa kald nu mine Husfolk ind.

(Tjenerne komme ind.)

Lad os iaften holde lystigt Gilde. —

Giv mig din Haand; du var mig altid tro, —

og du, — og du, — og du; — vel har I tjent mig,

og Konger har I havt til Kammerater.

Cleopatra.

Hvad skal det sige?

Enobarbus.

Et af disse Indfald,
som Sorgen skyder frem af Sjælens Dyb.

Antonius.

Dg du er ogsaa tro. Gid jeg dog kunde
forvandles til de mange, og I Alle
slaaes sammen til en eneste Antonius,
for at jeg kunde tjene Jer saa godt,
som I har tjent mig.

Tjenerne.

Guderne forbyde!

Antonius.

Godt, gjæve Svende; tjen mig nu iaften;
fyld ei for knapt mit Bæger; vis mig Hyldest,
som om mit Rige tjente med Jer end
og lød mit Bud.

Cleopatra.

Hvad tænker han dog paa?

Enobarbus.

At bringe sine Venner til at græde.

Antonius.

Jaften blot! maaskee det bliver Enden
paa Eders Tjeneste; maaskee I seer
mig ikke mere, eller ogsaa kun
som blodigt Skygebilled. Det kan hændes,
imorgen tjener I en anden Herre.
Jeg seer paa Jer som En, der tager Afsked.
Jeg støder Jer ei bort, I brave Venner,
men bliver end til Døden Eders Husbond
til Eders Trofskab viet. Kun to Timer
tjen mig inat; jeg kræver ikke meer;
og Guderne gjengjælde Jer!

Enobarbus.

Hvorfor

mistrøfter du dem, Herre? se, de græder;
 jeg selv har Løg i Dinene, jeg Afsen!
 Fy, gjør os ei til Kvinder.

Antonius.

Naa, naa, naa!

Gid Trolden hente mig, hvis det var ment!
 gid Maadens Urt gro, hvor de Draaber falde!
 I tager det altfor bedrøveligt
 I Hjertensvenner; hvad jeg talte, var
 kun for at trøste Jer; jeg bad Jer om
 at sætte denne Nat i Brand med Fakler;
 vid, kjære Børn, jeg haaber meget af
 den Dag imorgen; jeg vil føre Jer,
 hvor snarere jeg venter Liv med Seir
 end Død med Ure. Lad os gaae tilbords;
 kom, lad os drukne vore mørke Tanker.

(de gaae.)

Tredie Scene.

Sammesteds. Udenfor Slottet.

(To Krigsmænd paa Post.)

Første Krigsmand.

Broder, god Nat! imorgen kommer Dagen.

Anden Krigsmand.

Den giver vel et Udslag. — Nu Farvel.
 Har du ei hørt paa Gaden noget Sælsomt?

Første Krigsmand.

Nei; hvad er skeet?

Anden Krigsmand.

Maaskee det kun er Snak.

God Nat!

Første Krigsmand.

God Nat!

(To andre Krigsmænd komme ind.)

Anden Krigsmand.

Pas vel paa Eders Vagt!

Tredie Krigsmand.

J med; god Nat, god Nat!

(De to Første stille sig paa deres Poster.)

Fjerde Krigsmand.

Her skal vi staae.

(Tredie og fjerde Krigsmand stille sig paa deres Poster.)

Hvis kun vor Flaade havde Held imorgen,
er det mit visse Haab, vor Magt tillands
skal staae sig godt.

Tredie Krigsmand.

Det er en tapper Hær

og fuld af Mod.

(Musik af Oboer under Skuepladsen.)

Fjerde Krigsmand.

Lys! hvilken Klang!

Første Krigsmand.

Hør, hør!

Anden Krigsmand.

Lys! hør!

Første Krigsmand.

Musik i Luften!

Tredie Krigsmand.

Under Jorden!

Fjerde Krigsmand.

Det er et heldigt Varsel, ikke sandt?

Tredie Krigsmand.

Nei.

Første Krigsmand.

Vær dog stille! hvad kan det betyde?

Anden Krigsmand.

At Hercules, den Gud, Antonius
har æret, nu forlader ham.

Første Krigsmand.

Kom med

og lad os see, om andre Bagter hørte,
hvad vi har hørt.

(de gaae hen til en anden Post.)

Hør, Kammerater!

(Flere Krigsmænd paa eengang.)

Hør!

Hører I det?

Første Krigsmand.

Ja! er det ikke sælsomt?

Tredie Krigsmand.

Hører I, Kammerater? hører I?

Første Krigsmand.

Følg Lyden indtil Grændsen af vor Post,
at see, hvad Enden bliver.

Flere Krigsmænd.

Kom! hvor sælsomt!

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Samme Steds. En Sal i Slottet.

(Antonius og Cleopatra, Charmiana og Følge komme ind.)

Antonius.

Gros! Mit Harnisk, Gros!

Cleopatra.

Tag et Blund.

Antonius.

Nei, lille Ven! Kom, Gros, kom, mit Harnisk!

(Gros kommer med Harnisket.)

Kom, gode Knøs, giv mig min Brynie paa; —
er Lykken ei med os idag, saa er det,
fordi vi trodse den.

Cleopatra.

Nei, jeg vil hjælpe; —

hvortil er dette?

Antonius.

O, lad være! nei,
du er mit Hjertes Vaabensmed. — Galt, galt;
det her, det her.

Cleopatra.

Nei, bi kun; jeg vil hjælpe;
saaledes skal det være.

Antonius.

Godt gjort, godt!

nu skal vi nok faae Held. — Seer du, min Gut?
gaa nu og tag din Rustning paa.

Gros.

Strax, Herre.

Cleopatra.

Er det ei rigtigt spændt?

Antonius.

O, prægtigt, prægtigt!

Den, der affpænder det, før selv jeg lyfter
at lægge det i Hvilens Stund, skal mærke
en Storm. — Du kludrer Gros; se, min Dronning
er mere flink end du til Vaabensvend.

Skynd dig. — Min Elskede, o, kunde blot
idag du see mig kjæmpe og forstod
den kongelige Færd, du skulde see
en Mester der.

(En Hovedsmand i Rustning kommer ind.)

Godmorgen og Velkommen!

Du ligner En, der kjender Krigens Hverv;
til kjær Bestilling staaer man tidligt op
og gaaer dertil med Lyst.

Hovedsmanden.

Vel Tusind, Herre,

hvor tidligt end det er, har fæstet Brynjen
og vente dig ved Havnen.

(Raab. Trompetklang. Flere Hovedsmand og Krigsfolk komme ind.)

Anden Hovedsmand.

Morgenstunden

er smuk. Godmorgen, Hovedsmand!

Alle.

Godmorgen,

Godmorgen, Hovedsmand!

Antonius.

En liflig Klang! —

Se, denne Morgen, som en modig Gut,
der vinde vil et Navn, begynder tidligt. —

Saa! — giv mig dette; — kom, — saadan; — godt sagt!

Farvel, min Frue! hvordan det saa gaaer mig,

tag her en Krigsmands Kys!

(kysser hende.)

Det var en Skam

og værd at blues for, om jeg blev ved
med Hverdagsartigheder; jeg gaaer fra dig
nu som en Mand af Staal. — J, som vil flaaes,
følg mig; jeg fører Jer dertil. — Farvel.

(Antonius, Gros, Hovedsmænd og Krigsfolk gaae.)

Charmiana.

Vil du til Hvile i dit Kammer?

Cleopatra.

Før mig. —

Der gaaer han som en Helt. — Hvis han og Cæsar
i Tvekamp skulde fægte Krigen ud,
ja, da, Antonius! — men nu, — godt! kom.

(de gaae.)

Femte Scene.

Antonius' Leir nærved Alexandria.

(Trompetklang. Antonius og Gros komme ind. En Krigsmand
møder dem.)

Krigsmanden.

En Lyffens Dag forunde Guderne
Antonius!

Antonius.

Gid du og dine Skrammer
dog havde overtalt mig til at flaaes
tillands.

Krigsmanden.

Ja, hvis du havde gjort det, fulgte
de Konger, der har svigtet, og den Krigsmand,
der rømte bort imorges, end dit Spor.

Antonius.

Hvem rømte bort imorges?

Krigsmanden.

En, som altid
var i din Nærhed. Kald paa Enobarbus;
han hører ikke, eller han vil svare
fra Cæsars Leir: „Jeg hører ikke dig til“.

Antonius.

Hvad siger du?

Krigsmanden.

Han er hos Cæsar, Herre.

Cros.

Men sine Kister og sin Skat, dem tog han
dog ikke med sig.

Antonius.

Er han rømt?

Krigsmanden.

Tilvisse.

Antonius.

Gaa Cros, send hans Skat bagefter, gør det;
hold ei en Trevl tilbage, siger jeg;
skriv ham, — jeg underskriver det, — et venligt
Farvel og Hilsen; sig, jeg ønsker ham,
at aldrig mere han maa finde Grund til
at skifte Herre. — Ak, min Skjæbne har
forført de Gjæve. — Skynd dig! — Enobarbus!

(de gaac.)

Sjette Scene.

Cæsars Leir udenfor Alexandria.

(Trompetklang. Cæsar kommer ind med Agrippa, Enobarbus og Flere.)

Cæsar.

Ryk ud, Agrippa, frem til Slag! Antonius skal fanges levende; det er vor Villie; gjør det bekjendt.

Agrippa.

Det skal jeg, Cæsar.

(gaaer.)

Cæsar.

Tiden

er nær til almen Fred; hvis denne Dag er heldig, skal i Verdens trende Hjørner frit Olie træet groe.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Antonius

er rykket ud.

Cæsar.

Gaa, byd Agrippa stille i første Dræbning Overløberne; saa seer det ud, som om Antonius udtømte paa sig selv sit Raseri.

(gaaer med Følget.)

Enobarbus.

Alexas blev Forræder; til Judæa gik han Antonius' Grind og forlokked Herodes til at vende sig til Cæsar og falde fra Antonius, sin Herre; for denne Tjeneste har Cæsar hængt ham. Canidius og de Andre, som faldt fra,

har Blads og Sold, men hædres ei med Tillid.
 Jeg har gjort ilde; det bebreider jeg mig
 saa bittert, at herefter Intet meer
 kan være mig til Glæde.

(En af Cæsars Krigsfolk kommer ind.)

Krigsmanden.

Enobarbus,

Antonius har sendt dig al din Skat
 dertil en venlig Hilsen. Sendebudet
 kom til min Post; nu er han ved dit Telt
 og læsser sine Muldyr af.

Enobarbus.

Det vil

jeg stjænte dig.

Krigsmanden.

Spot ikke, Enobarbus;

jeg taler Sandhed. Skaf du Budet sikkert
 igjennem Leiren; jeg maa til min Post;
 jeg havde ellers gjort det selv; tro mig,
 din Imperator er en Jupiter.

(gaaer.)

Enobarbus.

Jeg er alene Jordens største Niding,
 og føler bedst, jeg er det. O, Antonius,
 du Godheds Grube, hvor du vilde lønnet
 min Troskab, da du kroner saa med Guld
 min Lumpenhed! det sprænger jo mit Hjerte;
 hvis ikke Tanken snart det knuser, skal
 et mere hurtigt Middel ramme bedre
 end Tanken; dog, jeg føler, Tanken vil det.
 Jeg kæmpe imod dig! — Nei, jeg vil søge
 en Grøft, hvor jeg kan døe; den styggeste
 bedst passer for mit Livs den sidste Del.

(gaaer.)

Syvende Scene.

Balpladsen imellem Leirene.

(Vaabenlarm. Trommer og Trompeter; Agrippa og Flere komme ind.)

Agrippa.

Tilbage; vi har bobet os for langt;
Cæsar har nok at gjøre selv; vi finder
en større Modstand, end vi havde ventet.

(de gaae.)

(Vaabenlarm, Antonius kommer ind tilligemed Scarus, som er saaret.)

Scarus.

O, tappre Høvding, det er dog at flaaes!
hvis saa vi havde gjort den første Gang,
vi havde med indbundet Hoved jaget
dem hjem.

Antonius.

Du bløder stærkt.

Scarus.

Jeg havde her
en Skramme som et T; nu blev den til
et H.

Antonius.

De trækker sig tilbage.

Scarus.

Vi

skal prygle dem ind i et Musehul;
sex Skrammer har jeg Plads nok til endnu.

(Gros kommer ind.)

Gros.

De flygte; og vor Fordel er saa god som
den bedste Seir.

Scarus.

Saa lad os mærke dem
paa Ryggen; lad os bagsfra nappe dem,
som naar man fanger Harer; det er lystigt
at tærste Krystere.

Antonius.

Jeg vil belønne
din muntre Tale og ti Gange mere
dit kjække Mod. Kom med.

Scarus.

Jeg humper efter.

(de gaae.)

Ottende Scene.

Under Alexandria's Mure.

(Trompetklang. Antonius drager frem, med ham Scarus og
Krigsfolk.)

Antonius.

Saa slog vi ham tilbage til hans Leir;
løb En foran at melde Dronningen,
vi bringer hende Gjæster. Førend Solen
imorgen seer os, spille vi det Blod,
der undgik os idag. Tak, Venner, Alle;
dygtige Hænder har I, og I slog
ei blot, som om I tjente Sagen, men
som det var Hvermands Sag saa godt som min;
hver af Jer var en Hektor. Drag nu ind
i Staden, tag i Favn Hustruere, Venner;
fortæl dem Eders Daad, imens de tvætte
Blodet af Eders Saar med Glædestaarer
og kysse hele Eders Hædersstrammer. —

(til Scarus.)

Giv mig din Haand; —

(Cleopatra kommer ind med Følge.)

for denne Fee vil jeg
din Daad lovpriise; hendes Tak skal lønne
dig med Lyksalighed. Du Verdens Dag,
læg du min pandserklædte Hals i Lænke;
spring, som du er, i al din Pragt igjennem
det faste Harniss i mit Hjerter ind,
og lad dets Pulsflag i Triumf dig bære!

Cleopatra.

Du Herrers Herre! — grændseløse Manddom!
du kommer atter smilende og fri
fra Verdens store Net?

Antonius.

Min Rattergal!

Ja, vi har pidstet dem tilsæns; — Barnlille!
vel blander Graat sig i vort Brune; dog
end kan vor Hjerne søde vore Nerver
og vinde Leg for Leg mod Ungdomskraften.
Se denne Mand; — byd naadefuldt hans Læber
din Haand. — Kys den, min Krigsmand! — Han har
kjæmpet

idag, som om en Gud i denne Dragt
fjendst vilde øde Menneskenes Slægt.

Cleopatra.

Kom hid, min Ven, en Rustning helt af Guld
jeg skjænker dig; en Konge bar den før.

Antonius.

Han er den værd, om end karsunkelsmykket
den var som Phoebus' Vogn. — Giv mig din Haand; —
vi drage gjennem Alexandrien
i Glædestog og vore hugne Skjolde

vi bære som det sommer sig de Mænd,
 der eie dem. Hvis i vort store Slot
 vi havde Rum til denne Hær, saa vilde
 vi alle holde Gilde der og drikke
 paa Held imorgen, der os lover Fare
 som er en Konge værd. — Trompeter, døv
 med Eders Malmklang Stadens Dren; bland Jer
 med vore Trommers Skrald, saa Jord og Himmel
 gjenlyde sammen til en Velkomsthilsen!

(de gaae.)

Hiende Scene.

Cæsars Leir.

(Skildvagter paa Post. Enobarbus kommer ind.)

Første Skildvagt.

Afløser man os ei i denne Time,
 saa maa vi gaa tilbage til vor Vagt.
 Matten er maanelys; man siger, vi
 skal slaaes imorgen ved den anden Time.

Anden Skildvagt.

Igaar var det en daarlig Dag for os.

Enobarbus.

O, vær mit Bidne, Nat, —

Tredie Skildvagt.

Hvem er den Mand?

Anden Skildvagt.

Staa stille, lad os lytte.

Enobarbus.

Vær mit Bidne,

du hulde Maane, naar Forrædere
 engang af Rygtet hadefuldt skal mindes,

at stakkels Enobarbus for dit Nafn
har angret.

Første Skildvagt.

Enobarbus?

Tredie Skildvagt.

Ijs! hør mere.

Enobarbus.

Mægtige Dronning for den sande Lungfind,
gyd Nattens Giftdunst over mig, at Livet,
der trodser nu min Billie, ikke længer
maa hænge paa mig! kast mit Hjerte mod
min Brødes haarde Sten; det er fortørret
af Sorg, og det vil knuses brat til Støv
og gjøre Ende paa de onde Tanker.

Antonius, du som er meer høimodig,
end mit Forræderi er stjændselsfuldt,
tilgiv mig hos dig selv kun; men lad Verden
indskrive mig i Lag med Rømningsmænd
og Overløbere. — Antonius! —

Antonius!

(døer.)

Anden Skildvagt.

Rom, lad os tale til ham.

Første Skildvagt.

Nei, lad os høre paa ham; hvad han siger,
kan angaae Cæsar.

Tredie Skildvagt.

Lad os det. — Han sover.

Første Skildvagt.

Han er vel daanet snarere; den Bøn,
han bad, er ikke god at sove paa.

Anden Skildvagt.

Rom hid, tal til ham.

Tredie Skildvagt.

Herre, op! vaagn op!

tal til os!

Anden Skildvagt.

Herre, hør os!

Første Skildvagt.

Dødens Haand

er over ham.

(Trommer i Afstand.)

Hør Trommens Alvorsklang
vækker de Sovende; bær ham til Bagten;
han er en Høvding; nu er Timen ude.

Tredie Skildvagt.

Kom da; maaskee han kommer sig igjen.

(de bære Liget ud.)

Tiende Scene.

Imellem begge Leire.

(Antonius og Scarus komme ind med Krigsfolk.)

Antonius.

De ruster sig tilføs idag; tillands
behager vi dem ikke.

Scarus.

Ingensteds.

Antonius.

Gid kun de vilde slaaes i Luft, i Ild;
vi vilde kæmpe med dem ogsaa der.

Men det er nu vor Agt: vort Fodfolk bliver
hos os paa Høiene der tæt ved Staden;
tilføs er Alting forberedt; de har
lagt ud fra Havnen; kom her længer frem,

hvor bedst vi overffue deres Stilling
og give Agt paa, hvad de har ifinde.

(Cæfar kommer ind med fin Hær.) (de gaae.)

Cæfar.

Vi holder os i No tillands, hvis Ingen
angriber os; det troer jeg knap, han vil;
hans bedste Folk bemander hans Galeier;
hold Jer til Dalene; grib hver en Fordel.

(de gaae.)

(Antonius og Scarus komme tilbage.)

Antonius.

End har de ikke samlet sig; derhenne
ved Pinien kan jeg oversee det Hele,
snart skal jeg melde dig, hvordan det tegner.

(gaaer.)

Scarus.

I Seilet paa Cleopatras Galei
har Svaler bygget Rede; vore Spaamænd
veed Intet, siger de, kan Intet tyde;
de staae med mørke Blik og tør ei sige
det, som de veed. Antonius er kjæt
og dog modfalden; stødvis giver ham
hans sønderbrudte Lykke Haab og Frygt
for, hvad han har og hvad han ikke har.

(Fjern Baabenlarm som af et Søslag.)

(Antonius kommer tilbage.)

Antonius.

Altting er ude; hun har sveget mig,
den skjændige Egypterkvind; min Flaade
har givet sig i Fjendens Bold; derude
gaae Huerne tilveirs; de drikke sammen,
som Venner, der har længe været stulte.

O du tregange Skjøge! du har solgt mig
til denne Dreng! mit Hjerter fører Krig
mod dig alene! — Byd dem alle flye;
naar jeg er hævnnet paa mit Trolddomsblændværk,
saa er jeg færdig. — Gaa, lad Alle flye!

(Scarus gaaer.)

O, Sol, din Dpgang seer jeg aldrig meer;
Antonius og Lykken skilles her;
her række vi hinanden Haand til Afsted.
Saavidt er det da kommet, og de Hjerter,
der fulgte mig som Hunde, hvem jeg skjænkede
Alt, hvad de ønskede, de smelte nu
og gyde paa den blomstersmykte Cæsar
al deres Sødme, mens den Gran, der raged
høit over alle, staaer afbarket nu.

Jeg er forraadt. O, denne falske Sjæl,
Ægypterkvinden! denne svare Trolddom,
hvis Die vinkede frem min Magt og atter
tilbage; hun, hvis Barm min Krone var,
min Fdræts Maal, har med sit falske Spil
ret som en Taterkvind bedraget mig
for al min Indsats, lige indtil Hjertet! —
Kom, Gros, Gros!

(Cleopatra kommer ind.)

Ha, du Trold! vig bort!

Cleopatra.

Raser min Herre mod sin Elskede?

Antonius.

Bort! eller jeg skal give dig din Løn
og skjæmme Cæsars Seirstog. Lad ham løfte
dig høit op for de jublende Plebeier!
hans Bogn du følge, som den største Skamplet

for alt dit Rjon! lad som et sælsomt Dyr
dig vise frem for Pøblen for en Styver!
lad den taalmodige Octavia pløie
dit Ansigt med de Negle, hun lod vogre!

(Cleopatra gaaer.)

Godt, at du gif, hvis det er godt at leve;
men bedre var, om du var falden for
min Harm; een Død da havde sparet mange. —
Gros! — Ha, Mesfus' Skjorte klæber ved mig!
lær mig, Alcide, du min Stammefader,
som du at rase! lad mig slynge Lichas
paa Maanens Horn; lad mig med denne Haand,
som greb den svare Kølle, selv forstyrre
mit ædle Jeg! — Den Hex skal døe; hun folgte
mig til den Romerdreng; i denne Snare
jeg falder nu; det skal hun døe for! — Gros!

(gaaer.)

Elleente Scene.

Alexandria. Et Bærelse i Slottet.

(Cleopatra, Charmiana, Gras og Mardianus komme ind.)

Cleopatra.

O, red mig, Piger! O, han raser værre
end Ajax for sit Skjold; Thessaliens Bildsvin
ei fraadet har saa vildt.

Charmiana.

Til Kongegraven!

bliv der i Skjul og meld ham, du er død;
Skilsmisfen mellem Sjæl og Legem er ei
saa smertelig en Rift som Storheds Tab.

Cleopatra.

Til Kongegraven! — Mardianus, gaa;

fig ham, at jeg har dræbt mig selv, sig ham,
 Antonius var det sidste Ord, jeg talte;
 og før din Tale ret bedrøveligt;
 gaa, Mardian; meld mig, hvordan han bliver
 tilmode ved min Død. — Til Kongegraven! —

(de gaae.)

Tolate Ærene.

Sammestedes. Et andet Bærelse.

(Antonius og Gros komme ind.)

Antonius.

Gros, seer du mig end?

Gros.

Ja, ædle Herre.

Antonius.

Lidt seer man jo en Sky, stabt som en Drage;
 et Laagebilled som en Bjørn, en Løve,
 en taarnomgjærde Borg, en Klippefrænt,
 et takket Fjeld, et Næs fjernt blaanende
 med Træer paa, der nikke ud i Verden,
 og gjække Diet blot med Lust; du har
 jo seet de Billeder, der høre til
 den dunkle Aftens Festtog.

Gros.

Ja, min Herre.

Antonius.

Hvad nu er Hest, det sletter snar som Tanken
 Skyflugten ud og gjør ukjendeligt
 som Vand i Vand.

Gros.

Det gjør den, Herre.

Antonius.

Cros,

min gjæve Svend, nu er din Høvidsmand
 et saadant Billed. Her er jeg Antonius;
 men denne Skikkelse, min Gut, den kan
 jeg ikke holde fast. Det var Egypten,
 jeg førte Krigen for, og Dronningen,
 hvis Hjerte, som jeg troede, hørte mig til,
 fordi hun eied mit; mens det var mit
 bandt det til mig en Million af andre,
 som nu er tabte; hun har blandet Kort
 med Cæsar, Cros; hun har troløs spillet
 min Ære bort til Fjendens Seir. — Græd ikke,
 du gode Cros; end har jeg mig selv
 tilbage til at ende Livet. —

(Mardianus kommer ind.)

Ha!

din falske Frue! hun har stjaalet fra mig
 mit Sværd!

Mardianus.

O nei, Antonius, min Frue
 har elstet dig og blandet helt sin Skjæbne
 med din.

Antonius.

Bort, frække Gilding, ti! hun soer
 med Svig imod mig; Døden skal hun døe!

Mardianus.

Gen Død kun kan eet Menneſte jo ſtylde;
 den har hun afgjort. Hvad du vilde gjøre,
 ſeer du fuldbyrdet. Hendes ſidſte Ord
 var: „Min Antonius, ædleſte Antonius!“
 ſaa brød en Graad og Hulken midt igjennem

Antonius' Navn; imellem hendes Læbe
og Hjerter blev det delt; hun opgav Livet
saaledes med dit Navn i sig begravet.

Antonius.

Død altsaa?

Mardianus.

Død.

Antonius.

Spænd Brynjen af mig, Gros!

endt er det lange Dagværk; vi maa sove. —

At du med Livet gaaer herfra, betaler

din Møie rigeligt. — Gaa! —

(Mardianus gaaer.)

Tag den af! —

Selv Njar' syvoldstærke Skjold kan ikke

mit Hjerte værne imod dette Stød.

O, brist, min Barm! vær stærkere, mit Hjerte,

end din Indsatning; spræng dit svage Bur!

Rast, Gros, rast! jeg er ei længer Krigsmand.

I brystne Pandserplader, bort! Jeg har

med Vre baaret Jer. — Gaa bort en Stund.

(Gros gaaer.)

Jeg vil indhente dig, Cleopatra,

og vinde med min Graad Tilgivelse.

Saa maa det være; al Udsættelse

er nu kun Marter. — Falken er brændt ud;

saa læg dig ned og løb ei længer om;

al Møie nu fordærver blot sit Værk;

ja Kraften selv besnæres af sin Styrke;

sæt Seglet paa, saa er det gjort. — Gros! —

Jeg kommer snart, min Dronning. — Gros! — Bent mig;

hvor Sjælene paa Blomsterleier hvile,

der vil vi Haand i Haand med freidig Gang
forbavse Skyggerne; de skal ei flokkes
om Dido og Aeneas meer; om os
skal hele Skaren stimle. — Gros, Gros!

(Gros kommer tilbage.)

Gros.

Min Herre?

Antonius.

Fra Cleopatra er død,
har saadan Skjændsel thyngt paa mit Liv,
at Guderne affkye min Uselhed.
Jeg, som har med mit Sværd udstykket Verden,
og Stæder bygt af Slibe paa den grønne
Neptunus' Ryg, fordømmer nu mig selv,
fordi jeg ikke har en Kvindes Mod,
ei hendes høie Sjæl, der ved sin Død
forkynder Cæsar: „Seiren over mig,
har selv jeg vundet“. — Du har svoret, Gros,
naar Nødens Time kom, — nu er den jo
tilvisse kommen, — naar jeg saae bagved mig
kun uundgaaelig Forsølgelse
af Skam og Gru, da vilde paa mit Bud
du dræbe mig. Gjør det; nu er det Tid.
du rammer ikke mig; det er jo Cæsar
du voldet Tab. Bring Blodet op i Rinden.

Gros.

O Guderne forbyde det! skal jeg
da gjøre det, som alle Partherpile,
sjiønt sjiendste, mægted ei, men tabte Sigtet?

Antonius.

Gros, vil du i Rom fra Vindret see
din Herre saa med sammensnorte Arme,

med Halsen bøiet under Naget, Panden
dybt sænket, gjennemtrængt af Blu, imens
den lyffelige Cæsars Vogn, der fører
foran ham, brændemærker ham som Usling,
der følger den?

Cros.

Det vil jeg ikke see.

Antonius.

Kom da; thi med et Saar maa jeg helbredes;
drag ud dit tappre Sværd, som du har baaret
dit Land til Vaade.

Cros.

O, tilgiv mig, Herre!

Antonius.

Dengang jeg gav dig fri, svor du da ikke
at gjøre dette, naar jeg bød? saa gjør det;
hvis ikke var din hele fordums Trost
kun blind Tilfældighed. Træk nu, stød til.

Cros.

Saa vend da bort fra mig det ædle Afsyn,
hvori Alverdens Høihed staaer.

Antonius. (vender sig bort.)

Nu da!

Cros.

Mit Sværd er draget.

Antonius.

Lad det da fuldbringe
den Daad, hvortil du drog det.

Cros.

Kjære Herre,
min Hovding, min Behersker, lad mig sige,
førend jeg fører Dødsens Stød, Farvel!

Antonius.

Nu er det sagt, min Ven, Farvel!

Gros.

Farvel,

min store Høvding! Skal jeg støde til?

Antonius.

Stød, Gros!

Gros.

Vel! nu er det gjort! —

(han falder paa sit Sværd.)

saaledes

undgaaer jeg Sorgen ved Antonius Død.

(doer.)

Antonius.

Du, trefold ædlere end jeg! du lærer mig, o, du hjætte Gros, hvad jeg burde, og du ei kunde. Gros og min Dronning har vundet fremsfor mig et ædelt Minde ved deres hjætte Lære. Men jeg vil en Brudgom være i min Død og ile til den som til en Brudsfeng. Velan! din Lærer, Gros, doer nu som din Lærling. Saaledes har jeg lært af dig at gjøre.

(falder paa sit Sværd.)

Hvordan? endnu ei død? ei død? — Ha, Bagt! — gjør Ende paa mig!

(Dercetas kommer ind med Bagt.)

Første Bagt.

Hvilken Larm er her?

Antonius.

Slet har jeg gjort mit Værk; fuldbring nu, Venner, hvad jeg begyndte.

Anden Vagt.

Nu er Stjernen falden.

Første Vagt.

Dg Tidens Kredslob er nu endt.

Alle.

Ve! Ve!

Antonius.

Den som er nu min Ven, han dræbe mig.

Første Vagt.

Jeg ikke!

Anden Vagt.

Heller ikke jeg!

Tredie Vagt.

Nei, Ingen!

(Vagten gaaer.)

Dercetas.

Din Død og Skjæbne byder Dine flye;
kun dette Sværd og dette Bud til Cæsar
vil staffe mig hans Gunst.

(tager Antonius' Sværd op.)

(Diomedes kommer ind.)

Diomedes.

Hvor er Antonius?

Dercetas.

Der, Diomedes, der!

Diomedes.

Er han ilive? —

Du svarer ikke?

(Dercetas gaaer.)

Antonius.

Er det Diomedes?

saar drag dit Sværd og giv mig Raadestødet.

Diomedes.

Min Herster, jeg har Budskab fra min Frue
Cleopatra.

Antoniüs.

Naar har hun sendt dig?

Diomedes.

Nu.

Antoniüs.

Hvor er hun?

Diomedes.

Indeluffet i sin Gravborg.

Hun fik en Frygt, der varsled hende det,
som nu er skeet. Thi da hun saae, at du
mistænkte hende for, — hvad du dog aldrig
skal finde, — at hun havde pleiet Raad
med Cæsar, og at Intet kunde stille
din Harme, lod hun melde, hun var død;
men siden har hun, angst for Følgerne,
sendt mig for at fortælle dig, hvad sandt er;
jeg frygter for, jeg kom for sent.

Antoniüs.

For sent.

Jeg beder dig, min gode Diomedes,
kald paa min Vagt.

Diomedes.

Kom hid! Feltherrens Vagt!

Vagt! her! saa kom dog! Eders Herre kalder.

(Nogle af Vagten komme ind.)

Antoniüs.

Bær mig nu, Venner, til Cleopatra;
det er den sidste Tjeneste, jeg kræver.

En af Bagten.

O, Ve os, at du ikke overlever
os Alle, dine fuldtroe Tjenere!

Alle.

O tunge Dag!

Antonius.

Nei, mine kjære Venner,
gjør ei den grumme Skjæbne denne Glæde,
at see paa Eders Sorg; byd Alt velkommen,
der kommer for at straffe os; saa straffer
vi den, idet vi tage os det let.

Nu løst mig op; jeg førte Jer saa tidt;
bær mig da, Venner, nu, og Tak for Alt!

(de bære Antonius ud.)

Trettende Scene.

Samme Steds. Kongegraven.

(Cleopatra, Charmiana og Iras ovenfor i det Indre af Gravborgen.)

Cleopatra.

O, jeg vil aldrig mere bort herfra!

Charmiana.

Min Dronning, lad dig trøste!

Cleopatra.

Nei, jeg vil ei!

velkommen er mig hver en Skræk og Rædsel;
men Trøst foragter jeg. Min Smertes Storhed
maa staae i Forhold til dens Aarsag, stor
som det, der voldte den. —

(Diomedes kommer ind.)

Sig, er han død?

Diomedes.

Af Døden greben, men end ikke død.

Se til den anden Side af din Gravborg;
der har hans Vagt nu bragt ham hen.

(Antonius bæres ind af Vagten.)

Cleopatra.

O, Sol,

brænd op den store Kreds, du vandrer i!
lad Jordens den omstiftelige Kyst
staae mørk! — Antonius! Antonius!
Antonius! — o Charmiana, hjælp!
hjælp, Fræs! hjælp, I Venner nedensfor,
og lad os drage ham herop.

Antonius.

Vær stille!

ei Cæsars Tapperhed betvang Antonius;
Antonius' Tapperhed betvang sig selv.

Cleopatra.

Saa maa det være; kun Antonius
beseire tør Antonius; — dog Ve!

Antonius.

Jeg døer, Ægypterdronning, ja, jeg døer;
her standser jeg kun Døden for en Stund,
til jeg faaer trykt det sidste svage Kys
af mange tusinde paa dine Læber.

Cleopatra.

Jeg tør ei, Elskede, — tilgiv mig, Herre, —
jeg tør ei; thi de kunde fange mig.
Den lykkestolte Cæsar skal ei smykke
med mig sit Herstertog; hvis Kniv, Gift, Slang
har Død, Braad, Kraft, saa er jeg tryk; din Hustru
Octavia med sine kydske Dine
og stille Læder, skal ei vinde Ros
ved strænge Blik paa mig. — Men kom, Antonius,

kom! hjælp mig, Piger! — vi maa trække dig herop; hjælp, Venner.

Antonius.

Hurtig, ellers døer jeg.

Cleopatra.

Det er en Leg! — Hvor tung du er, min Herre! vor hele Kraft er bleven nu til Tungvind; derfor er det saa svært. Ja, havde jeg den store Junos Magt, jeg lod Mercur, den vingestærke, hente dig og sætte dig op hos Jupiter. — Saa, lidt endnu, — at ønske er kun Daarflab; kom, kom, kom!

(de trække Antonius op.)

O, vær velkommen! dø, hvor du har levet! lev op, ved Kys! o, havde mine Læber den Magt, jeg sled dem op saadan, — saadan.

(kysfer ham.)

Alle.

O, Sorgens Syn!

Antonius.

Jeg døer, Ægypterdronning; jeg døer; giv mig lidt Vin og lad mig tale.

Cleopatra.

Nei, lad mig tale, lad saa høit mig skjælde Lykken, den falske Kvinde, at hun bryder sit Hjul opirret af min Haan.

Antonius.

Et Ord,

min Dronning; søg din Gæde og din Frelse hos Cæsar. — D!

Cleopatra.

De kan ei følges ad.

Antoniüs.

Hør mig, du Elskede, sæt Lid til Ingen
af Cæsars Mænd undtagen Proculejus.

Cleopatra.

Mit Mod og mine Hænder vil jeg sætte
min Lid til, ei til nogen Mand af Cæsars.

Antoniüs.

Klag ei og sørg ei ved det svære Vanheld,
hvormed jeg ender nu; men vederbøeg
og nær din Tanke med den fordums Lykke,
hvori jeg leved, Verdens største Herfer,
den herligste, og døer ei nu med Stjændsel,
ei heller feigt; jeg tager for en Landsmand
min Hjelm kun af, en Romer af en Romer
i tapper Færd besejret. — Nu bortflyer
min Sjæl; nu kan jeg ikke mere!

(døer.)

Cleopatra.

Døer du,

du ædlest blandt Mænd? du tænker ikke
paa mig? og skal i denne dorste Verden
jeg tøve her? den er, naar du er borte,
ei andet end en Kvægstald. — Se dog, Piger,
nu smelter Jordens Krone! — O, min Herre! —
visnet er Krigens Hæderskrands; nedstyrtet
er Krigsmænds Bannerstage; Dreng, Piger
staae lige nu med Mænd; hver Forstjæl borte!
og der er intet mærkeligt tilbage
her under Maanens Vandring!

(falder i Afmagt.)

Charmiana.

Fat dig, Frue!

Gras.

Vor Dronning ogsaa død!

Charmiana.

Fyrstinde! —

Gras.

Frue! —

Charmiana.

O, Frue, Frue, Frue!

Gras.

Hersterinde!

Egyptens Dronning!

Charmiana.

Stille, stille, Gras!

Cleopatra.

Nei, kun en Kvinde er jeg, underkastet
 de samme stakkels Følelser, som Pigen,
 der malter og gjør ringe Trællegjerning. —
 Mit Kongespil jeg kunde slynge mod
 de fjendste Guder for at sige dem,
 at denne Verden var saa god som deres,
 indtil de stjal vor Edelsten. Alting
 er uselt nu. Taalmodighed er Daarstab,
 og Utaalmodigheden sømmer sig
 for galne Hunde kun. Er det da Synd
 at storme ind i Dødens skjulte Hus,
 før Døden vover sig til os? — Naa, Piger,
 hvor gaaer det? sat kun Mod! — hvad, Charmiana? —
 I ædle Piger! — Af! se, Kvinder, se,
 vor Lampe er brændt ud og slukket!

(til Bagten)

Benner,

sat Mod! vi vil begrave ham, og saa

lad paa høifindet romersk Vis os gjøre,
 hvad kjæft og ædelt er, at Døden selv
 med Stoltthed os modtage maa. Kom nu;
 den Helteffjælens Bolig er nu kold.

O, Piger, kom! vi har i denne Nød
 ei anden Ven end Mod og hurtig Død.

(De gaar; Antonius sig høres ind.)

Femte Act.

Første Scene.

Cæsars Leir udenfor Alexandria.

(Cæsar, Agrippa, Dolabella, Mæcenæs, Gallus, Proculejus og Flere
 komme ind.)

Cæsar.

Gaa, Dolabella, byd ham strække Vaaben;
 sig ham, at haabløs som han er, hans Nølen
 er ifkun Gjækkeri.

Dolabella.

Det skal jeg, Cæsar.

(gaar.)

(Dercetas kommer ind med Antonius' Sværd.)

Cæsar.

Hvad har du der? og hvem er du, som vover
 at nærme dig til os paa denne Vis?

Dercetas.

Dercetas er mit Navn, og jeg har tjent
 Marcus Antonius, som bedst var værd
 at tjenes bedst; mens end han stod og talte,
 var han min Herre, og mit Liv bestemt til

at offres mod hans Fjender. Vil du nu modtage mig, saa vil jeg være dig, hvad jeg var ham; hvis ikke, giver jeg mit Liv her i din Haand.

Cæsar.

Hvad siger du?

Dercetas.

Jeg siger Cæsar, at Antonius er død.

Cæsar.

En saadan Storhed burde briste med større Brag. Jordfuglen burde ryste, og kaste Løver ind i Byens Gader, og Borgere igjen i Løvers Huler. Antonius' Død er ei en Enkeltmands; den halve Verden laa i dette Navn.

Dercetas.

Saa, han er død, ei ved den offentlige Retfærdighedens Tjener, ikke ved en leiet Dolk; men den selvsamme Haand, der skrev hans Hædersnavn paa sin Bedrift, har med det Mod, som Hjertet laante det, sprængt Hjertet sonder. — Dette er hans Sværd; jeg tog det fra hans Saar; se, det er plettet af Heltens ædle Blod.

Cæsar.

J forger, Venner?

Guderne straffe mig, om ei det er et Budskab, der kan være Kongers Dine.

Agrippa.

Sært er det, at Naturen nøder os til at begræde, hvad vi mest har stridt for.

Mæcenas.

Hans Stam og Vre stod i Ligevægt.

Agrippa.

En mere sjelden Mand har aldrig styret
et jordist Væsen; men I Guder giver
os Feil, at vi skal være Menneſter. —
Cæſar er greben.

Mæcenas.

Naar der stilles for ham
ſaa ſtort et Speil, maa han jo ſee ſig ſelv.

Cæſar.

Antonius! — ſaa vidt har jeg da bragt dig! —
Men i vort eget Legems Sygdom bruge
vi Kniven; jeg var tvungen til at ſee paa
din Undergang, hvis ei du ſkulde ſee
paa min; vi kunde ikke begge rummes
i hele Verden. Dog maa jeg begræde
med Taarer dyre ſom mit Hjerteblod,
at du, min Broder, du ſom kappedes
med mig i hver en Stordaad, du min Fælle
i Magten, Ven og Sidemand i Slaget,
mit Legems Arm, det Hjerte, ved hvis Ild
mit Hjertes Tanker tændtes, — ſkulde da
ſaa uforſonligt vore Stjerner ſtille
vor Enighed ſaa vidt? — Hør mig, I Venner, —
dog jeg vil ſige det ved bedre Tid;

(Et Bud kommer ind.)

thi den Mands Grind taler af hans Blik;
lad os da høre, hvad han har at ſige. —
Hvorfra og hvem er du?

Budet.

Endnu en ringe

Egypter. — Dronningen, min Hersterinde,
indsluttet i sin Gravborg, — Alt, hvad end
hun eier, — ønsker at erfare, hvad
din Hensigt er, for at berede sig
med Fatning til den Bei, hun nødes til.

Cæsar.

Byd hende fatte Mod; snart skal hun høre
ved en af vore Mænd, hvor hæderlig
og venlig vor Beslutning er om hende.
Cæsar kan aldrig nogen Tid sig vise
haardhjertet.

Budet.

Guderne beskytte dig!

(gaaer.)

Cæsar.

Rom, Proculejus, gaa du hen og sig,
vi vil ei gjøre hende Skam; giv hende
den Trøst, som hendes Smertes Storhed kræver,
for at hun ikke i sit høie Sind
skal ved et Dødsensstød beseire os;
thi hendes Liv i Rom, det vilde gjøre
vort Seierstog udødeligt. Gaa, meld os
som snarest, hvad hun siger, og hvordan
du finder hende.

Proculejus.

Cæsar, det skal stee.

(gaaer.)

Cæsar.

Gallus, gaa med, og kald paa Dolabella
til Proculejus' Medhjælp.

Agrippa og Mæcenæs.

Dolabella!

Cæsar.

Nei, lad kun være; thi jeg huffer nu
 hans Grinde; han kommer nok, naar Tid er.
 Kom med mig i mit Telt; der skal I see,
 hvor nødigt jeg har ladet mig bevæge,
 til denne Krig, hvor mildt og roligt altid
 jeg stiled alle mine Breve. Kom
 og se, hvad jeg kan vise Jer derom.

(de gaae.)

Anden Scene.

Alexandria. Et Værelse i Kongegraven.
 (Cleopatra, Charmiana og Græs komme ind.)

Cleopatra.

Glendigheden selv gjør Livet bedre;
 at være Cæsar, det er smaat og fattigt;
 han er ei Lykken, men kun Lykkens Træl,
 dens Villies Tjener; det er stort, at gjøre
 det, som gjør Ende paa al anden Gjærning;
 som lægger Baand paa Hændelsen, slaaer Bom for
 Omstiftelsen, som sover og forsmaaer
 Starndhyngen, Tiggerens og Cæsars Amme.

(Proculejus, Gallus og Krigsfolk komme til Indgangen af Grav-
 mælet.)

Proculejus.

Egyptens Dronning, Cæsar hilser dig,
 og beder dig betænke, hvilket Dnsfe
 du billigvis vil kræve opfyldt af ham.

Cleopatra. (indenfor.)

Hvad er dit Navn?

Proculejus.

Mit Navn er Proculejus.

Cleopatra. (indensfor.)

Antonius har nævnet dig; han bød mig
at troe dig; men jeg frygter ikke Svig
og har ei Brug for Tillid. Hvis din Herre
vil see en Dronning tigge, sig ham da,
Høihed kan ei med Anstand tigge mindre
end om et Kongerige; vil han stjænke
mig for min Søn Egypten, som han tog,
saa har han givet mig af mit saameget,
at jeg paa Knæ vil takke ham.

Proculejus.

Vær trostlig;

du faldt i Fyrstehaand; vær uden Frygt;
vend tillidsfuld og frit dig til min Herre,
der er saa fuld af Naade, at den strømmer
ud over dem, der trænge; lad mig melde
til ham, hvor blidt du underkaster dig;
saa finder du i ham en Seierherre,
der beder den om Venlighed, som knæler
for ham med Bøn om Naade.

Cleopatra. (indensfor.)

Sig ham, jeg,

hans Lykkes Tjenerinde, sender ham
den Høihed, som han vandt. Hver Time lærer
jeg Lydighed, og det vil glæde mig
at see hans Ansigt.

Proculejus.

Det skal han erfare;
vær rolig, ædle Frue; thi jeg veed,
dit Vanheld smerter ham, der voldte det.

Gallus.

Du seer, hvor let hun her kan overrastes.

(Proculejus og to af Bagten bestige Gravmælet paa en Stige, der sættes til et Vindue og komme bag paa Cleopatra. Nogle af Bagten bryde Porten op.)

Bogt hende her, til Cæsar kommer. (gaaer.)

Fræs.

Dronning!

Charmiana.

Cleopatra! min Dronning! du er fangen!

Cleopatra.

Rast, rast, min Haand!

(drager en Doff.)

Proculejus. (griber og afvæbner hende.)

Stand, ædle Frue, stands!

gjør ei dig selv den Uret; du er reddet,
men ei forraadt.

Cleopatra.

Hvad? heller ikke Døden,
der dog forløser selv en Hund af Pinen?

Proculejus.

Cleopatra, gjør ei min Herres Godhed
tilstamme ved at ende selv dit Liv;
lad Verden see hans Høimods hele Virkning,
som du forstyrrer med din Død.

Cleopatra.

Hvor er du,
o Død? kom hid! kom, kom og tag en Dronning,
meer værd end mange Børn og Liggere!

Proculejus.

Hold Maade, Frue!

Cleopatra.

Jeg vil ikke spise,

ei drikke, Herre; jeg vil ikke sove,
 selv om jeg maatte tye til daarlig Sladder;
 lad Cæsar gjøre, hvad han kan; jeg vil
 forstyrre dette dødelige Hus.

Bid, jeg vil ikke tjene lænket ved
 din Herres Hof, ei tugtes af den dorste
 Octavias æbruelige Blik. —

Jeg skulde løstes op og vises frem
 til Pøblens Jubel i det strænge Rom?
 Saa være heller en ægyptisk Grøst
 en venlig Grav for mig! saa læg mig heller
 nogen paa Nilens Dynd, til Gru opsvulmet
 af Vandmygs Stik; gjør hellere mit Lands
 de høie Pyramider til min Galge
 og hæng mig op i Lænker!

Proculejus.

Du forfølger

de Rædselstanter længer, end du skal
 hos Cæsar finde Grund til.

(Dolabella kommer ind.)

Dolabella.

Proculejus,

din Herre, Cæsar, veed, hvad du har gjort;
 nu lader han dig kalde. — Dronningen
 er nu i min Bevogtning.

Proculejus.

Dolabella,

det seer jeg helst; vær hende ikke haard. —

(til Cleopatra.)

Til Cæsar vil jeg sige, hvad du onsker,
 hvis du vil nævne det.

Cleopatra.

Sig, jeg vil døe.

(Proculejus og Bagten gaaer.)

Dolabella.

Min høie Dronning, du har hørt mig nævne?

Cleopatra.

Jeg veed det ikke.

Dolabella.

Sikkert kjender du mig?

Cleopatra.

Nu, ligegodt, hvad jeg har hørt og kjender. —

Du leer, naar Børn og Kvinder melde Drømme;
ei sandt, det er din Skik?

Dolabella.

Jeg fatter ikke, —

Cleopatra.

Jeg drømte, at der var en Verdensherster,
Antonius; — o, end en saadan Sønn,
at jeg endnu engang dog maatte see
en saadan Mand!

Dolabella.

Hvis det behager dig, —

Cleopatra.

Hans Afsyn var som Himlen; Sol og Maane
stod der og lyste op i deres Kredslob
Jorden, det lille Kul.

Dolabella.

O, høie Væsen, —

Cleopatra.

Hans Ben stred over Havet; han opløstet
sin Arm som Jordens Hjelmpryd; i hans Røst
var Harmoni som alle Sfarers Klang

imod hans Venner; naar han vilde fue
 og ryste Verden, var den Tordenstrald.
 Hans Gavnildhed, — den kjendte ingen Vinter;
 det var en Høst, der voxed ved at høstes.
 Hans Eystighed, den var Delfinens Eige,
 hans Ryg den løfted over Clementet,
 hvori den leved. — Kroner, Fyrstehatte
 gif med hans Mærke; Kongeriger, Der
 faldt ud som ringe Sølvmont af hans Lomme.

Dolabella.

Cleopatra, —

Cleopatra.

Troer du, at der har været,
 at der kan være sliq en Mand, som han,
 jeg drømte om?

Dolabella.

Min ædle Frue, nei.

Cleopatra.

Du lyver lige op til Guders Dren.
 Men er der, var der nogentid en saadan,
 saa gaaer det over Drømmens Maal. Naturen
 har ikke Fylde til at kappes med
 Indbildningskraftens underfulde Former;
 men at udtænke en Antonius
 det var Naturens Mesterværk, som slaaer
 Indbildningskraftens Skygger helt til Jorden.

Dolabella.

Hør mig, min Dronning, stort, som du er selv,
 er og dit Tab, og som dets Bægt udkræver,
 saa bærer du det. Gid jeg aldrig naae
 det Held, jeg attraaer, hvis jeg ikke føler

Tilbageflaget af din Sorg, der rammer
mit Hjerte i sin Rod.

Cleopatra.

Jeg takker dig.

Veed Du, hvad Cæsar har ifinde med mig?

Dolabella.

Jeg siger nødigt, hvad du dog bør vide.

Cleopatra.

O, sig det dog!

Dolabella.

Skjønt han er ædel, —

Cleopatra.

Vil han

dog føre mig i sit Triumftog?

Dolabella.

Frue,

det veed jeg, at han vil.

Raab (udenfor.)

Plads, Plads for Cæsar!

(Cæsar, Gallus, Proculejus, Macenas, Seleucus o. Fl. komme ind.)

Cæsar.

Hvem er Egyptens Dronning?

Dolabella.

Der, min Frue,

er Imperatoren.

(Cleopatra knæler.)

Cæsar.

Staa op; knæl ikke;

staa op, jeg beder, op, Egyptens Dronning!

Cleopatra.

Saaledes vil de høie Guder det;
min Overmand og Herre maa jeg lyde.

Cæsar.

Fat ingen mørke Tanker; Mindet om
det Onde, du har gjort os, skjønt indskrevet
dybt i vort Kjød og Blod, skal være os
som Skjæbnens Gjerning.

Cleopatra.

Verdens Eneherster,

jeg kan ei sætte frem min Sag saa godt,
at den er ren; jeg tilstaaer, jeg har været
betynget med de Lyder, som saa tidt
har skjæmmet før vort Kjon.

Cæsar.

Cleopatra,

jeg vil formilde heller end forstærke;
hvis du vil føie dig i min Beslutning, —
som er mod dig helt venlig, — skal du vinde
ved den Omstiftelse; men vil du kaste
paa mig et Skin af Grumhed, ved at følge
Antonius' Spor, berøver du dig selv
min gode Hensigts Frugt, og dine Børn
forvolder du den Undergang, jeg vil
betrygge dem imod, hvis du har Tillid.
Jeg gaaer.

Cleopatra.

Det kan du, gjennem hele Verden;
den er jo din, og os kan du jo fæste
som dine Seierstegn og Skjoldemærker,
paa hvilket Sted dig lyst. Her, min Herre, —
(hun rækker ham et Papir.)

Cæsar.

Raad du mig selv, hvad jeg skal gjøre for
Cleopatra.

Cleopatra.

Det er Fortegnelsen
paa Penge, Solvtøi, Smykker, alt mit Gie;
nøiagtigt tegnet op paa Smaating nær. —
Hvor er Seleukus?

Seleukus.

Her, min Dronning.

Cleopatra.

Dette

er min Statmester. Lad ham sige dig,
saasandt hans Liv ham kjær er, at jeg Intet
har holdt tilbage. Tal nu sandt, Seleukus.

Seleukus.

Forsegl min Mund, før jeg skal sværge paa,
hvad der er ikke sandt.

Cleopatra.

Hvad har jeg dulgt?

Seleukus.

Nok til at kjøbe, hvad du har optegnet.

Cæsar.

Nei, bliv ei rød, Cleopatra; jeg priser
din Klogskab.

Cleopatra.

Se, o Cæsar, se, hvor Alt
med Seiren følger. Mine blive Dine,
og hvis vi skifted Raar, blev Dine Mine.
Seleukus' Utaknemlighed kan gjøre
mig rasende. — Du Træl, ei mere tro
end leiet Elstov! lister du dig bort?
Ja, liste bort, det skal du, tro du mig!
men dine Dine skal jeg naae, om end

de havde Binger! Træl! sjælløse Niding!
Hund! nedrig uden Rige!

Cæsar.

Bedste Dronning,

jeg beder dig, —

Cleopatra.

O, Cæsar, hvor den Skam
dog saarer dybt! imens du her forunder
mig dit Besøg, mens den Ydmygede
du hædrer med din Høiheds Glands, forøger
min egen Tjener med sit Avindstillæg
mit Vanhelds Sum. Sæt, Cæsar, at jeg havde
tilbageholdt lidt Kvindeslitterstads,
værdiløst Legetoi, af saadant Værd,
som hvad man stænker Hverdagsvenner; — sæt,
jeg havde gjemt et Smykke af Værdi
til Livia og Octavia for at vinde
mig deres Mægling, — skal da den, der spiste
mit Brød, mig blotte? Guder! dette trykker
mig dybere end selv mit Fald. —

(til Seleucus.)

Saa gaa dog!

Hvis ei, skal du see Gnister af min Harme
gjennem min Skjæbnes Afse. Hvis du var
en Mand, saa havde du jo Medsynk med mig!

Cæsar.

Seleucus, gaa.

(Seleucus gaaer.)

Cleopatra.

Betænk, at os, de Største,
mistænker man for det, som Andre gjør;
og falde vi, saa maa vi svare for,

Hvad Andre i vort Navn forskyldte. Derfor
maa man vel ynke os.

Cæsar.

Cleopatra,

Hvad du har gjemt, og hvad du har lagt frem,
det vil vi ikke regne til vort Bytte;
det være dit; gjør med det, hvad dig tykkes;
Cæsar er ingen Kræmmer, der vil tinge
med dig om Kjøbmandsvarer; fat kun Mod;
gjør ikke dine Tanker til dit Fængsel.
Nei, kjære Dronning; vi vil handle med dig,
som selv du vil os raade; spis og sov:
vi har saamegen Ynk og Godhed for dig,
at vi bestandig er din Ven. — Farvel!

Cleopatra.

Min Herfter, Herre!

Cæsar.

Ikke saa! Leovel.

(gaaer med sit Følge.)

Cleopatra.

Ord, Piger, Ord, for at jeg ei skal handle
høisindet mod mig selv. — Hør, Charmiana.

(hvister til Charmiana.)

Fra s.

Nok, Frue, nok; den lyse Dag er endt,
og Mørket venter os.

Cleopatra.

Kom snart tilbage;

jeg har alt sagt det, og det er besørget;
gaa nu og skynd derpaa.

Charmiana.

Det skal jeg, Frue.

(Dolabella kommer ind.)

Dolabella.

Sig, hvor er Dronningen?

Charmiana.

Her.

(gaaer.)

Cleopatra.

Dolabella?

Dolabella.

Som jeg tilsvor dig paa dit Bud, — mit Venstaa
gjør mig til hellig Pligt at lyde det, —
maa jeg nu melde: Cæsar lægger Veien
igjennem Syrien; du og dine Børn
skal sendes forud inden trende Dage.
Brug denne Frist nu, som du kan. Jeg har
opfyldt mit Løfte og dit Bud.

Cleopatra.

Jeg er

din Skyldner, Dolabella.

Dolabella.

Jeg din Tjener.

Lev vel, min Dronning; jeg maa følge Cæsar.

Cleopatra.

Farvel og Tak!

(Dolabella gaaer.)

Fræs, hvad tykkes dig?

som en ægyptisk Dulle skal du vises
i Rom, saavel som jeg. Haandværkerlømler
med fedtet Skjodskind, Tommestok og Hammer
skal løfte os til Skue mellem Skyer
af deres kvalme Aande, væmmelig
af deres grove Kost, og deres Dunst
maa vi indaande.

Fræs.

Guderne forbyde!

Cleopatra.

Ja sikkert, Iras; raa Victorer gribe
 os fat som Skjoger; Gadesangere
 vil straaale deres hæse Viser om os;
 lystige Gjoglere vil bringe os
 paa staaende Fod paa Brædderne og spille
 Alexandrinste Fester, hvor Antonius
 fremstilles drucken, og hvor jeg skal see
 en Dreng, der med sin Fistelstemme spiller
 Cleopatra og med en Skjoges Lader
 min Høihed haaner.

Iras.

O, I gode Guder!

Cleopatra.

Men det er sikkert.

Iras.

Jeg skal aldrig see det;
 thi mine Negle er jo stærkere
 end mine Dine.

Cleopatra.

Det er Veien til
 at gjække deres Forsæt og at gjøre
 til Intet deres taabelige Hensigt.

(Charmiana kommer tilbage.)

Naar, Charmiana? — Smyk mig nu som Dronning.
 I Terner; gaa, hent mig min bedste Klædning; —
 jeg skal igjen til Cydnus; jeg skal møde
 Antonius. — Nu skynd dig, Iras, gaa. —

(Iras gaaer.)

Nu, ædle Charmiana, vil vi haste;
 naar du har gjort mig denne Tjeneste,
 saa giver jeg dig Frihed til at lege

til Dommelig. — Bring Kronen og det Hele. —

(Gras kommer ind. Larm udenfor.)

Hvad er det for en Støi?

(En af Bagten kommer ind.)

Bagten.

Derude staaer

en Bondefarl, som endelig vil tale
med Dronningen; han bringer Figen med.

Cleopatra.

Lad ham kun komme ind.

(Bagten gaaer.)

Hvor slet et Redskab

der dog kan bruges til en ædel Daad!
han bringer mig min Frihed. Min Beslutning
staaer fast; der er ei meer af Kvinden i mig;
nu er jeg fast fra Hoved og til Fod
som Marmor; den omstiftelige Maane
er ikke længer min Planet.

(Bagten kommer tilbage med en Bonde, der bærer en Kurv.)

Bagten.

Her er han.

Cleopatra.

Gaa, lad ham blive. —

(Bagten gaaer.)

Bring du mig Nilens

den smukke Orm, der dræber uden Smerte?

Bonden.

Ja, min Tro, har jeg ham her; men jeg vilde ikke
være den, der skulde bede Jer om at røre ved ham, for hans
Bid er ganske udødeligt; hvem, der døer af det, kommer sig
sjelden eller aldrig.

Cleopatra.

Kan du mindes Nogen, der er død deraf?

Bonden.

Ja, grumme mange, baade Mænd og Kvinder med. Jeg hørte af En af dem, — det er ikke længer siden end igaar, — en meget brav Kone, som bare gjerne vil lyve lidt, og det skulde en Kone ikke gjøre, undtagen paa en stikkelig Maade, — hvordan hun døde af dens Bid, og hvad for en Pine hun led; ja, hun giver min sandten en meget god Rekommandation af Ormen; men hvem der vil troe Alt, hvad Folk siger, han bliver aldrig salig ved det Halve af, hvad de gjør; men saameget er disputerligt, at Ormen er en sær Orm.

Cleopatra.

Gaa nu kun; farvel.

Bonden.

Jeg ønsker Jer megen Fornøielse af den Orm.

(han sætter Kurven ned.)

Cleopatra.

Farvel.

Bonden.

Det maa I betænke, seer I, at Ormen vil bære sig ad paa sin Maner.

Cleopatra.

Ja, ja; farvel.

Bonden.

Seer I, Ormen er ikke til at lide paa, undtagen det er kloge Folk, der har ham; for det er vist, at der ikke er noget Godt i den Orm ikke.

Cleopatra.

Vær du kun rolig; vi skal passe paa den.

Bonden.

Det var godt! giv ham Ingenting, det beder jeg Jer om; for han er ikke sit Foer værd.

Cleopatra.

Vil den æde mig?

Bonden.

J maa ikke troe, jeg er saa enfoldig, at jeg ikke veed, at Djævlén selv vilde ikke æde et Kvindfolk; jeg veed, at et Kvindfolk er en Ret for Guder, hvis Djævlén ikke laver hende til. Men tro mig, disse hersens Kanailleer af Djævlé, de gjør Guderne megen Fortræd med deres Kvindfolk; for af hver ti, de skaber, fordærver Djævléne de fem.

Cleopatra.

Godt, gaa nu, farvel.

Bonden.

Ja, det er vist; jeg ønsker Jer megen Fornøielse af Ormen.

(gaaer.)

(Gras kommer ind med Raabe, Krone o. s. v.)

Cleopatra.

Giv mig min Raabe; sæt min Krone paa; jeg har i mig udødelige Længsler. Ei meer skal Saften af Egyptens Drué nu væde disse Læber. Skynd dig, skynd dig, min Gras! rast! — Mig tykkes, at jeg hører Antonius kalde; se, han reiser sig min stolte Daad at prise; jeg kan høre ham spotte Cæsars Held, som Guderne forunde Mennefter, som Paastud for at vredes siden. Ja, jeg kommer, Husbond; det Navn har nu mit Mod mig givet Ret til. Jeg er kun Ild og Luft, jeg giver til den lave Jord de andre Elementer. — Saa, — er J færdige? saa kom og tag min Læbes sidste Varme. Nu Farvel,

min Charmiana, — Græs, — langt Farvel!

(kysser dem; Græs falder ned og døer.)

Du falder? har jeg Dglen paa min Læbe?
 hvis du og Livet kan saa venligt stilles,
 er Dødens Slag jo som en Elfers Nap,
 gjør ondt, men ønskes dog. Du ligger stille?
 hvis du saaledes døer, fortæller du
 jo Verden, den er ei en Afsted værd.

Charmiana.

Brist, tykke Sky, og regn, at jeg kan sige,
 at Himlens Guder græde!

Cleopatra.

Det gjør mig
 tilfamme; hvis hun møder den haarfagre
 Antonius først, saa vil han spørge hende
 og ødsle bort det Kys, som er min Himmel. —

(hun sætter Ormen til sit Bryst.)

Kom, Dødenskryb, løs med din skarpe Tand
 brat Livets Knude, den forviklede.
 Du stakkels Gifttræ, bliv nu vred og skynd dig.
 O, gid du kunde tale! jeg gad hørt dig
 kalde den store Cæsar for en Tosse,
 der Ingenting forstaaer!

Charmiana.

O, Østens Stjerne!

Cleopatra.

Tys, tys! seer du ei Barnet ved mit Bryst?
 sin Amme dier det isøvn.

Charmiana.

Brist, brist!

Cleopatra.

Saa mildt som Balsam, blødt som Luft, saa sagte, —
Antonius! —

(hun sætter en anden Sugorm paa sin Arm.)

Dig vil jeg tage med; —

hvi tøver jeg —

(falder ned paa et Leie og døer.)

Charmiana.

I denne Verdens Drik? —

Farvel da! vær nu stolt, o Død! der ligger
en Kvinde uden Lige i dit Cie. —

Luf Jer, I bløde Bindver; aldrig skal
den gyldne Phoebus stues af et Die
saa kongeligt! — din Krone sidder stævt;
det retter jeg; saa vil jeg lege.

(Bagten kommer hurtigt ind.)

Første Bagt.

Hvor

er Dronningen?

Charmiana.

Tys, tys! væk hende ikke!

Første Bagt.

Cæsar har sendt —

Charmiana.

Et Bud, der kom for sent.

(sætter Sugormen paa sig.)

Kom, skynd dig, raft! jeg føler dig jo neppe.

Første Bagt.

Kom hid! her er det galt; Cæsar er stuffet.

Anden Bagt.

Der kommer Dolabella, sendt fra Cæsar;

kald paa ham.

Første Vagt.

Hvad er dette? — Charmiana,
er det vel gjort?

Charmiana.

Vel gjort og sømmeligt
for en Fyrtinde, der er Vtling af
saa mange høie Konger. — Krigsmand, — Ak!

(døer.)

(Dolabella kommer ind.)

Dolabella.

Hvad er her hændet?

Anden Vagt.

Alle døde.

Dolabella.

Cæsar,

din Anelse slog til; du kommer selv
at see fuldbragt den frygtelige Gjerning,
du vilde hindret.

Raab (udenfor.)

Plads der, Plads for Cæsar!

(Cæsar kommer ind med Følge.)

Dolabella.

Du spaaer for sandt, min Herre; det er steet,
just, som du frygted.

Cæsar.

Rjækket paa det Sidste! —

vor Hensigt vined hun, og kongelig
gik hun sin egen Wei. — Blod seer jeg ikke;
hvorledes døde de?

Dolabella.

Hvem var her sidst?

Første Vagt.

En Bondefarl, som bragte hende Figen;
der er hans Kurv.

Cæsar.

Forgiftet altsaa?

Første Vagt.

Cæsar,

fornylig leved Charmiana her;
hun stod og talte; paa sin døde Frue
hun ordned Diademmet; skjælvende
hun stod, og segned brat.

Cæsar.

O, ædle Svaghed! —

Hvis det var Gift, saa var de sfulmet op;
men hun seer ud som Sønnen, — som hun tænkte
at fange i sit Skjønheds stærke Net
en ny Antonius.

Dolabella.

Her paa hendes Bryst
er der en blodig Prik og noget Svullent;
paa Armen ligesaa.

Første Vagt.

En Hugorms Spor; —

og her er Slim paa disse Figenblade,
just saadan som en Hugorm efterlader
i Nilens Huler.

Cæsar.

Det er ganske troligt,
at hun er død saaledes; hendes Læge
fortæller, at hun forsted uophørligt
om smerteløse Maader til at døe paa. —

Løft hendes Leie op; bring hendes Terner
fra Kongegraven bort. — Hun skal begraves
hos sin Antonius; saa berømt et Par
skal ingen Grav paa Jorden indeslutte.
Saa store Hændelser som disse gribe
selv den, der voldte dem, og deres Minde
er ved Medlidenheden ikke mindre
end dens Berømmelse, der staffed dem
Medlidenhed. — Lad nu vor hele Hær
i Fæsttog hædre denne Jordefærd.
Og saa til Rom. — Agt, Dolabella, paa,
at Sørgefesten sømmeligt kan gaae.

Anmærkninger.

- S. 5. „En Taterkvindes Lyst“. — I England kaldes Taterne „gipsies“, efter den almindelige Tro, at de nedstammede fra Egypten.
- — „Verdens tredie Pille“. — 3: en af de Tre (Triumvirerne), der havde delt Herredømmet over den romerske Verden imellem sig.
- 6. „Fulvia“. — Antonius' Hustru.
- 10. „Intet Navn have“. — 3: være uægte.
- — „Jeg frikjender dig for at være Heremester“. — Du er for ensfoldig til at være en virkelig Spaamand.
- 14. „Cabinus“. — En landsflygtig Romer af Republikanernes Parti, der efter Triumvirernes Seir var gaaet til Partherne.
- 18. „Som ligt et Hestehaar endnu kun har Liv, men ikke Slangegift“. — Det var en Folketro, at naar et Hestehaar blev lagt i raadent Vand, blev det til en Slange.
- 22. „De hellige Kar, du skulde fylde med Sorgens Graad“. — Hentydning til de Taarekruffer, der blev satte ned i Graven hos Grækere og Romere.
- 23. „Søn af Hercules“. — Antonius havde den Forfængelighed at ville gjælde for en Efterkommer af Hercules, og viste sig undertiden offentlig i hans Dragt.
- 28. „Mandragora“. — En fabelagtig Plante, der brugtes til Trylledrikke o. s. v. s. Anm. til Romeo og Julie.

- S. 49. „Din Skytsaand kues ned og bliver Frygten“. — Frygten var en Person i de gamle Mystrier.
- 57. „Marcissus“. — Den skønne Ungersvend, der efter det græske Sagn uophørligt betragtede sin egen Skønhed i Kilden, indtil han blev forvandlet til den Blomst, der bærer hans Navn.
- 60. „Magten over min Faders Hus“. — Antonius havde bemægtiget sig Pompejus den Stores Hus i Rom og gjort det til sin Bolig.
- 63. „En Dronning hjem til Cæsar i en Dyne“. — nemlig Cleopatra.
- 65. „Der er aldrig en smuk Kvinde, der har et ærligt Ansigt“. — Hentydning til den almindelige Skik blandt Damerne paa Elisabeths Tid at sminke sig.
- 75. „Drodes, din Pacorus“ o. s. v. — Partherkongen Drodes havde tilføiet Romerne det frygtelige Nederlag, hvorved Crassus omkom, og hele hans Hær blev tilintetgjort; hans Son Pacorus faldt i Kampen mod Ventidius.
- 80. „Var han en Hest, var det jo ilde“. — En mørk Plet i Panden paa en Hest, kaldtes i England „en Sky“ og gjaldt for Tegn paa et slet Temperament.
- 82. „Ha, skaf mig den Herodes' Hoved!“ — Antonius havde stjælet hende en Del af Palæstina; hun udtaler sin Lyst til at faae det Hele, og derfor faae Herodes ryddet afveien.
- 89. „Lydien“. — Dette Navn staaer ved en Feiltagelse istedenfor Libyen i den gamle engelske Oversættelse af Plutarch, som Shakspeare har fulgt.
- 102. „Han førte ved Philippi sin Klinge som en Dandser“. — Her tænkes maaskee paa Dandsen ved de gamle engelske Folkefester, s. Ex. Morrisbandsen, hvorved de

Dandsfende holdt et Sværd i Haanden; altsaa: han gjorde ingen Fortræd med sit Sværd.

- S. 138. „Lichas“. — Da Deianeira havde sendt Hercules en Festkjortel, der var farvet i Centauren Nessus giftige Blod, blev han rasende af Smerte, og da han i sit Raseri fik Die paa Lichas, der havde været hendes Sendebud, sparkede han ham ned fra det steile Fjeld.
- — „værre end Ajax for sit Skjold“. — Ajax blev rasende af Harmen over, at Achilles' Rustning blev tilkjendt Odysseus.
- — „Thessaliens Bildsvin“. — I Sagnet om Meleager og den kalydoniske Jagt.
- 141. „Falken er brændt ud“ o. s. v. Hentydning til det græske Falkeltog, hvorved de Legende i Løb lod en brændende Falkel gaar fra Haand til Haand; den, hos hvem Falken brændte ud, var ude af Legen.
- 160. „Han opløstet sin Arm som Jordens Hjelmpryd“. — Billedet er hentet fra de adelige Skjoldmærker, hvor en opløstet, pansret Arm er anbragt over Hjelmen.
- 168. „En Dreng med Fistelstemme“. — Kvinderoller spilles af Dreng.

Rettelser.

I 28de Hefte, Troilus og Cressida, bedes følgende Trykfeil rettede.

- S. 170. L. 7 f. n. Paris' Hage l. Troilus' Hage.
— 189. L. 3 — din Velkomst l. den Velkomst.
— 210. L. 8 — over Agamemnon l. over Achilles.

I 29de Hefte.

S. 8. L. 15. Diomedes l. Demetrius.

De to Herrer fra Verona.

Personer.

Hertugen af Milano.

Valentino, }
Proteus, } to Adelsmænd fra Verona.

Antonio, Proteus' Fader.

Thurio, Valentinos Rival.

Glamour.

Rap, Valentinos Tjener.

Spids, Proteus' Tjener.

Panthino, Antonios Tjener.

En Bært.

Fredløse.

Julia, en ung Frøken i Verona.

Silvia, Hertugens Datter.

Lucetta, Julias Kammerjomfru.

Tjenere. Spillemænd.

Handlingen foregaaer dels i Verona, dels i Milano og
i Omegnen af Mantua.

Første Act.

Første Scene.

En offentlig Plads i Verona.

(Valentino og Proteus komme ind.)

Valentino.

Nei, overtal mig ikke, kjære Proteus;
den Ungersvænd, der sidder hjemme, faaer
kun hjemmebagt Forstand; hvis ikke Elstov
nu fængslede dit unge Hjerte til
din Dyrbares søde Blik, saa vilde
jeg heller bede dig at følge med
og see den vide Verdens Underværker
end sidde hjemme dorst og dvasst og drive
din Ungdom hen i ørkesløse Drømme.
Men elsker du, — godt! elsk! — jeg ønsker dig
Alt, hvad jeg ønsker, hvis det hændtes mig.

Proteus.

Du vil da bort? Levvel, min Valentino!
Tænk paa din Proteus, naar du paa din Reise
faaer sjeldne, mærkelige Ting at see;
hvis Held dig times, ønsk, du kunde dele
dit Held med mig, og i din Fare, hvis
du er omspændt af Fare nogensinde,

betro din Nød til mine fromme Bønner;
thi jeg vil bede for dig, Valentino.

Valentino.

Ja, bede for mig af en Elskovsbog.

Proteus.

Nei, bede for dig af en Bog, jeg elsker.

Valentino.

En flad Fortælling om et Dyb af Elskov,
hvordan i Hellepont Leander svømmed.

Proteus.

En dyb Fortælling om den dybe Elskov;
han var i Elskov over sine Sko.

Valentino.

Dg du er over Støvlerne forelsket,
skjønt ei du svømmed over Hellepont.

Proteus.

Hvad Støvler? kom dog ei med spanske Støvler.

Valentino.

Nei, du har Pine nok endda.

Proteus.

Hvorledes?

Valentino.

Af Elskov, der for Klager kjober Haan,
for dybe Hjertesuk kun trevne Blik,
et Dieblis forgjængelige Lyst
for tyve vaagne, trætte, tunge Nætter;
ved Binding er maaste kun Vanheld vundet,
og Tab er Binding kun af tungt Besvær;
i al Fald kun en Daarsskab kjøbt ved Klogt,
hvad eller Klogt af Daarsskab overvundet.

Proteus.

Dg kort og godt, du kalder mig en Nar.

Valentino.

Dg kort og godt, jeg troer, du bliver det.

Proteus.

Du spotter Elskov; jeg er ikke Elskov.

Valentino.

Den er din Herre; den behersker dig,
og den, der er behersket af en Nar,
kan dog vel neppe tælles blandt de Vise.

Proteus.

Dog kan man læse, at som Ormen gnaver
de bedste Blomsterknopper, saa boer Elskov
fortærende just hos det bedste Vid.

Valentino.

Dg man kan læse, at som Ormen gnaver
den fremmeligste Knop, før den kan blomstre,
saadan forvandler Elskovs Magt det unge
og spæde Vid til Daarfskab, saa det visner
i Knoppen, mister i sin Vaar sin Friskhed
og alle Fremtidshaabets skønne Spirer.

Dog, hvorfor spilder jeg mit Raad paa dig,
der offerer paa den kjælne Attraas Alter?

Farvel igjen! min Fader venter mig
i Havnen for at see mig gaae ombord.

Proteus.

Seg følger dig derhen, min Valentino.

Valentino.

Nei, Proteus, lad os tage Afsted her;
meld mig i dine Breve fra Milano,
hvad Held du har i Elskov, og hvad Nyt
dig ellers hændes, mens din Ven er borte;
jeg vil paa samme Vis besøge dig.

Proteus.

Saa gid alt Held dig følge i Milano!

Valentino.

Dig ligesaa herhjemme! Nu Farvel!

(gaaer.)

Proteus.

Han gjør paa Vren Jagt, paa Elskov jeg;
han flyer fra sine Venner for at bringe
dem Hæder; jeg forlader mine Venner
mig selv og Alt for Kjærlighedens Skyld.

Du, Julia, du har forvandlet mig,
saa jeg forglemmer mine Syxler, spilder
min Tid, er mod min sunde Sands i Krig,
foragter Verden; mens min Sjæl er svimmel
af Grublen, Hjertet sygt af Tankers Brimmel.

(Nap kommer ind.)

Nap.

Guds Fred, Hr. Proteus; har I seet min Herre?

Proteus.

Han gik ombord nu nylig til Milano.

Nap.

Jeg vædder Ti mod En, at han er seilet,
og jeg er løben vild ret som et Faar.

Proteus.

Javist, et Faar kan ofte løbe vild,
naar Hyrden for en Stund er gaaet bort.

Nap.

I mener, at min Herre er en Hyrde, jeg et Faar?

Proteus.

Ja!

Nap.

Saa er mine Horn jo hans, ihvor jeg gaaer og staaer.

Proteus.

Det var et tosfet Svar, det passer godt for et Faar.

Rap.

Det beviser fremdeles, at jeg er et Faar.

Proteus.

Ja vist, og din Herre en Faarehyrde.

Rap.

Ja, men det kan jeg gjendrive med Grunde.

Proteus.

Det skulde gaae haardt til, om jeg ikke kunde bevise det med andre Grunde.

Rap.

Hyrden leder efter Faaret, og Faaret ikke efter Hyrden; men jeg leder efter min Herre, og min Herre ikke efter mig; altsaa er jeg ikke et Faar.

Proteus.

Faaret gaaer efter Hyrden for Forets Skyld, og Hyrden gaaer ikke efter Faaret for Føden; du følger din Herre for Løn, din Herre følger ikke dig for Løn; altsaa er du et Faar.

Rap.

Faaer jeg saadant et Bevis til, saa kommer jeg til at strige Bæ.

Proteus.

Men, hør nu: har du givet mit Brev til Julia?

Rap.

Jo, Herre, jeg, det forvildede Faar, har givet Eders Brev til hende, det forgyldte Faar, og hun, det forgyldte Faar, gav mig, det forvildede Faar, Ingenting for min Umage.

Proteus.

Her er for lille en Græsgang til saadan en Mængde Faar.

Rap.

Hvis Marken er overfyldt, saa er det bedst at gjøre det af med hende.

Proteus.

Nei, der farer du vild; det er bedst, du faaer en Mark for dig selv.

Rap.

En Mark for at bringe det Brev, Herre; det var ikke meget.

Proteus.

Nei, du misforstaaer mig; jeg mener, du skal sættes i Fuld for dig selv.

Rap.

Om saa trefold og firefold det blev;
det var fattig Løn for et Elfskovsbrev.

Proteus.

Naa, hvad sagde hun saa? tal væk, Tosse!

Rap.

Væk, Tosse!

Proteus.

Sagde hun: „Væk, Tosse?“

Rap.

Nei, det var Jer selv, der sagde det, Herre, og jeg sagde det kun efter Jer.

Proteus.

Jeg spurgte, hvad hun svarede, og du sagde: „Væk, Tosse!“ —

Rap.

Sa, siden I selv har fundet paa det, saa behold det for Eders Uleilighed.

Proteus.

Nei, behold du det til Brevbærerløn.

Rap.

Godt; jeg seer nok, at jeg maa bære over med Jer.

Proteus.

Hvad skal det sige, at du bærer over med mig?

Rap.

Maatte jeg ikke bære Eders Brev over til Frøkenen? og jeg fik ikke Andet for det end: Væk Tøsse.

Proteus.

For Pokker, hvor du har en rap Lunge!

Rap.

Og dog kan den ikke faae fat i Eders sendrægtige Pung.

Proteus.

Naa, skynd dig nu; op med din Beretning! hvad sagde hun?

Rap.

Op med Eders Pung, for at Pengene og Beretningen kan blive afleverede paa een Gang.

Proteus. (giver ham Penge.)

Godt; her er Noget for din Umage. Hvad sagde hun?

Rap.

Sandt at sige, Herre, jeg troer, det vil falde Jer haardt at vinde hende.

Proteus.

Hvad? fik du den Bæst af hende?

Rap.

Herre, jeg fik Ingenting af hende, ikke saameget som en Dukat for at levere hende Eders Brev; og da hun var saa haard imod mig, der meldte hende Eders Sindelag, saa er jeg bange for, hun vil være ligesaa haard imod Jer, naar I siger hende Eders Sindelag. Giv hende aldrig andre Gaver end Stene, for hun er saa haard som Staal.

Proteus.

Hvad? sagde hun Ingenting?

Nej.

Nei, ikke saa meget som: „Der har du det for din Umage.“ — For at sætte Kronen paa Eders Gavnildhed, har I givet mig en Krone, som jeg takker Ier for; til Gjengjæld kan I selv bringe Eders Breve for Fremtiden. Og dermed vil jeg anbefale Ier til min Herre.

Proteus.

Gaa, gaa, afsted; frels Eders Skib fra Skibbrud; mens det har dig ombord, forgaaer det ikke, thi dig er anden Død iland bestemt. — Jeg maa nok staffe mig et bedre Bud; jeg frygter, Julia forsmaaer mit Brev, fordi det bringes af saa slet et Bud.

(de gaae.)

Anden Scene.

En Have.

(Julia og Lucetta komme ind.)

Julia.

Sig mig, Lucetta, her i Enrum, er det dit Raad, at jeg skal gaae ad Elstovs Vej?

Lucetta.

Ja, Frøken, naar I kun ei gaaer iblinde.

Julia.

Men af den stjerne Flok af Kavalerer, der daglig møde mig med deres Hylde, hvem, tykkes dig, er mest min Elstov værd?

Lucetta.

Hvis I vil nævne dem, saa skal jeg sige i al Enfoldighed min ringe Mening.

Julia.

Hvad synes dig om Eglamour, den Smukke?

Lucetta.

En Kavaler, beleven, net og fin;
men var jeg Jer, saa blev han aldrig min.

Julia.

Og om Mercatio, den rige Herre?

Lucetta.

Godt om hans Guld, men om ham selv desværre.

Julia.

Den vakre Proteus, hvilken Dom faaer han?

Lucetta.

Åh, Herre Gud! hvor er dog min Forstand?

Julia.

Hvortil det Udbrud, naar jeg nævner ham?

Lucetta.

Tilgiv mig, Frøken; det er Spot og Skam,
at slikt et stakkels Skrog som jeg tør om
saa vakre Kavalerer fælde Dom!

Julia.

Og hvorfor ei om ham, som om de fleste?

Lucetta.

Fordi jeg finder, at han er den bedste.

Julia.

Din Grund?

Lucetta.

Run den, som Kvinder gjerne har:
jeg finder det, fordi jeg finder det.

Julia.

Du vil, jeg skal paa ham min Elskov kaste?

Lucetta.

Ja, hvis I ikke troer, den kastes bort.

Julia.

Paa ham har mindst min Tanke kunnet falde.

Lucetta.

Dog elsker han Jer mest iblandt dem alle.

Julia.

Den Elskov, som er stum, kun lidet duer.

Lucetta.

Den Gld er stærkest, som i Dybet luer.

Julia.

Den elsker ei, der viser ei sin Elskov.

Lucetta.

Den elsker mindst, der viser den til Alle.

Julia.

Naar kun jeg vidste, hvad han tænkte.

Lucetta.

Frøken,

læs dette Brev.

(giver hende et Brev.)

Julia.

„Til Julia“. — Fra hvem?

Lucetta.

Det vil Indholdet vise Jer.

Julia.

Sig, sig,

hvem gav dig det?

Lucetta.

Herr Valentinos Tjener;

fra Proteus er det vist; han vilde givet
det til Jer selv; men jeg kom ham imøde
og tog imod det; tilgiv mig min Brøde.

Julia.

Ha, ved min Dyd, en vakker Koblerse!

Du vover at besørge Elskovsbreve,

at lægge skjulte Snarer for min Ungdom?
 jo, det er sandelig et ædelt Hverv,
 og du er just som skabt til den Bestilling.
 Der, tag det Brev og send det strax tilbage;
 hvis ikke, kom mig aldrig meer for Dine.

Lucetta.

Et Elskovsbud ei Had, men Løn bør vinde.

Julia.

Gaa strax!

Lucetta.

Ja, for at I kan Jer besinde.

(gaaer.)

Julia.

Dg dog, gid jeg kun havde seet i Brevet!
 Jeg blues ved at kalde hende ind
 og bede om, hvad nys jeg skjændte for.
 Hvor hun er dum! hun veed, jeg er en Pige,
 og nøder mig dog ikke til at see det!
 En Pige siger ærbart „Nei“, men ønsker,
 at Spørgeren skal tyde det som „Ja“.
 Fy! hvilken egensindig Gjæk er Elskov;
 som et uvorent Barn, der kradsler Ammen
 og strax derpaa hel ydmygt kysser Niset.
 Der har jeg arrigt skjældt Lucetta bort,
 endstjønt jeg gjerne havde hende her;
 ilsindet fik jeg Panden lagt i Rynker,
 mens i mit Indre Hjertet lo af Glæde.
 Til Straf maa jeg nu kalde hende ind
 og gjøre Afbigt for min Daarskab før. —
 Lucetta! —

(Lucetta kommer ind.)

Lucetta.

Hvad befaler I, min Frøken?

Julia.

Er det snart Spisetid?

Lucetta.

Ja, gid det var!

Saa kunde I Jer Harm paa Maden styre,
og ei paa Eders Pige.

Julia.

Hvad er det,

du der tog op saa hurtigt?

Lucetta.

Ingenting.

Julia.

Hvad var det da, du bukkede dig efter?

Lucetta.

Jeg tabte et Papir.

Julia.

Er det Papir

da Ingenting?

Lucetta.

Det gjælder ikke mig.

Julia.

Saa lad det ligge der til dem, det gjælder.

Lucetta.

Det ligger uden Svig for den, det gjælder,
hvis ei det bliver falskelig fortolket.

Julia.

Et Vers fra en af dine Elskere?

Lucetta.

Som jeg skal synge til en Melodi;
giv Tønen an, min Frøken; I forstaaer det.

Julia.

Saa let som muligt helst til saadant Tjas;

tag kun den Melodi: „Retfærdig Elskov“.

Lucetta.

Det er for tungt for sig en flygtig Tone.

Julia.

For tungt, maastee bebyrdet med et Omkvæd?

Lucetta.

Som vilde klinge godt, ifald I sang det.

Julia.

Hvorfor ei du?

Lucetta.

Jeg kan ei gaae saa høit.

Julia.

Saa lad mig see din Vise. — Naa, min Bedste?

Lucetta.

Hold Tonen kun, hvis I vil synge ud; —

og dog, den Tone huer mig ei ganste.

Julia.

Ja saa?

Lucetta.

Nei, Frøken, den er altfor skarp.

Julia.

Du er for næsvis.

Lucetta.

Nu gaaer I for lavt; —

de stærke Spring forstyrre Harmonien;

Midstemmen fattes til at fylde Sangen.

Julia.

Midstemmen drukner i din grove Bas.

Lucetta.

Det var for Proteus' Skyld jeg spillede Bas.

Julia.

Jeg vil ei plages meer med denne Sladder;

hvad er det for en fræk Rivagtighed!
(river Brevet istykker.)

Gaa strax og lad Papiret ligge der;
du rører det kun for at ærgre mig.

Lucetta. (halv høit.)

Hun lader fremmed; men hun vilde helst
dog ærgres med et saadant Brev igjen.

(gaaer.)

Julia.

Nei, gid det samme vilde ærgre mig!
O, hadefulde Hænder, søndersled
I slige Elstovsord? I onde Hvepser!
saa sød en Honning suger I og dræber
med Braaden Bierne, der skjænke den!
Til Bod jeg kysser hver en Lap Papis. —
Se, her staaer „Søde Julia!“ — stemme Julia! —
til Gjengjæld for din Utaknemlighed
dit Navn jeg kaster mod de haarde Stene
og træder haanligt paa dit Overmod.
Dg her staaer „Proteus dybt af Elstov saaret;“ —
du stakkels, syge Navn! mit Bryst skal være
dit Leie, til dit Saar er ganske lægt,
og med et Kys vil jeg ransage det. —
Kun to tre Gange staaer der Proteus. — Stille,
du gode Vind! blæs ikke bort et Ord,
før jeg af Brevet har hvert Bogstav fundet,
mit Navn undtagen; det maa Hvirvelvinde
bortføre til en vild og rædsom Fjeldbrink
og styrte det ud i det vilde Hav. —
Her staaer hans Navn to Gange i een Linie:
„Den stakkels Proteus, den fortvilede,
den ømme Proteus til den søde Julia.“

Det vil jeg ribe bort; — dog nei, jeg vil ei,
da han saa smukt har sammenknyttet det
med sine egne vemodsfulde Navne.

Saaledes lægger jeg dem tæt tilsammen;
nu kan I kyskes, kjæle, yppe Riv,
ja gjøre, hvad I lyst.

(Lucetta kommer ind.)

Lucetta.

Middagsbordet
er færdigt, Frøken; Eders Fader venter.

Julia.

Saa lad os gaae.

Lucetta.

Skal det Papir da ligge
og sladre?

Julia.

Hvis du bryder dig derom,
saa tag det op.

Lucetta.

J tog det ilde op,
at før jeg havde lagt det der, og dog,
der skal det ikke ligge og forkjøles.

Julia.

Seg seer, det ligger dig ret stærkt paa Hjerte.

Lucetta.

Sa, Frøken, sig kun, hvad I seer; men jeg
seer ogsaa Noget, skjønt I troer, jeg blunder.

Julia.

Kom, kom; behager du at følge med?

(de gaae.)

Uredie Irene.

Sammesteds. Et Børelse i Antonios Hus.

(Antonio og Panthino komme ind.)

Antonio.

Panthino, hvad var det, min Broder talte
saa ivrigt med dig om i Buegangen?

Panthino.

Det var om Eders Søn, hans Frænde Proteus.

Antonio.

Hvad da?

Panthino.

Det undred ham, at Eders Naade
lod ham i Hjemmet spille Ungdomstiden,
mens Mænd af ringere Navnfundighed
i Verden sende deres Sønner ud
for at forfremmes, nogle for at friste
i Krigen deres Lykke, atter andre
ud paa Opdagelse af fjerne Der,
og andre til de Rædres høie Skoler.
Til al den Idret eller til en enkelt
var Eders Søn jo stiftet, mente han
og bød mig minde Jer med Flid, at ikke
I lod ham spille Tiden længer hjemme;
det kunde skade ham i sene Aar,
hvis ei han i sin Ungdom havde reist.

Antonio.

Jeg trænger ikke til at mindes om,
hvad alt en Maaned jeg har grundet paa;
jeg har betænkt, hvordan hans Tid forødes,
og at han aldrig bliver ret til Mand,
før han i Verden dannet er og prøvet.

Erfaring vindes kun ved Flid og modnes
i Tidens raske Løb. Saa sig mig da,
hvorhen mon det var bedst at sende ham?

Panthino.

Det er vist Eders Naade velbekjendt,
at Proteus' Ven, den unge Valentino,
er nu i Tjeneste ved Keiserhoffet.

Antonio.

Det veed jeg nok.

Panthino.

Mig tykkes, det var bedst,
om Eders Naade sendte ham derhen;
der kan han øve Ridderspil og Dystløb,
omgaaes med Hofmænd, høre høvst Tale
og see for Dine hver en ædel Jdræt,
der sømmer sig hans Ungdom og hans Byrd.

Antonio.

Det Raad, du gav, er godt og vel betænkt,
og dets Udførelse skal vise dig,
hvor godt det huer mig. Jeg sender ham
saasnart, som muligt er, til Keiserhoffet.

Panthino.

Imorgen, Herre, reiser Don Alfonso,
med flere høitansete Adelsmænd
til Hove for at hilse Keiseren
og give sig i Tjeneste hos ham.

Antonio.

Godt Selskab! dem skal Proteus følge med.
Der er han! -- jeg vil sige ham det strax.

(Proteus kommer ind.)

Proteus.

Du Søde! — søde Vinier! — søde Liv!

Her er jo hendes Haand som Hjertets Tolk,
 og hendes Ed, et Pant paa hendes Ore;
 o, gav nu vore Fædre deres Minde
 og kronede vor Pagt med deres Bisald! —
 Guddommelige Julia!

Antonio.

Hvad nu?

hvad er det for et Brev, du læser der?

Proteus.

Det er kun et Par Linier, Eders Naade,
 som Valentino sender med sin Hilsen,
 og som en Ven, der kom fra ham, har bragt mig.

Antonio.

Giv mig det Brev; lad see, hvad Nytt der er.

Proteus.

Der er slet intet Nytt; han skriver kun,
 hvor godt han lever, hvilken Gunst han nyder,
 hvor naadig Keiseren sig daglig viser;
 han ønsker, at hans Held jeg kunde dele.

Antonio.

Hvad tykkes dig om dette Dnsse?

Proteus.

Jeg

henholder mig til Eders Naades Billie
 og gjør ei Vennens Dnsse til min Lov.

Antonio.

Min Billie er ei langt fra, hvad han ønsker;
 studs ikke ved min bratte Fremgangsmaade;
 thi hvad jeg vil, det vil jeg kort og godt.

Jeg vil nu, at du skal med Valentino
 opholde dig en Tid ved Keiserhoffet.

Det samme, som han faaer af sine Frænder

til Underhold, det vil jeg tilstaae dig.
 Vær saa imorgen færdig til at reise. —
 Nei, ingen Omsvøb; det er min Beslutning.

Proteus.

Saa hastig kan jeg ikke blive færdig;
 forund mig et Par Dage, Eders Naade.

Antonio.

Jeg sender efter dig, hvad du behøver;
 nu skynd dig flux; imorgen skal du reise.
 Panthino, kom; gaa mig tilhaande med
 at skynde paa hans Reise.

(Antonio og Panthino gaae.)

Proteus.

Ilden vilde

jeg flye, for ei at brænde mig, saa sprang jeg
 i Havet, hvor jeg drukned. Julius Brev
 jeg voved ei at vise til min Fader,
 for at min Elskov ikke skulde møde
 en Hindring; — nu har just mit Paafund væbnet
 ham med den største Hindring for min Elskov.
 O, hvor dog Elskov ligner i sin Vaar
 en klar Aprilsdags Glands saa falsk og kort;
 snart i sin hele Skjønhed Solen staaer,
 saa kom en Sky og tog det Hele bort.

(Panthino kommer tilbage.)

Panthino.

Herr Proteus, Eders Fader kalder Eder,
 og han har megen Hast; skynd Jer, jeg beder.

Proteus.

Saa, gjøre Modstand tør mit Hjerte ei,
 endssjønt det tusind Gange siger Nei.

(de gaae.)

Anden Act.

Første Scene.

Milano. En Sal i Hertugens Slot.

(Valentino og Kap komme ind.)

Kap.

Se, Herre, Eders Handske.

Valentino.

Ikke min;

jeg har jo mine paa.

Kap.

Maaffe I dog

faaer Brug for denne; den er mageløs.

Valentino.

Kom, lad mig see! jo, det er min; o Lykke!

o du et himmelsk Væsens søde Smykke!

O, Silvia! min Silvia!

Kap. (raaber.)

Frøken Silvia! Frøken Silvia!

Valentino.

Hvad skal det betyde, Knægt?

Kap.

Hun er ikke saa nær, at hun kan høre.

Valentino.

Hvem bad dig kalde paa hende?

Kap.

Det gjorde Eders Velbaarenhed, hvis jeg ikke har misforstaaet Jer.

Valentino.

Ja, du har altid Hastværk.

Rap.

Forleden skjændte J, fordi jeg var for langsom.

Valentino.

Naa, sig mig, kjender du Froken Silvia?

Rap.

Hende, som J er forelsket i?

Valentino.

Hvad for Noget? hvor veed du, at jeg er forelsket?

Rap.

Jo, jeg har saa mine egne Mærker; for det første har J lært ligesom Herr Proteus at slynge Armene sammen, som om J hørte til de Misfornøiede, at fryde Jer ved en Elskovssang som en Rødhjelt, at vandre i Ensomhed som En, der har Pesten, at sukke som en Skolepog, der har tabt sin ABC, at græde som en lille Løs, der har begravet sin Bedstemoder, at faste som En, der bruger Sultekur, at ligge vaagen som En, der er bange for Indbrud, at tale med klynkende Stemme som en Tigger paa Alle Helgens Dag. For naar J lo, saa galede J som en Hane; naar J gif, gif J som en af Løverne i Tower; fastede J, saa var det strax efter Middagsbordet; saae J tungsindig ud, saa var det af Mangel paa Penge; og nu er J forvandlet af Eders Hersterinde, saa, naar jeg seer paa Jer, kan jeg neppe troe, at J er min Herre.

Valentino.

Sees alle disse Ting i mig?

Rap.

Nei, alle disse Ting sees uden Jer.

Valentino.

Uden mig? det er jo umuligt.

Rap.

Uden Jer; jo, det er vist, for Ingen uden Jer vilde være saa ensfoldig; men J er saa helt ude af Jer selv af

disse Galsfaber, at disse Galsfaber er indeni Jer og skinner igjennem Jer, ligesom Vandet i et Uringlas, saa at ethvert Die, der seer Jer, bliver Læge og udstuderer Eders Sygdom.

Valentino.

Men, sig mig, kjender du Fruen Silvia?

Kap.

Hende, som I stirrer saadan paa, naar hun sidder ved Aftensbordet?

Valentino.

Har du lagt Mærke til det? hende er det, jeg mener.

Kap.

Nei, hende kjender jeg ikke.

Valentino.

Hvad? du kjender hende paa, at jeg stirrer paa hende, og kjender hende dog ikke?

Kap.

Har hun ikke grove Træk?

Valentino.

Hendes Ynde er endnu større end hendes Skjønhed.

Kap.

Ja, det veed jeg nok.

Valentino.

Hvad veed du?

Kap.

At hendes Yndest — hos Jer — er større end hendes Skjønhed.

Valentino.

Jeg mener, at hendes Skjønhed er udsøgt, men hendes Ynde uførlignelig.

Kap.

Det kommer af, at den ene er malet, og den anden uvurderlig.

Valentino.

Hvad skal det sige, „malet“? og hvad mener du med „uvurderlig“?

Rap.

Oh, Herre, hun er saaledes malet, at Ingen kan vurdere hendes Skjønhed.

Valentino.

Hvad regner du mig for? jeg vurderer hendes Skjønhed.

Rap.

J har aldrig seet hende, siden hun blev styg.

Valentino.

Hvor længe har hun været styg?

Rap.

Egfra den Tid, da J blev forelsket i hende.

Valentino.

Jeg har elsket hende fra den første Gang, jeg saae hende, og endnu er hun skøn i mine Dine.

Rap.

Hvis J elsker hende, kan J ikke see hende.

Valentino.

Hvorledes det?

Rap.

Fordi Kjærligheden er blind. Havde J bare mine Dine, eller havde Eders egne Dine saa klart et Syn som dengang J skjændte paa Herr Proteus, fordi han gif uden Strompebaand!

Valentino.

Hvad vilde jeg saa saae at see?

Rap.

Eders egen nærværende Galstab og hendes overordentlige Grimhed; for da han var forelsket, kunde han ikke see at

binde sine Strømper; og nu, da J er forelsket, kan J ikke see at trække Eders Strømper paa.

Valentino.

Saa er du maaskee forelsket, Knægt; for igaarmorges kunde du ikke see at børste mine Sto.

Rap.

Det er sandt nok, Herre; jeg var forelsket i min Seng. J skal have mange Tak, at J bankede den Kjærlighed ud af mig; det gjør mig desto mere dristig til at skjænde paa Jer for Eders Kjærlighed.

Valentino.

Kort og godt, jeg staaer i Elstovs Tjeneste.

Rap.

Jeg vilde ønske, J sad; saa vilde Eders Lidenstab sætte sig.

Valentino.

Tafstes paalagde hun mig at skrive nogle Vers til En, som hun elsker.

Rap.

Har J gjort det?

Valentino.

Ja, jeg har.

Rap.

Blev de Vers ikke noget halte?

Valentino.

Nei, min Knøs, de blev saa gode, som jeg kunde gjøre dem. — Stille, der kommer hun.

(Silvia kommer ind.)

Rap. (affides.)

Det var et deiligt Spilleværk! det var en nydelig Duffe! nu vil han nok lade hende snakke.

Valentino.

Min Frøken og Hersterinde, tusinde Gange Godmorgen!

Rap. (affides.)

O, god Aften! her vanker Artigheder i Millionvis.

Silvia.

Herr Valentino, min Ridder! to tusinde Gange Godmorgen!

Rap. (affides.)

Han skulde give hende Renter; men hun giver ham.

Valentino.

Jeg har nu skrevet Brevet, som I bød mig, til Eders lønlige, navnløse Ven; det var hel nødigt, jeg gik ind derpaa, og kun af Lydighed mod Eders Naade.

Silvia.

Tak, ædle Ridder; det er skrevet smukt.

Valentino.

Min Frøken, I kan troe, det faldt mig svært; thi, da jeg ikke vidste, hvem det gjaldt, skrev jeg paa Maa og Faa, med Tvivl i Sindet.

Silvia.

Maaskee I fandt den Umag altfor stor.

Valentino.

Nei, Frøken, kan det gavne Jer, saa skriver jeg, hvis I byder, tusindfold saa Meget, — og dog, —

Silvia.

Smukt sagt; jeg gjætter det, som skulde følge; — dog tier jeg dermed; — dog ligemeget! — dog tag det Brev igjen, — dog Tak derfor; jeg vil ei mere volde Jer Bøvær.

Rap. (affides.)

Dog gjør I det forvist, — og dog, — og dog, —
Valentino.

Hvorledes, Frøken? huer det Jer ikke?

Silvia.

Jo, jo; det er jo meget smukke Vers;
men da I nødig skrev dem, tag dem saa,
tag dem igjen.

Valentino.

Min Frøken, de er Eders.

Silvia.

Saa vist; I skrev dem jo for mig; men jeg
vil ei beholde dem; de er til Jer;
jeg vilde havt dem mere rørende.

Valentino.

Hvis I behager, skriver jeg et andet.

Silvia.

Saa, skriv det kun og læs det saa for min Skyld;
hvis det behager Jer, saa er det godt;
hvis ikke, godt!

Valentino.

Hvis det behager mig!

Hvorledes, Frøken?

Silvia.

Hvis det huer Jer,

kan I beholde det for Eders Umag.

Og nu Godmorgen, Ridder.

(gaaer.)

Rap.

Det 'Fis var snildt og listig skjult og vanstelig at finde
som Næsen i et Ansigt, som Veirhanen paa Taarnets Linde;
min Herre beiler til hende, som selv sin Beiler forkynder,

hvorledes han, som er Myndling nu, kan blive til Formynder. En prægtig List; en bedre har vist ingen Mand oplevet; min Herre er hendes Skriverkarl, og til ham selv er Brevet.

Valentino.

Naa Knægt, hvad staaer du der og grunder ved dig selv?

Kap.

Nei, jeg rimede kun; det er Jer, der har Grunde.

Valentino.

Grunde? hvortil?

Kap.

Til at beile paa Frøken Silvias Begne.

Valentino.

Til hvem?

Kap.

Til Jer selv; hun beiler jo til Jer figurligt.

Valentino.

Figurligt?

Kap.

Jeg vilde sige skriftligt.

Valentino.

Hun har jo ikke skrevet mig til.

Kap.

Hvortil behøver hun det, siden hun har faaet Jer til at skrive til Jer selv? Hvad? mærker I ikke hendes Tis?

Valentino.

Nei, tro mig kun.

Kap.

Sa vist, tro Jer kun; har I da heller ikke mærket, at hun gav Jer haandsaaet Pant paa sin Mening?

Valentino.

Hun gav mig Ingenting undtagen et Par ærgerlige Ord.

Rap.

Hun gav Jer jo et Brev.

Valentino.

Det var det Brev, jeg skrev til hendes Ven.

Rap.

Og det Brev har hun afleveret, og dermed nok sagt.

Valentino.

Gid det kun ikke var værre!

Rap.

Jeg staaer Jer inde for, at det er godt;

J har jo skrevet hende til, men Svaret gav hun ei siden, maaskee af Uerbarhed, maaskee det skortede paa Tiden; maaskee hun frygted for et Bud, der kunde troløst blive; saa lærte hun sin Elster selv til Elstere at skrive.

Alt dette taler jeg, som det var prentet, for jeg fandt det saa sikkert som det var prentet. Hvad staaer J nu der og grunder paa, Herre? det er Tid til Middagsbordet.

Valentino.

Jeg har spist.

Rap.

Ja, men hør nu, Herre, om ogsaa Elstere ligesom en Kamæleon kan leve af Lusten, saa er jeg den Mand, der lever af Mad, og jeg vilde grumme gjerne have min Middagsmad. O, vær dog ikke saa haard som Eders Hersterinde! lad Jer røre, lad Jer røre!

Anden Scene.

Verona. Et Bærelse i Julias' Hus.

(Proteus og Julia komme ind.)

Proteus.

Vær dog taalmodig, søde Julia.

Julia.

Det maa jeg jo, naar der er ingen Hjælp.

Proteus.

Saa snart som muligt vender jeg tilbage.

Julia.

Saa snart du kan, — hvis ei dit Sind har vendt sig. —

Bær dette Minde om din Julia.

(giver ham en Ring.)

Proteus.

Saa lad os bytte; du skal denne bære.

(giver hende en Ring.)

Julia.

Et helligt Kys skal Segl paa Pagten være.

(kysser ham.)

Proteus.

Her er min Haand til evig Trostabs Pant.

Den Dag, en Time blot sig lister bort,

hvori for Julia jeg ikke sukker,

saa gid i næste Stund det værste Banheld

maa hævne denne Elstovs Glemsomhed.

Min Fader venter mig; nei, svar mig ikke.

Nu er det Flodtid; — nei, det er ei Tiden

til dine Taarers Flod; den Flod vil sinke

mig altfor længe. — Julia, Farvel!

(Julia gaaer.)

Hvordan? hun gaaer og siger ei et Ord?

det ligner trofast Elstov; den er tavst;

thi Trostabs prydes meer med Daad end Ord.

(Panthino kommer ind.)

Panthino.

Man venter Jer, Herr Proteus.

Proteus.

Strax! gaa kun. —

Ak, Afsted luffer til en Elfers Mund.

(de gaae.)

Tredie Scene.

En Gade.

(Spids kommer ind med en Hund i et Baand.)

Spids.

Nei, det kan vare en hel Time, førend jeg faaer grædt ud. Det er en Feil, som hele Spidsernes Familie har. Jeg har faaet min Arvelod ligesom den fortabte Søn, og nu er jeg paa Bei med Herr Proteus til Keiserens Hof. Jeg troer ikke, der lever en Hund i Verden med et mere gnavent Sind end min Hund Gnav. Min Moder græd, min Fader stønnede, min Søster skreg, vor Pige tudede, vor Kat vred sine Hænder, og hele Huset var i den største Fortvivlelse; men ikke skulde den haardhjertede Koter udgyde en eneste Taare; han er en Sten, en rigtig Flintesten, og han har ikke mere Barmhjertighed i sig end en Hund. En Jøde vilde have grædt, hvis han havde seet os skilles ad; ja, min Bedstemoder, som ingen Dine har, seer I, hun græd sig blind ved at skilles fra mig. Nu skal jeg vise Jer, hvordan det var. Denne Sko er min Fader; — nei, denne venstre Sko er min Fader; — nei, vist ikke; denne venstre Sko er min Moder; — nei, saadan kan det heller ikke være; — jo, saadan er det, saadan er det; den har den daarligste Saal; denne Sko med Hul i, det er min Moder, og denne her er min Fader; Pokker staa i det! ja saadan er det! — Naa, seer I nu, denne Stok er min Søster; for jeg skal sige Jer, hun er saa hvid som en Villie og saa smal som en Kjæp; — denne Hat er Ane, vor Pige; — jeg er Hunden; — nei, Hunden

er sig selv, og jeg er Hunden; o, nei, Hunden, det er mig, og jeg er mig selv; jo, saadan er det. Nu gaaer jeg til min Fader: „Fader, giv mig Jer Velsignelse!“ — Nu kan Skoen ikke tale et Ord for Graad; — nu kysser jeg min Fader; — naada, han græder væk; — nu gaaer jeg til min Moder; — o, hvis hun nu kunde tale som en vanvittig Kvinde! — naa, nu kysser jeg hende; — (han kysser Skoen.) — Ja, det var det; — livagtig som min Moders Aande! — nu gaaer jeg til min Søster; — hør bare, hvor hun giver sig! — Og i al den Tid sælder Hunden ikke en Laare og siger ikke et Ord; og se bare, hvor jeg dæmper Støvet med mine Laarer!

(Panthino kommer ind.)

Panthino.

Stynd dig, Spids! afsted, ombord! din Herre er ombord, og du maa roe efter ham. Hvad er der i Veien? hvad græder du for, Menneſte? afsted med dig, dit Aſen! du forſømmer Floden, hvis du nøler længer.

Spids.

Jeg ſtaaer jo netop her og venter paa, at Floden ſkal flyde; men det er det meſt haardhertede Væſt, Nogen har trukket omkring med.

Panthino.

Hvad trækker du omkring med?

Spids.

Min Hund, Gnav, ſom jeg trækker med mig her; den ſkulde udgøde en Laareſlod; men den vil ikke.

Panthino.

Snak, Menneſte! jeg mener, du gaaer glip af Floedtiden. Naar Floedtiden er væk, ſaa er din Reife væk, og er din Reife væk, ſaa er din Herre væk, og er din Herre væk, ſaa

er din Tjeneste væk, og er din Tjeneste væk, saa, — hvorfor holder du mig for Munden?

Spids.

Jeg er bange for, at din Tunge snart er væk.

Panthino.

Hvorfor skulde den være væk?

Spids.

Af al din Snak. — Flodtiden væk, og min Reise væk, og min Herre væk, og min Tjeneste væk! — Floden! — Hør, Menneſte! hvis Strømmen var tørret ud, er jeg istand til at fylde den med mine Taarer; hvis Vinden havde lagt sig, kunde jeg drive Baaden frem med mine Sukke.

Panthino.

Kom, nu afsted! jeg blev sendt for at kalde dig —

Spids.

Hvad understaaer du dig at kalde mig?

Panthino.

Vil du gaae, eller vil du ikke?

Spids.

Sa vist vil jeg gaae.

(de gaae.)

Fjerde Scene.

Milano. En Sal i Hertugens Slot.

(Valentino, Silvia, Thurio og Kap komme ind.)

Silvia.

Min Ridder, —

Valentino.

Min Herſterinde!

Kap.

Herre, Herr Thurio rynker Panden ad Jer.

Valentino.

Sa vist, min Knos, det er af Kjærlighed.

Ikke til Jer.

Valentino.

Naa, til min Hersterinde da.

Rap.

J gjorde bedst i at give ham et Knubs.

Silvia.

Min Ridder, J er bedrøvet.

Valentino.

Jeg synes rigtignok at være det.

Thurio.

Synes J at være, hvad J ikke er?

Valentino.

Det gjør jeg maastee.

Thurio.

Det gjør Stjelmer.

Valentino.

Det gjør J.

Thurio.

Hvad synes jeg at være, som jeg ikke er?

Valentino.

Klogtig.

Thurio.

Hvilket Beviis har J paa det Modsatte?

Valentino.

Eders Dumhed.

Thurio.

Hvor kan J paavise den?

Valentino.

J Eders Kjole.

Thurio.

Min Kjole er dobbelt.

Valentino.

Saa fordobler jeg Eders Dumhed.

Thurio.

Hvad?

Silvia.

Hvad, er I vred, Herr Thurio? I sfister Farve?

Valentino.

Undskyld ham, naadige Frøken; han er en Kamæleon.

Thurio.

Som har mere Lyst til at drikke Eders Blod end til at leve i Eders Luft.

Valentino.

Har I talt ud, Herre?

Thurio.

Ja, Herre, nok for denne Gang.

Valentino.

Jeg veed det nok; I ender altid førend I begynder.

Silvia.

Det var en sjon Salve af Ord, mine Herrer og raft afftudet.

Valentino.

Ja vist, naadige Frøken; vi talter Giveren.

Silvia.

Hvem er det, Ridder?

Valentino.

Jer, min Frøken; det var Jer, der gav Ild. Herr Thurio laaner sin Vittighed fra Eders Naades Blikke, og hvad han laaner, giver han gavmildt ud i Eders Selskab.

Thurio.

Min Herre, hvis I vil sfifte Ord for Ord med mig, saa skal jeg gjøre Eders Vittighed bankerot.

Valentino.

Det veed jeg, min Herre; I har et Skatkammer af Ord, og anden Mønt har I nok ikke at lønne Eders Tjenere med; for efter deres tyndslidte Liberier at domme, er lutter Ord nok den tynde Føde, de leve af.

Silvia.

Ikke meer, mine Herrer, ikke meer; der kommer min Fader.

(Hertugen kommer ind.)

Hertugen.

Naa, Datter Silvia, du er haardt beleiret. —

Herr Valentino, Eders Fader lever hel sund og frisk. Hvad siger I om Brev fra Eders Hjem med gode Tidender?

Valentino.

Jeg føler mig taknemlig, Eders Naade, for hvert et heldigt Budskab hjemmefra.

Hertugen.

I kjenner Herr Antonio, Jer Landsmand?

Valentino.

Min Hertug, ja, jeg kjenner denne Herre; som en høiagtet og navnkundig Mand, hvis gode Navn og Ry er vel fortjent.

Hertugen.

Han har en Søn?

Valentino.

Det har han, Eders Naade, en Søn, som vel er værd en saadan Faders ansete Navn.

Hertugen.

I kjenner ham da nøie?

Valentino.

Ja, som mig selv; vi har fra Barndomstiden
 havt Omgang og bestandig levet sammen,
 og medens jeg i doven Lediggang
 forspildte Tidens skønne Naadegave,
 der skulde smykket med Fuldkommenhed
 som Englenes min Alder, drog Herr Proteus, —
 det er hans Navn, — stor Fordel af sin Tid.
 I Aar kun ung, men gammel i Erfaring,
 umodent Hoved og dog modent Vid;
 kort sagt, — thi al den Ros, som jeg kan yde,
 staaer langt tilbage for hans sande Værd, —
 han er paa Legem og paa Sjæl fuldendt
 i hver en Dyd, der kan en Vædning smykke.

Hertugen.

For Pokker, svarer han til denne Ros,
 er han en Keiserindes Elskov værd
 og kan vel sidde i en Keisers Raad.
 Godt; denne Kavaler er kommen hid
 med Ubefalinger fra høie Steder
 og agter her at offere nogen Tid.
 Det Bud er Jer vist ikke uvelfomment.

Valentino.

Skulde jeg ønsket Noget, var det dette.

Hertugen.

Saa giv ham da den Velkomst, han er værd;
 dig Silvia, mener jeg, og Jer, Herr Thurio; —
 thi Valentino trænger ikke til
 at overtales; jeg vil sende ham
 herhid om lidt. (gaaer.)

Valentino.

Det er den Kavaler,

som jeg fortalte Eders Naade om,
der vilde fulgt med mig, hvis ei hans Dame
i sit Krystalblik holdt hans Dine fangne.

Silvia.

Nu har hun sagtens løsladt dem igjen
imod et andet Trostabs pant.

Valentino.

O, nei,
jeg troer, hun holder dem endnu i Fængsel.

Silvia.

Men saa var han jo blind, og var han blind,
hvor kunde han da fundet Bei til Jer?

Valentino.

Min Frøken, Elstov har jo Snefe Dine.

Thurio.

Man siger, Elstov har slet ingen Dine.

Valentino.

Ja, Thurio, naar Elstov seer en Elster
saa styg som Jer, saa lukker den sit Die.

(Proteus kommer ind.)

Silvia.

Hold op, hold op, her kommer Kavaleren.

Valentino.

Velkommen, kjære Proteus! — Vædle Dame,
vis ham ved særlig Gunst, han er velkommen.

Silvia.

Hans eget Værd forvisser ham derom,
hvis det er ham, I tidt med Længsel nævned.

Valentino.

Ham er det, ædle Dame; tillad ham
med mig at være Eders Naades Ridder.

Silvia.

En ringe Dame til saa høi en Ridder.

Proteus.

Nei, skønne Frøken, men en ringe Ridder
kun til et Bliif af sliig en herlig Dame.

Valentino.

Hold op at strides om Uværdigheden; —
modtag hans Riddertjeneste, min Frøken.

Proteus.

Min Ros skal være blot min Lydighed.

Silvia.

Og Lydighed vil aldrig savne Løn;
Velkommen, Ridder, hos en ringe Dame.

Proteus.

Hvis nogen Anden sagde det end I,
det gjaldt hans Liv.

Silvia.

Hvad? at I er velkommen?

Proteus.

Nei, at I er en ringe Dame.

(En Tjener kommer ind.)

Tjeneren.

Frøken,

hans Naade, Eders Fader, venter Jer.

Silvia.

Jeg er paa Stedet til hans Tjeneste. —

Kom I, Herr Thurio, og gaa med mig; —

min nye Ridder, end engang Velkommen! —

Jeg lader Jer i No nu tale sammen;

naar I er færdige, saa sees vi vel.

Proteus.

Vi vente begge Eders Naades Vink.

(Silvia, Thurio og Rap gaae.)

Valentino.

Maa, sig, hvor gaaer det hjemme?

Proteus.

Dine Frænder

er Alle karste; jeg har mange Hilsner.

Valentino.

Og Dine?

Proteus.

Jeg forlod dem alle friske.

Valentino.

Hvor gaaer det med din Brud og med din Elskov?

Proteus.

Min Elskovstale kjæded dig jo altid;
jeg veed, du lider ei den Elskovsnaak.

Valentino.

Ja, Proteus, Livet har forvandlet sig;
jeg bøder for, at jeg foragtede Amor;
hans strænge Herkerbud har straffet mig
med bitter Faste, med bodsærdig Sammer,
med Graad om Natten, Hjertesuk om Dagen;
til Straf, fordi jeg haaned Elskov, jager
nu Elskov Sønnen fra mit fangne Die,
saa det maa vaage hos mit Hjertes Sorg.
O, Proteus, Elskov er en vældig Herre;
mig har han bøiet, saa jeg maa betjende,
at ingen Nød kan lignedes ved hans Hævn,
og ingen Lykke ved hans Tjeneste;
nu taler jeg om Intet uden Elskov;
til Frokost, Middagsmaaltid, Madver, Søvn
har jeg nu nok i Elskovs blotte Navn.

Proteus.

Nok! i dit Die læser jeg din Skjæbne.
 Var hun det Guddomsbilled, du tilbøder?

Valentino.

Saa hun! og er hun ei en himmelsk Helgen?

Proteus.

Nei, men hun er et jordisk Mesterstykke.

Valentino.

Sig himmelsk!

Proteus.

Jeg vil ikke smigre hende.

Valentino.

O, smigre mig! thi Ros er Elskovs Glæde.

Proteus.

Da jeg var syg, gav du mig bittre Piller;
 nu maa jeg bruge samme Kur paa dig.

Valentino.

Saa sig blot Sandhed; er hun ikke himmelsk,
 saa tilstaa dog, hun er den ypperste,
 den herligste blandt alle Jordens Væsner.

Proteus.

Saa, paa min Dame nær.

Valentino.

O, bedste Ven!

paa Ingen nær! thi ellers kommer du
 min Kjærlighed for nær.

Proteus.

Og maa jeg ikke
 med Rette give min den første Plads?

Valentino.

Jeg selv vil staa hende Hædersplads;
 den høie Ære skal hun faae at bære

min Skjønnes Slæb, for at den lave Jord
ei stjæle skal et Kys af hendes Klædning,
og, stolt af denne høie Gunst, forsmaae
at fæstne Sommerens de fulde Blomster,
men lade Vintrens Barstthed evigt raade.

Proteus.

Men, Valentino, hvad er det for Pral?

Valentino.

Tilgiv mig: Alt, hvad jeg formaaer, er Intet;
thi hendes Værd gjør alle Andres Værd
til Intet; hun er enestaaende.

Proteus.

Lad hende staae da.

Valentino.

Ikke for Alverden!

tænk, hun er min! og jeg er ved at eie
den Edelsten saa rig som tyve Have,
om deres Sand var Perler, Vandet Nektar,
og alle Klipper af det pure Guld.

Tilgiv mig, at jeg tænker ei paa dig;
du seer, hvordan jeg spørmer for min Skjønne.

Medbeileren, den Nar, som hendes Fader
kun ynder for hans store Rigdoms Skyld,
gif bort med hende; jeg maa efter dem;
thi Kjærlighed er stinsyg, veed du nok.

Proteus.

Hun elsker dig?

Valentino.

Vi er trolovede;

ja, meer, vor Bryllupsdag er alt bestemt,
en listig Plan til Flugt er lagt; jeg klattrer
til hendes Kammervindue paa en Stige

af Reb, og hvert et Middel, der skal fremme min Lykke, er helt vel betænkt og aftalt. Kom med mig, kjære Proteus, paa mit Kammer og hjælp mig med dit Raad i denne Sag.

Proteus.

Gaa du kun først; jeg skal vel finde dig; jeg maa til Havnen for at faae fra Skibet adskilligt Gods, som jeg nødvendigt bruger; derefter skal jeg være hos dig strax.

Valentino.

Vil du da stynde dig?

Proteus.

Det skal jeg gjøre.

(Valentino gaaer.)

Retsom en Brand en anden Brand fordriver, og som en Nagle driver ud en anden, saadan er Mindet om min fordums Elskov for denne nye Gjenstand glemmt. — Er det mit Die eller Valentinos Nos, er det den Skjønnes høie Dyder, eller er det min egen Troløshed, der bringer mig tankeløs paa disse Tanker? — Skjøn, — det er hun; det er Julia, som jeg elsker, — som jeg har elsket, — thi nu er min Elskov jo smeltet som Bøgbilledet ved Ilden, der bærer ikke Spor af, hvad det var. Jeg troer, min Kjærlighed til Valentino er kold; jeg elsker ham ei meer som før; o! men hans Brud, ja hende elsker jeg for høit, for høit! og derfor elsker jeg ham selv saa lidt. Hvor vil jeg ikke sværme for hende, naar jeg kjender hende bedre,

naar u kjendt nu saa høit jeg elsker hende?
 endnu har hendes Billed kun jeg seet,
 og det har blændet alt Fornuftens Lys;
 naar først jeg seer paa alle hendes Dyder,
 saa maa fornuftigvis jeg blive blind.

Kan jeg, vil jeg min vilde Attraa dæmpe;
 hvis ei, vil jeg med List for hende kjæmpe.

(gaaer.)

Fjerde Scene.

Sammesteds. En Gade.

(Nap og Spids komme ind.)

Nap.

Spids! saasandt jeg er ærlig, velkommen til Milano!

Spids.

Bliv ikke mensvoren, min kjære Dreng, for velkommen er jeg ikke. Jeg mener som saa, at det er aldrig ude med en Mand, førend han er hængt; og han er ikke velkommen et Sted, førend Regningen er betalt, og Værtinden siger: Velkommen.

Nap.

Maa, du Galfrands, jeg skal strax tage dig med til Al-
 huset; for en Regning paa fem Penninge kan du der blive
 femtusind Gange velkommen. Men hør, min Ven, hvorledes
 skiltes din Herre fra Fruen Julia?

Spids.

Oh, jo; da de var kommen sammen for Alvor, saa
 skiltes de meget kjønt for Spøg.

Nap.

Men skal hun giftes med ham?

Spids.

Nei.

Nap.

Hvad da? skal han giftes med hende?

Spids.

Nei, heller ikke.

Kap.

Hvad? er der noget i Veien med dem?

Spids.

Nei, de er saa friske som Fisk.

Kap.

Ja, men hvorledes staaer det da til med dem?

Spids.

Oh, jo; naar det staaer vel til med ham, staaer det ogsaa vel til med hende.

Kap.

Hvad er du dog for et Afsen! jeg forstaaer dig ikke.

Spids.

Hvad er du dog for en Klods, naar du ikke kan det? min Stof forstaaer mig.

Kap.

Hvad du siger?

Spids.

Ja, og hvad jeg gjør oveniljøbet; se nu, naar jeg sætter den der, saa forstaaer den mig.

Kap.

Ja, den staaer for dig.

Spids.

Staaer for og forstaaer, det kommer jo ud paa Et.

Kap.

Ja, men, sig mig nu oprigtigt, bliver det til Noget med Partiet?

Spids.

Spørg min Hund. Siger den Ja, saa bliver det til Noget; siger den Nei, saa bliver det til Noget, og hvis den logrer med Halen og siger Jugenting, saa bliver det til Noget.

Rap.

Summa Summarum, altsaa bliver det til Noget.

Spids.

Saadan en Hemmelighed skal du aldrig faae ud af mig undtagen i en Eignelse.

Rap.

Det er godt, om jeg kan faae den paa den Maade. Men, hvad siger du til min Herres Elstovs Sværmerier?

Spids.

Ja, det har jeg altid vidst.

Rap.

Hvad for Noget?

Spids.

At din Herre elsker Sværm og Svir, som du siger.

Rap.

Dit affhyelige Usen! du fordreier mine Ord.

Spids.

Oh, du Nar, jeg mente ikke dig, jeg mente din Herre.

Rap.

Jeg siger dig, at min Herre er bleven en glødende Elsker.

Spids.

Na, jeg siger dig, at det er mig ligemeget, om han saa brænder op af Kjærlighed. Vil du gaae med mig til Dhuset, saa er det godt; hvis ikke, saa er du en Hebræer, en Jøde og ikke værd at kaldes en Christen.

Rap.

Hvorfor det?

Spids.

Fordi du ikke har saamegen Christentjærlighed i dig, at du vil gaae til Kros med en Christen. Vil du gaae?

Rap.

Som du behager.

(de gaae.)

Slette Scene.

Sammesteds. Et Bærelse i Slottet.

(Proteus kommer ind.)

Proteus.

Mensvoren er jeg, hvis jeg svigter Julia;
 mensvoren er jeg, hvis jeg elsker Silvia,
 mensvoren mest, hvis jeg min Ven forraader;
 og just den Magt, der bød mig sværge Eden,
 den lokker mig til trefold Mened. — Elskov
 bød mig at sværge; Elskov byder mig
 at bryde Eden. — Elskov, søde Frister,
 hvis du har syndet, lær da mig, din Tjener,
 som du har fristet, at undskyldte det!
 jeg tilbød først en Stjernes Glimt; nu dyrker
 jeg Himlens Sol; et uforstandigt Løfte
 kan brydes med Forstand. Uklog er den,
 hvis Klogskab ei kan lære af hans Villie
 at bytte bort det Ringe for det Bedre. —
 Fy, frække Tunge! kalde hende ringe,
 hvis Herlighed du har saa tidt bekræftet
 med thyetusind dyre Eder. — Slippe
 min Elskov kan jeg ei, og gjør det dog,
 men slipper den der, hvor jeg skulde elske.
 Jeg mister Julia, mister Valentino;
 hvis jeg beholder dem, mig selv jeg mister;
 hvis dem jeg mister, vinder jeg ved Tabet,
 for Valentin mig selv, for Julia Silvia.
 Jeg er mig selv meer værd dog end en Ven,
 thi Elskov er sig selv mest dyrebar.

Og Silvia, — ved den Gud, der skabte hende
saa skøn, — gjør Julia til en Negerkvinde.

Jeg vil forglemme helt, at Julia lever,
og mindes kun, at død min Elskov er;
i Valentino vil jeg see en Fjende
og faae en bedre Ven i Silvia.

Hvis jeg vil vise Trostak mod mig selv,
saa maa jeg øve Svig mod Valentino. —

Snat vil han paa Silkefestigen klattre
til den guddommelige Silvias Vindve;
jeg selv, Medbeileren, er med i Raadet.

Nu vil jeg røbe strax for hendes Fader,
hvorledes de vil flygte i Forklædning;

han vil i Harm forvise Valentino;

thi han vil give Thurio sin Datter;

men naar først Valentino er afveien,

skal med et listigt Paafund snart jeg krydse
den plumpe Thuriøs taabelige Spil.

O, laan mig Binger, Amor, at jeg snart
kan naae det Maal, du selv mig viste klart.

(gaaer.)

Spændende Scene.

Berona. Et Børelse i Julias Hus.

(Julia og Lucetta komme ind.)

Julia.

Raad mig, Lucetta, kjære Pige, hjælp mig!

ja, ved vort Venstak, jeg besværges dig, —

du er den Tavle jo, hvor hver min Tanke

staaer skreven op og synligt præget ind, —

lær mig, og sig mig en forstandig Maade,

hvorpaa jeg, uden Skade for min Ære,

kan reise til min dyrebare Proteus.

Lucetta.

Af! det er jo en lang, besværlig vei.

Julia.

Den fromme Pilgrim trættes ikke ved
med svage Fjed at maaie Kongeriger;
langt mindre den, der eier Elfskovs Binger,
naar Flugten gaaer til En, der er saa kjær,
saa himmelft og saa herlig som min Proteus.

Lucetta.

Vent heller, til Herr Proteus kommer hjem.

Julia.

O, veed du ei, hans Blik er Føde for
min Sjæl? — Beklag den Hungersnød, jeg led,
mens jeg saa længe savned denne Føde.
Ja, hvis du kjendte Elfskovs Magt i Sjælen,
du prøved før at tænde Ild med Sne
end at udslukke Elfskovs Ild med Ord.

Lucetta.

Seg vil ei slukke Eders Elfskovs Lue,
men dæmpe Brandens vilde Magt, som ellers
vil blusse over al Fornuftens Grændse.

Julia.

Jo meer du standser den, desmeer den brænder;
den Strøm, der glider hen med sagte Rislen,
vil, naar den standses, bruse vildt i Harm;
men, naar dens skjønne Løb er uden Hindring,
da klinger sødt dens Spil med blanke Stene,
og ømt og kjærligt kysser den hvert Siv,
den iler paa sin Pilgrimsfærd forbi;
og vanker gjennem mangan bugtet Krumning
med villig Lyft hen til det vilde Hav.
Dg derfor lad mig gaae; stands ei min Fart;

jeg vil, taalmodig som den stille Bæf,
 gaae som for Tidsfordriv hvert modigt Fjed,
 indtil det sidste fører til min Ven;
 der vil jeg hvile, som en salig Aand
 i Paradiset efter al sin Trængsel.

Lucetta.

Men hvilken Dragt vil I paa Reisen bære?

Julia.

Kun ingen Kvindedragt; jeg frygter for
 letfærdigt Overfald af kaade Mænd;
 staf mig et saadant Udstyr, min Lucetta,
 der sømmer sig for en anstændig Page.

Lucetta.

Saa maa I klippe Haaret af, min Frøken.

Julia.

Nei, Barn, jeg sletter det med Silkesnøre
 i tyve lunefulde Elstovsknuder;
 en Ungersvend kan pynte sig lidt sært,
 selv om han ældre var, end jeg seer ud til.

Lucetta.

Hvordan skal Eders Buxer skjæres, Frøken?

Julia.

Det lyder som; „Af hvilken Bidde, Herre,
 befaler I, at Eders Skjort skal være?“
 skjær dem, Lucetta, som dig synes bedst.

Lucetta.

Men Klap maa der nødvendigst være, Frøken.

Julia.

Fy, fy, Lucetta, det seer hæsligt ud.

Lucetta.

Rundskaarne Buxer er slet ikke Mode,
 hvis ikke der er Klap besat med Knapper.

Julia.

Lucetta, hvis du har mig kjær, saa staf mig, hvad bedst dig tykkes, og hvad mest er Brug. Men sig mig, Pige, hvad vil Verden dømme om denne Fart, jeg gjør saa ubesindigt? jeg frygter, den vil vække meget Anstød.

Lucetta.

Hvis det er Eders Mening, saa bliv hjemme og lad det fare.

Julia.

Nei, det vil jeg ikke.

Lucetta.

Saa tænk ei paa Bagtalelsen, men reis; hvis Proteus er tilfreds med Eders Komme, hvad gjør det, hvem der dadler Eders Bortgang? jeg frygter, han er knap tilfreds dermed.

Julia.

O, det er det, jeg frygter mindst, Lucetta; hans tusind Eder med et Hav af Taarer og Kjærlighedsbeviser uden Tal er Borgen for, at jeg er ham velkommen.

Lucetta.

Allt slikt har falske Mænd paa rede Haand.

Julia.

Saa, slette Mænd, der bruge det saa slet! men Trostabs Stjerner styred Proteus' Fødsel; hans Ord er Lov, hans Eder er Drakler, hans Elskov tro, hans Tanker uden Plet, hans Taarer Hjertets rene Sendebud, hans Hjerte er saa fjernt fra Svig, som Himlen fra Jorden.

Lucetta.

Himlen give, han maa vise
det Sindelag, naar nu I kommer til ham.

Julia.

Har du mig kjær, saa gjør ham ei den Uret
at nære lav Mistanke til hans Trostfab,
men vind mit Venskab ved at elske ham; —

og gaa nu med mig til mit Kammer strax;

der vil vi skrive op, hvad jeg behøver
paa denne Reise, som jeg længes efter.

Alt, hvad mit er, betroer jeg i din Haand,
mit Guds, min Giendom, mit Navn og Rytte;

men hjælp mig blot at komme bort hersra.

Kom, svar mig ikke, men til Værket strax!

jeg kan ei holde ud at tøve længer.

(de gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Milano. En Forsal i Hertugens Slot.

(Hertugen, Thurio og Proteus komme ind.)

Hertugen.

Herr Thurio, forlad os lidt, jeg beder;
vi har en Sag at tale om i Enrum.

(Thurio gaaer.)

Nu sig mig, Proteus, hvad har I paa Sinde?

Proteus.

Min ædle Hertug, hvad jeg vil forkynde,

det byder Venstabs Lov mig at fordølge;
 men naar jeg mindes al den Gunst og Naade,
 som J har viist mig usfortjent, saa driver
 min Pligt mig til at røbe det, som ellers
 for ingen Pris jeg lod mig friste til.
 Vid, Herre, at min Ven, Herr Valentino,
 inat vil stjæle Eders Datter bort,
 og mig har han indviet i sin Plan.
 Jeg veed, J har bestemt at skjænke hende
 til Thurio, som den ædle Froken hader;
 hvis hun nu blev Jer stjaalen fra, det blev
 en Krænkeelse for Eders Alderdom;
 og derfor vil for Pligtens Skyld jeg heller
 forhindre, hvad min Ven har sat sig for,
 end ved min Tavshed dnyge paa Jert Hoved
 en Bægt af Sorg, der, om den ei afvendes,
 kan styrte Jer i Eders Grav før Tiden.

Hertugen.

Tak, Proteus, for din Trofasthed og Omhu;
 jeg bliver dig takskyldig al min Livstid.
 Selv har jeg ofte mærket deres Elskov
 tilfældigt, naar de tænkte, fast jeg sov,
 og tidt var det min Agt fra hendes Selstab
 og fra mit Hof at fjerne Valentino.
 Dog frygted jeg, min Mistro sigted feil,
 og at jeg kunde krænke ham uskyldig, —
 thi saadan Ilfind har jeg altid styet, —
 og derfor saae jeg mildt til ham for derved
 at finde, hvad du nu har røbet mig.
 Og, for at du kan see, jeg frygted dette
 og veed, hvor let den spæde Ungdom lokkes, —
 hver Nat jeg luffer hende ind i Taarnet,

hvortil jeg altid gjemmer Nøglen selv;
derfra kan Ingen stjæle hende bort.

Proteus.

Vid, Herre, de har fundet Midler til,
at han kan stige op til hendes Vindue
og hente hende paa en Silkefænge.

Nu gik den unge Elsker efter den
og kommer strax med den ad denne Vej;
her kan I gribe ham, hvis I behager.

Men, ædle Herre, gjør det dog forsigtigt,
og hentyd ikke til, hvad jeg har sagt Jer;
thi Pligt mod Jer, ei Fjendskab til min Ven,
har bragt mig til at røbe dette Anslag.

Hertugen.

Nei, paa min Ære, han skal aldrig vide,
at du har bragt mig Lys i denne Sag.

Proteus.

Saa gaaer jeg da, der kommer Valentino.

(gaaer.)

(Valentino kommer ind.)

Hertugen.

Herr Valentino, sig, hvorhen saa hastigt?

Valentino.

Tilgiv, min ædle Hertug, der er Bud,
som venter efter Brev fra mig til Hjemmet;
jeg vil gaae hen og aflevere det.

Hertugen.

Er dette Brev af megen Bigtighed?

Valentino.

Det indeholder kun, at jeg er frisk,
og at det gaaer mig vel ved Eders Hof.

Hertugen.

Saa har det ingen Hast; bliv lidt hos mig;
jeg vilde tale med dig om en Sag,
der er mig vigtig, i Fortrolighed.

Du veed jo nok, det var min Agt at gifte
min Datter med min Ven, Herr Thurio.

Valentino.

Jeg veed det, ædle Herre, og tilvisse,
det Ægtefæb var rigt og hæderligt;
dertil er denne Herre rig paa Dyder,
paa Høisind, Gæmtilhed og alle Fortrin
vel værd en Brud som Eders skønne Datter.
Kan Eders Naade ei faae hende til
at skænke ham sin Gunst?

Hertugen.

Paa ingen Naade.

Hun er stivsindet, tvær, uvillig, stolt,
ulydig, trodsig, pligtforglemmende,
hun tænker ikke paa, hun er mit Barn,
og har ei Frygt for mig som for en Fader,
og denne hendes Trods, vil jeg betro dig,
har nu bortvendt min Kjærlighed fra hende,
og, mens jeg tænkte, hendes Datterømhed
mig stulde trøstet paa de gamle Dage,
saa har jeg nu bestemt at gifte mig
og lade, hvem der lyst, tage hende;
lad hendes Skjønhed være hendes Medgift;
thi mig og mit har hun kun liden Agt for.

Valentino.

Hvad ønsker Eders Naade, jeg skal gjøre?

Hertugen.

Der er en Dame i Milano her,

som jeg har kjær; men hun er stolt og sty
og agter Gubbens favre Ord for Intet;
se, derfor vil jeg, du skal lære mig, —
thi Beilersproget har forlængst jeg glemt,
desuden er jo Tidens Skik forandret, —
hvorledes jeg skal tee mig for at vinde
et Blik af hendes solstinsklare Die.

Valentino.

Forsmaaer hun Ord, vind hende da ved Gaver;
tidt rører Adelsstenens stumme Pragt
et Kvindehjerte meer end Ordets Magt.

Hertugen.

Men mine Gaver vraged hun.

Valentino.

Tidt vrager

en Kvinde det, som hende bedst behager;
send meer; giv aldrig tabt; det kan vel hændes,
at Spot til desto større Elstov vendes.

Hvis hun seer vredt, det kommer ei af Brede,
det skal kun vække større Elstovs Hede;
og skjælder hun: hun vil ei bort Jer jage;
thi Ensomhed er Gjækkes værste Plage.

Tag ei mod Afslag, hvordan end det lyder;
„Afsted“ i hendes Mund ei „Gaa“ betyder. —
Pris deres Skjønhed høit; spar ei paa Smiger;
om de var sorte, kald dem Englepiger;
den Mand, der har en Mund, er ingen Mand,
hvis ei hans Mund en Pige vinde kan.

Hertugen.

Men hun er lovet bort af sine Frænder
til en af vore unge Adelsmænd

og udelukkes strængt fra mandligt Selskab,
saa Ingen kommer hende nær om Dagen.

Valentino.

Saa maa man gjøre sit Besøg om Natten.

Hertugen.

Døren er luft og Nøglen vel forvaret,
saa der kan Ingen komme ind om Natten.

Valentino.

Man kunde dog vel komme gjennem Vindvet.

Hertugen.

Men hendes Kammer er saa høit fra Jorden,
saa brat, at Ingen flattere kan derop,
hvis ei han aabenbart vil vove Livet.

Valentino.

O, med en Stige findrigt gjort af Snore,
der kastes op med et Par Ankerhager,
kan denne Heros Taarn vel nok bestiges,
hvis kun en kjæf Leander vover det.

Hertugen.

Saa sandt du er en ægte Adelsmand,
raad mig, hvorledes faaer jeg sliig en Stige?

Valentino.

Sig, Herre, naar vil I da bruge den?

Hertugen.

Jaften; Elstov er jo som et Barn,
der længes efter, hvad det har ivente.

Valentino.

Jeg staffer Jer en Stige Klokken syv.

Hertugen.

Men hør, jeg vilde gaae derhen alene;
hvorledes faaer jeg bedst bragt Stigen hen?

Valentino.

Den er saa let, at den kan bæres under
en Kappe, der er nogenlunde lang.

Hertugen.

Forflaaer det, naar den er saa lang som din?

Valentino.

Ja, Eders Naade.

Hertugen.

Lad mig see din Kappe,
at jeg kan faae mig en af samme Længde.

Valentino.

Dertil kan alle Kapper bruges, Herre.

Hertugen.

Men hvordan kan en Kappe klæde mig?

jeg beder, lad mig prøve din engang. —

Se, her er jo et Brev. — „Til Silvia.“ —

Dg her er just det Redskab, jeg skal bruge. —

Jeg vil tillade mig at bryde Seglet. —

(læser.)

„Hos dig har mine Tanker Mattely;

jeg, deres Herre, bød dem til dig ile,

o, kunde selv saa let som de jeg flye,

selv tog jeg Bo, hvor uden Sands de hvile.

Mens i din rene Barm de trygt kan havne,

maa deres Herster, jeg, hvis Bud de lyde,

forbande den Lyksalighed, de nyde;

thi mine Trælles Held jeg selv maa savne;

mig selv jeg bander; thi jeg gav dem jo

den Plads, hvor deres Herre skulde boe.“ —

Hvad staaer her?

„Inat vi flygte, Silvia, fri og fro.“ —

Ja saa! og her er Stigen, der skal bruges. —

Ha, Phaethon, — thi du er Merops' Søn, —
 du er tilfjends at kjøre Himmelvognen,
 og i dumdriftig Galtskab brænde Verden?
 faae Stjernen fat, fordi den skinner paa dig?
 Gaa, lumpne Snyltegjæst — indbildste Træl!
 ffjænk dine søde Smil til dine Lige
 og tro, det er min Naade, ei dit Værd,
 du skylder, at du slipper vel herfra.
 Tak mig for det meer end for al den Gunst,
 som jeg kun altfor ødselt har bevisst dig.
 Men hvis du tøver længer i mit Land,
 end du behøver for i største Hast
 at flygte fra vort Hof, saa skal, ved Himlen,
 min Brede overgaae den Kjærlighed,
 som jeg har havt til dig og til min Datter.
 Gaa! jeg vil ingen tom Undskyldning høre;
 men er dit Liv dig kjært, saa skynd dig bort!
 (gaaer.)

Valentino.

Og hvorfor ikke Døden heller end
 et Liv paa Pinebænken? Død, det er
 Forvisning fra mig selv, — og Silvia,
 det er mig selv; forvist fra hende er jo
 selv fra mig selv: en dødelig Forvisning!
 Er Lyset Lys, naar Silvia ei sees?
 er Glæden Glæde, naar ei hun er nær?
 med mindre jeg kan tænke, hun er nær,
 og næres ved Fuldkommenhedens Skygge.
 Naar ei jeg er hos Silvia om Natten,
 saa er der ei Musik i Nattergalen;
 naar ei jeg seer paa Silvia om Dagen,
 saa er der ingen Dag for mig at see paa;

hun er mit Liv; jeg er ei længer til,
 hvis ei ved hendes skønne Styrelse
 jeg næres, pleies og faaer Lys og Livskraft.
 Jeg flyer ei Døden ved at flye den Dødsdom;
 hvis her jeg tøver, venter jeg kun Døden;
 men flyer jeg bort, saa flygter jeg fra Livet.

(Proteus og Spids komme ind.)

Proteus.

Løb, min Gut, løb, løb og led ham op!

Spids.

Halløi! Halløi!

Proteus.

Hvad seer du?

Spids.

Ham, som vi er paa Spor efter; der er ikke et Haar
 paa hans Hoved, uden det er en Valentino.

Proteus.

Valentino?

Valentino.

Nei.

Proteus.

Hvem da? hans Mand?

Valentino.

Heller ikke.

Proteus.

Hvad da?

Valentino.

Ingen.

Spids.

Kan Ingen tale? Herre, skal jeg slaae?

Proteus.

Hvem vil du slaae?

Spids.

Ingen.

Proteus.

Lad være, Slyngel!

Spids.

Th, Herre, jeg vil Ingen slaae, — jeg beder Jer, —

Proteus.

Lad være, Slyngel! — Hør, min Valentino, —

Valentino.

Godt Budskab er mit Dre lukket for;
saameget Ondt er det alt opfyldt med.

Proteus.

Saa vil i Tavshed jeg begrave mit;
thi det er haardt og skurrende og ondt.

Valentino.

Er Silvia død?

Proteus.

Vist ikke, Valentino.

Valentino.

Vist ikke Valentino meer for Silvia.

Har hun fornægtet mig?

Proteus.

Nei, Valentino.

Valentino.

Nei, Valentino er ei meer, hvis Silvia
fornægter ham. Hvad er dit Budskab da?

Spids.

Herre, der er slaaet en Betjendtgjorelse op om Eders
Flygtighed.

Proteus.

Landsflygtighed, det er det Bud, jeg bringer,
herfra, fra Silvia, fra mig, din Ven.

Valentino.

Ja, jeg har smagt den Jammer allerede;
nu overvælder mig dens Overmaal.

Veed Silvia, at jeg er landsforvist?

Proteus.

Ja, ja; og hun har offret denne Dom,
der ugjensaldelig staaer fuldt ved Magt,
et Hav af Perlebraaber, Nogle kalde
dem Taarer; for sin barste Faders Fod
udgjød hun dem og kasted ydmygt hen
dertil sig selv paa Knæ, vred sine Hænder, —
de var saa hvide, som om Sorgen nyhlig
dem havde bleget. Men ei Knæets Bøining,
og ei de rene Hænder høit oprakte,
ei dybe, tunge Sul, og Taarers Sølvstrøm
bevægede den haarde Faders Hjerte.

Hvis Valentino gribes, maa han døe.

Ja, hendes Forbøn, da hun trygled ham
om din Benaadning, æggede saa hans Harm,
at han lod hende spærre inde strax
og trued hende haardt med evigt Fængsel.

Valentino.

O, ti, hvis ei det næste Ord, du taler,
kan virke paa mit Liv dødbringende;
men hvis det kan, aand mig da det i Dret,
der ender min uendelige Smerte.

Proteus.

Sørg ikke meer for det, du ei kan ændre,
og tænk paa Raad for det, du sørger over.

Alt Godt er Tiden Moder til og Amme.

Hvis her du tøver, seer du ei din Elfte;
dertil kan Tøven koste dig dit Liv.

Haab er en Elsters Stav; gaa bort med det,
 og brug det mod Fortvivlelsen til Støtte.
 Dit Brev kan komme hid, sjønt du er borte;
 send det til mig, saa skal det sikkert komme
 strax til din Skønnes mælkehvide Barm.
 Nu er det ikke Tid til Klagemaal;
 kom, jeg vil føre dig igjennem Borten,
 og før vi stilles, kan vi tales ved
 om Alt, hvad fremme kan din Elstors Sag.
 For Silvias Skyld, om ikke for din egen,
 betænk din Fare og følg strax med mig.

Valentino.

Jeg beder, Spids, ifald du seer min Svend,
 saa sig, at han skal møde mig ved Borten.

Proteus.

Gaa strax og led ham op. — Kom, Valentino!

Valentino.

Min Silvia! o stakkels Valentino!

(Valentino og Proteus gaae.)

Spids.

Jeg er kun en Nar, skal jeg sige Jer; men jeg har dog
 Forstand nok til at see, at min Herre er en Slags Gavtyv; men
 det kommer lige ud paa eet, naar han kun er een Gavtyv. Der er
 ikke den Mand til i Verden, der kan sige, han veed, at jeg er
 forelstet; og alligevel er jeg forelstet; men det skal ikke et Spand
 Heste trække ud af mig, og heller ikke, hvem det er, jeg er forelstet
 i; men et Kvindsfolk er det; men hvad det er for et Kvindsfolk,
 det vil jeg ikke tale om med mig selv; men en Malkepige er
 det; men Pige er hun da ikke, for hun har havt Fadderstads;
 men Pige er hun alligevel, for hun er sin Husbonds Pige
 og tjener for Løn. Hun har flere Kvaliteter end en Pudel-
 hund og det er meget for et blot og bart Christenmenneske. —

Her er en Rattelog paa hendes Egenstaber. (tager et Papir op af Lommen.) **Imprimis:** hun kan hente og bære. En Hest kan jo ikke gjøre mere; nei, en Hest kan bære, men den kan ikke hente; derfor er hun bedre end et Dg. **Item:** hun kan malke; seer I, det er en sød Dyd hos en Pige med rene Hænder.

(Kap kommer ind.)

Kap.

Maa, Mossjø Spids? Hvor staaer det til med dit Herstab?

Spids.

Min Herres Stab? det staaer i hans Kammer.

Kap.

Det er altid dine gamle Unoder, at fordreie Ens Ord; hvad staaer der paa det Papir?

Spids.

Det forteste Nyt, som du nogentid har hørt.

Kap.

Sort? hvorledes det?

Spids.

Ih, sort som Blæk.

Kap.

Lad mig læse.

Spids.

Stamme dig maa du, Tosskehoved; du kan ikke læse.

Kap.

Du lyver; det kan jeg godt.

Spids.

Det vil jeg prøve. Svar mig: hvem er Fader til dig?

Kap.

Min Bedstefaders Søn, skulde jeg troe.

Spids.

O, din uvidende Klodrian! Det var din Bedstemoders
Søn; der seer man, at du ikke kan læse.

Rap.

Na, du er en Nar; prøv, om jeg kan læse i Papiret.

Spids.

Der har du det, og Sankt Nicolai give dig en rap
Forstand derpaa.

Rap.

Imprimis, hun kan malke.

Spids.

Ja, det kan hun.

Rap.

Item, hun brygger godt Ol.

Spids.

Og deraf kommer det Ordsprog: Gud velsigne Jer, for
godt Ol I brygger.

Rap.

Item, hun kan baade sye og sømme.

Spids.

Det er at sige, hun veed, hvad der sømmer sig.

Rap.

Item, hun kan strikke og stoppe.

Spids.

Saa gjør det jo ingen Ting om hendes Mand løber
gal, naar hun kan stoppe ham i Farten.

Rap.

Item, hun kan vaske og skure.

Spids.

Det var en sjon Dyd; saa behøver man ikke at vaske
og skure hende.

Kap.

Item, hun kan spinde.

Spids.

Saa kan jeg jo gjerne lade rulle, naar hun kan spinde for Jøden.

Kap.

Item, hun har mange Dyder uden Navn.

Spids.

Det vil sige uægte Dyder, som ikke kjende deres Fædre; derfor har de intet Navn.

Kap.

Her følge hendes Dyder.

Spids.

Lige i Hælene paa hendes Dyder.

Kap.

Hun er ikke god at kysse fastende for sin Mandes Skyld.

Spids.

Den Feil kan der bødes paa med en Frokost.

Kap.

Item, hun er en Sukfermund.

Spids.

Det bøder paa den sure Mande.

Kap.

Item, hun taler i Søvne.

Spids.

Det gjør ingen Ting, naar hun kun ikke sover i sin Tale.

Kap.

Item, hun taler langsomt.

Spids.

O, det Affsum! at stille det blandt hendes Dyder! at

tale langsomt er et Kvindfolks eneste Dyd; nei, hør, væk med det, og skriv det op som hendes høieste Dyd.

Rap.

Item, hun er hovmodig.

Spids.

Væk med det ogsaa; det er Evas Arvelod og kan ikke tages fra hende.

Rap.

Item, hun har ingen Tænder.

Spids.

Det bryder jeg mig heller ikke om; for jeg holder af Skorper.

Rap.

Item, hun er arrig.

Spids.

Naa, ja ja; det bedste er, hun har ingen Tænder at bide med.

Rap.

Item, hun gjør meget af en Snaps.

Spids.

Lad hende det, hvis det er en god Snaps; vil ikke hun, saa vil jeg; hvad der er godt, skal man gjøre meget af.

Rap.

Item, hun er noget vel flot.

Spids.

Med sin Tale kan hun ikke være flot; der staaer jo opstrevet, at hun taler langsomt; med sin Pung skal hun ikke blive flot; for den skal jeg nok holde godt luffet; det kunde jo være, hun var flot med noget Andet; det kan jeg ikke gjøre Noget ved. Naa, gaa saa videre.

Kap.

Item, hun har mere Haar end Forstand, og flere Lyder end Haar, og flere Penge end Lyder.

Spids.

Stop nu! jeg vil have hende; hun har været min to eller tre Gange i den sidste Artikel. Læs det op en Gang til.

Kap.

Item, hun har mere Haar end Forstand, —

Spids.

Mere Haar end Forstand; — det faaer at være; — det kan jeg forklare; Laaget paa Saltkarret dækker Saltet, altsaa er det mere end Saltet; Haaret, der bedækker Forstanden, maa være mere end Forstanden, for det Større dækker det Mindre. Hvad kommer saa?

Kap.

Og flere Lyder end Haar, —

Spids.

Det var en gruelig Ting! naar bare det var borte!

Kap.

Og flere Penge end Lyder.

Spids.

Na, det Ord gjør hendes Lyder elstværddige! Godt! jeg vil have hende; og hvis det bliver til Noget med Partiet, saasom Ingenting er umuligt, —

Kap.

Hvad saa?

Spids.

Saa, saa vil jeg sige dig, — at din Herre venter paa dig ved Nørreport.

Kap.

Paa mig?

Spids.

Paa dig? ja; hvem er du? han har ventet paa bedre Folk end dine Lige.

Kap.

Skal jeg da gaae til ham?

Spids.

Du skal løbe til ham; for du har staaet og nølet saalænge, at det ikke forslaaer at gaae.

Kap.

Hvorfor kunde du ikke sige mig det før? Fanden tage dine Elstovsbreve!

(løber ud.)

Spids.

Nu faaer han en Dragt Prygl, fordi han har læst mit Brev; den uforstammede Lømmel, der vil trænge sig ind i andre Folks Hemmeligheder! — Jeg vil med og gotte mig over de Klaps han faaer!

(gaaer.)

Anden Scene.

En Sal i Hertugens Slot.

(Hertugen og Thurio komme ind.)

Hertugen.

Frygt ikke; hun vil sikkert elske Jer, nu, Valentino er forvist herfra.

Thurio.

Men siden hans Forvisning har hun netop forsmaaet mig, styet mit Selskab, haanet mig, saa jeg mistvivler om at vinde hende.

Hertugen.

Det svage Elstovsindtryk er et Billed paa Isen riftet; ved en Times Varme

opløses det i Vand og mister Formen.

En stakket Tid vil smelte hendes Is,
og denne Usling Valentino glemmes. —

(Proteus kommer ind.)

Na, er nu Eders Landsmand reist, Herr Proteus,
som vor Forordning bød?

Proteus.

Ja, Eders Naade.

Hertugen.

Min Datter tager sig hans Vortgang nær.

Proteus.

Den Sorg vil Tiden hurtigt dræbe, Herre.

Hertugen.

Det troer jeg med; men Thurio troer det ikke. —

Proteus, jeg har saa gode Tanker om dig, —

thi du har givet Prøver paa din Trofast, —

at jeg tør vise dig Fortrolighed.

Proteus.

Hvis nogentid jeg sviger Eders Naade,

gid aldrig meer jeg see paa Eders Naade!

Hertugen.

Du veed, hvor saare gjerne jeg vil fremme

Herr Thurios Formæling med min Datter.

Proteus.

Det veed jeg.

Hertugen.

Og tillige veed du vist,

at hun har sat sig op imod min Villie.

Proteus.

Det gjorde hun, saalænge Valentino

var her endnu.

Hertugen.

Ja, men hun bliver ved
i sin Gjenstridighed. Hvorledes skal vi
faae Pigen til at glemme Valentino
og fatte Elskov til Herr Thurio?

Proteus.

Bedst var det at bagtale Valentino
for Feighed, Troløshed og ringe Byrd,
tre Ting, som Kvinden hader allermost.

Hertugen.

Men hun vil troe, det siges kun af Had.

Proteus.

Ja, hvis hans Fjende siger hende det;
derfor maa det med Vidnesbyrd belægges
af En, hun kan betragte som hans Ven.

Hertugen.

Derfor maa helst I selv bagtale ham.

Proteus.

Det er en Ting, jeg nødig gjør, min Hertug;
og det er slet gjort af en Adelsmand,
især imod sin allerbedste Ven.

Hertugen.

Naar Eders Nos dog ei kan gavne ham,
saa stader jo Bagtalelsen ham ikke,
og derfor er det en ustyldig Gjerning,
helst naar en Ven har bedet Jer derom.

Proteus.

Seg lyder Jer, min Hertug; hvis jeg kan
ved mine Ord nedsætte ham hos hende,
skal hendes Elskov ikke vare længe.
Men om hun drages bort fra Valentino,
har Thurio dog ikke vundet hende.

Thurio.

Naar I har haspet hendes Elskov fra ham,
 saa lad den ikke uredt gaae tilspilde;
 men stræb med Flid at vinde den paa mig;
 det maa I gjøre ved at rose mig
 saameget, som I dadler Valentino.

Hertugen.

Og deri sætte vi vor Lid til Jer,
 fordi vi veed af Valentinos Udsagn,
 at I har svoret alt til Elskovs Fane
 og kan ei svigte brat og stifte Sind;
 paa denne Borgen giver jeg dig Lov til,
 at tale frit med Silvia, naar du vil;
 thi hun er nedtrykt, tung og mørk i Sind
 og vil for Eders Bens Skyld gjerne see Jer;
 ved Eders Ord kan I da stemme hende
 til Had mod ham og Elskov til min Ven.

Proteus.

Hvad jeg formaaer, skal jeg tilvissse gjøre;
 men I, Herr Thurio, er for lidet ivrig;
 I maa med Liste fange hendes Attraa,
 med klagende Sonetter, smukke Rim,
 med hele Ladninger af Trostabslofter.

Hertugen.

Ja, mægtig er den himmelbaarne Sang.

Proteus.

Sig hende, at paa hendes Skjønheds Alter
 I offerer Eders Taarer, Sukke, Hjerte;
 skriv, til Jert Blæk er tørt, og sugt det atter
 med Eders Taarer; digt et sølsomt Vers,
 der kan bevidne sand, oprigtig Elskov;
 thi Orpheus' Luth var spændt med Skjaldefener;

dens gyldne Strænge smelted Staal og Stene,
 den tæmmed Tigre, loffed Rjæmpehvaler
 fra Dybets Afgrund op til Dands paa Stranden.
 Og efter disse dybe Klagesange,
 besøg ved Aftenstid den Skjønnes Bindve
 med sød Musit; lad Klagesangen lyde
 til Strængens Toner; den dødstille Nat
 samstemmer godt med søde Smertetoner. —
 Saaledes kan hun vindes — eller aldrig.

Hertugen.

Din Indsigt viser, at du selv har elstet.

Thurio.

Gasten sætter jeg dit Raad i Værk;
 og derfor, kjære Proteus, du min Veder,
 lad os gaae ud i Byen usfortøvet
 og søge nogle kunsterfarne Mænd;
 jeg har et Digt, som passer til vort Formaal,
 hvorved dit gode Raad kan vinde Fremme.

Hertugen.

Til Værket, mine Herrer!

Proteus.

Eders Naade

gaae vi tilhaande først til ester Nadver;
 derpaa berede vi os til vor Gjerning.

Hertugen.

Til Værket strax; jeg giver Eder Orlov.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

En Skov, i Nærheden af Mantua.

(Nogle Fredløse komme ind.)

Første Fredløse.

Staa, Svende, staa; jeg seer en Vandringsmand.

Anden Fredløse.

Om der var ti, vig ikke, ned med dem!

(Valentino og Rap komme ind.)

Tredie Fredløse.

Staa, Herre! hid med, hvad I har; hvis ikke,
saa kaste vi Jer ned og plyndre Jer.

Rap.

Af! det er ude! det er dette Paf,
som er en Skræk for alle Vandringmænd!

Valentino.

Hør, Benner, —

Første Fredløse.

Vi er Fjender, ikke Benner!

Anden Fredløse.

Hys, lad os høre ham!

Tredie Fredløse.

Ja, ved mit Skjæg,
det vil vi; det er jo en vakker Karl.

Valentino.

Saa vid, jeg har kun saare lidt at tabe;
jeg er en Mand, af Modgang dybt nedbøiet;
min Rigdom er kun disse stakkels Klæder;

og hvis I nu berøver mig dem her,
saa tager I Alt, hvad jeg har og eier.

Anden Fredløse.

Hvorhen gaaer Eders Reise?

Valentino.

Til Verona.

Første Fredløse.

Hvor kom I fra?

Valentino.

Milano.

Tredie Fredløse.

Har I længe

opholdt Jer der?

Valentino.

Vel sexten Maaneder

og jeg var bleven længer der, hvis ikke
den falske Lykke havde svigtet mig.

Første Fredløse.

Blev I landsflygtig?

Valentino.

Ja.

Anden Fredløse.

For hvilken Brøde?

Valentino.

En, som det smerter mig at mindes om;
jeg dræbte En, hvis Død jeg bittert angrer;
dog har jeg sældet ham i mandig Strid
foruden Kænker, Svig og Argelift.

Første Fredløse.

Hvis det er saa, er det ei værd at angre;
blev I forvist for sliig en ringe Brøde?

Valentino.

Ja vel, og regned denne Dom for Held.

Første Fredløse.

Er I sproglyndig?

Valentino.

Ja, det er et Held,

at min Ungdoms Reiser har forstøffet mig;

at jeg havde ellers ofte faret ilde.

Tredie Fredløse.

Bed Robin Hoods den tykke Skaldemunk!

at den Karl var just en Høvding for vor Bande.

Første Fredløse.

Det skal han være; — hør et Ord.

(De tale affides.)

Kap. (affides til Valentino.)

Af, Herre,

slaa Jer til dem; det er et Røverhaandværk

af den honnette Slags.

Valentino.

I stille, Slynge!

Anden Fredløse.

Sig, har I nogenting at stole paa?

Valentino.

Nei, Intet uden Lykken.

Tredie Fredløse.

Godt, saa vid,

at Nogle blandt vor Flok er Adelsmænd,

som en ustyrlig Ungdoms vilde Sind

har udstødt af de Hæderliges Samsund.

Jeg selv er fra Verona landsforvist,

fordi jeg tog mig for at stjæle bort

en Frøken, rig og nær i Slægt med Fyrsten.

Anden Fredløse.

Dg jeg fra Mantua, fordi jeg stak
i Harm en Adelsmand min Dolk i Hjertet.

Første Fredløse.

Dg jeg for Smaatings Skyld af samme Slags. —

Men nu til Sagen, — vi har nævnt vor Brøde
til Forsvar for det vilde Liv, vi føre; —

vi seer, I er en smuk og velstabt Svend;

vi høre af Jer selv, at I er sproglærd,

I er en Mand af saadan Dygtighed,

som mest vi trænge til i vor Haandtering.

Anden Fredløse.

Ja, just paa Grund af, at I er forvist,

gjør vi Jer dette Forslag fremfor Andre;

sig, har I Lyst at være Høvding for os,

at gjøre af Nødvendighed en Dyd

og leve her som vi i denne Udørf?

Tredie Fredløse.

Hvad? har du Lyst, at høre til vor Bande?

sig ja, saa gjør vi dig til Hovedsmand,

vi hylde dig og lyde dine Bud

og ære dig som Herster og som Konge.

Første Fredløse.

Men afflaaer du vort Tilbud, er du dødsens.

Anden Fredløse.

Du skal ei leve for at prale med det.

Valentino.

Jeg tager mod Jer Tilbud og vil leve

hos Jer, naar kun I aldrig øver Ustjel

mod fattig Vandringsmand og svage Kvinder.

Tredie Fredløse.

Nei, vi foragte saadan usel Færd;

følg med; saa føre vi dig til vor Bånd
 og vise dig de Skatte, vi har vundet;
 for dem og os skal du herefter raade.

(de gaae.)

Juden Srene.

Milano. Slotsgaarden.

(Proteus kommer ind.)

Proteus.

Jeg har alt øvet Svig mod Valentino;
 og nu maa jeg bedrage Thurio.
 Imens paa Strømt jeg taler til hans Bedste,
 kan frit min egen Elskovs Sag jeg fremme;
 men Silvia er for ren, ustyldig, sanddru
 til at forloffes af min Stoddergave.

Naar jeg forsikrer hende om min Trost, saa
 stikker hun, fordi jeg svog min Ven;
 og gjør jeg Elskovsed til hendes Skjønhed,
 saa minder hun mig om, jeg var mensvoren
 og brød min Tro mod Julia, som jeg elsked.

Dg dog trods alle hendes skarpe Snært,
 der kunde kvæle hver en Elskers Haab,
 min Elskov voxer, og som Skjodehunden,
 jo meer hun sparkes den, desmeer den logrer. —

Der kommer Thurio; nu skal vi bringe
 en Serenade under hendes Vindue.

(Thurio kommer ind med Spillemand.)

Thurio.

Herr Proteus? har I listet Jer forud?

Proteus.

Sa, bedste Thurio, Elskov lister sig
 og kryber, hvor den ei kan gaae til Maalet.

Thurio.

Seg haaber dog, I elsker ikke her?

Proteus.

Jo, Herre, ellers var jeg ikke her.

Thurio.

Hvem? Silvia?

Proteus.

Ja, — for Eders Skyld.

Thurio.

Seg taffer

for Eders egen Skyld. Naa, mine Herrer,
stem nu og tag saa lystig fat paa Tingen!

(Thurio, Proteus og Musikanterne gaae hen i Baggrunden.
Julia, i Drengeskæder, og Bærten komme ind.)

Bærten.

Naada, min unge Gæst! jeg synes, I seer ud som
den pure Melankolik; sig mig dog, hvorfor?

Julia.

Oh, min gode Bært, det er fordi jeg ikke kan være
munter.

Bærten.

I skal være munter; jeg skal føre Jer hen, hvor I
skal faae Musik at høre og see den Herre, I spurgte efter.

Julia.

Men faaer jeg ogsaa hans Stemme at høre?

Bærten.

Ja, det skal I.

Julia.

Det vil blive en Musik!

(Musikken begynder.)

Bærten.

Hør, hør!

Julia.

Er han iblandt dem?

Bærten.

Ja, men stille! lad os høre!

Sang.

Hvem er Silvia? prises hun
af alle Ungersvende?

Skøn og klog og god er hun;
den Lod gav Himlen hende,
at faae Pris af Alles Mund.

Er den Skønne mild og god?
thi mild maa Skønhed være. —

Amors Blindhed sandt jo Bod
i hendes Dine skjære;
aldrig meer han dem forlod.

Silvias Lov vi synge her;
thi hun er uden Lige;

Sngen kommer hende nær
paa hele Jorderige;
hun er ene Krandsen værd.

Bærten.

Hvad nu? I er mere bedrøbet, end I var før? hvorledes har I det? behager Musikken Jer ikke?

Julia.

I tager feil; det er Musikanten, der ikke behager mig.

Bærten.

Hvorledes det, min vakre unge Fyr?

Julia.

Han spiller falsk, Fader.

Bårten.

Hvad? griber han feil paa Strængen?

Julia.

Nei, men dog saa falskt, at det pincer mit Hjertes Strænge.

Bårten.

J har et fint Dre!

Julia.

O, gid jeg var død! — det gjør mit Hjerte tungt.

Bårten.

Jeg mærker nok, at J holder ikke af Musik.

Julia.

Ifke en Smule, naar den sturrer saaledes.

Bårten.

Hør nu, hvad for en smuk Dørgang i Melodien!

Julia.

Åk, det er just den Dørgang, der er Feilen.

Bårten.

Vil J da have, at de skal spille den samme Tone altid?

Julia.

Jeg vil have, at Gen skal spille een Tone altid. — Men pleier denne Herr Proteus, som vi taler om, at besøge denne Frøken ofte?

Bårten.

Jeg siger, hvad Spids, hans Djener, har fortalt mig, at han er forelsket i hende op over begge Dreene.

Julia.

Hvor er Spids?

Bårten.

Han er ude at lede efter sin Hund, som han imorgen efter sin Herres Befaling skal bringe hans Dame til Foræring.

Julia.

Lys! lad os gaae tilside; Selskabet stilles ad.

Proteus.

Tro mig, Herr Thurio, jeg skal tale for Jer,
saa I skal sande, jeg har spillet fint.

Thurio.

Hvor skal vi mødes?

Proteus.

Bed Sankt Gregors Brønd.

Thurio.

Farvel!

(gaaer med Musikanterne.)

(Silvia viser sig oppe i sit Vindue.)

Proteus.

Jeg ønsker Eders Naade en god Aften!

Silvia.

Jeg takker for Musikken, mine Herrer.

Hvem talte nu?

Proteus.

Min Frøken, hvis I kjendte

hans Hjertes Trofasthed, der talte nu,

I lærte snart at kjende ham paa Røsten.

Silvia.

Herr Proteus, troer jeg.

Proteus.

Proteus, ædle Frøken,

og Eders Tjener.

Silvia.

Hvad er Eders Dnsste?

Proteus.

At fremme Eders.

Silvia.

Dette Dnske kan
 I let faae opfyldt; det er just mit Dnske,
 at ufortøvet I gaaer hjem tilsengs. —
 Mensvorne, snedige, troløse Mand!
 troer du, jeg er saa tankeløs en Taabe,
 at jeg kan loffes af din Smiger? — du,
 hvis falske Løfter har saa Mange sveget!
 Vend om, vend om, forson din Fæstemø!
 Jeg, — ja, ved denne blege Nattens Dronning,
 jeg er saa langt fra at bønhøre dig,
 at jeg foragter dybt din frække Beilen;
 og jeg bebrejder snart mig selv, at her
 jeg øder Tiden ved at tale til dig.

Proteus.

Jeg tilstaaer, skønne Frøken, jeg har elsket
 en anden Dame før; men hun er død.

Julia. (affides.)

Det var en Løgn, ifald jeg sagde det;
 jeg veed jo vist, at jordet er hun ikke.

Silvia.

Og om hun var, saa lever Valentino,
 din Ven, med hvem du selv jo kan bevidne,
 jeg er trolovet, og du blues ikke
 ved at forraade ham med denne Beilen?

Proteus.

Men jeg har ogsaa hørt, at Valentino
 er død.

Silvia.

Saa tro mig ogsaa død; thi vid,
 min Kjærlighed er strinlagt i hans Grav.

Proteus.

Saa lad da mig opgrave den af Jorden.

Silvia.

Gaa til din Piges Grav; væk hendes op;
hvis ikke, saa læg din i hendes Grav.

Julia. (affides.)

Det har han ikke hørt.

Proteus.

Min ædle Frøken,

hvis Eders Hjerte er saa ubønhørligt,
ffjænk mig dog Eders Billed for min Elskov,
det Billed, som I har i Eders Kammer;
det vil jeg tale til og sukke, græde;
thi siden Eders eget ffjønne Væsen
er givet bort, er jeg jo kun en Skygge,
og Eders Skygge vier jeg min Elskov.

Julia. (affides.)

Hvis det var hendes Væsen, spøg du det
og gjorde det til Skygge, just som mig.

Silvia.

Run saare nødvendig er jeg Eders Afgud;
men da det klæder Eders Falsfhed godt
at dyrke tomme Billeder og Skygger,
saa send mig Bud imorgen; I skal faae det;
og nu sov vel!

Proteus.

Ja, som en stakkels Synder,
der venter paa sin Død ved Morgengry.

(Proteus gaaer; Silvia trækker sig tilbage fra Bindvet.)

Julia.

Skal vi nu gaae, Bært?

Bærten.

Bed min Himmerigs Part, jeg var falden isøvn!

Julia.

Sig mig, hvor boer Proteus?

Bærten.

Hos mig. Jeg troer minsandten, at det er næsten
bleven Dag.

Julia.

End ikke; men en Nat saa lang og tung
som denne har jeg aldrig vaaget før.

(de gaar.)

Urdie Scene.

Samme Steds.

(Eglamour kommer ind.)

Eglamour.

Det er den Tid, da Frøken Silvia bød mig
at møde her og høre hendes Willie;
et vigtigt Grind vil hun vist betro mig. —
Frøken!

(Silvia kommer frem ved Vinduet.)

Silvia.

Hvem kalder?

Eglamour.

Eders Ven og Tjener,
som venter her paa Eders Naades Bud.

Silvia.

Herr Eglamour, Godmorgen tusindfold!

Eglamour.

Jeg ønsker Jer det samme, ædle Frøken.
Jeg kommer efter Eders Naades Bud
saa tidligt for at høre, hvilket Hver
I har behaget at udsee mig til.

Silvia.

O, Eglamour, du er en Adelsmand, —

tro ei, jeg smigrer dig, nei ved min Ære! —

klog, tapper, ædelsindet, dadeløs;

du veed helt vel, hvor inderligt min Hu

staaer til den landsforviste Valentino,

samt, at min Fader vil med Magt mig gifte

med Thurio, den Daare, som jeg affhyer.

Du selv har elsket; jeg har hørt dig sige,

at ingen Sorg gif dig saa nær til Hjerte,

som da din Brud, din Hjertens kjær, var død;

paa hendes Grav svor du jo Kydskhedsløste.

Herr Eglamour, jeg vil til Valentino,

til Mantua, hvor jeg har hørt, han boer;

og da nu Veien er utryg at fare,

begjærer jeg dit ædle Følgeskab,

fordi jeg lider paa din Tro og Ære.

Nævn ei min Faders Brede, Eglamour,

men tænk kun paa min Sorg, en Piges Sorg,

og tænk, at jeg med Rette flyer og undgaaer

et høist vanhelligt Ægtekab, som Himlen

og Lykken vilde ramme med Fordærv.

Saa beder jeg dig af mit ganste Hjerte, —

saa fuldt af Sorg, som Havet er af Sand, —

at følge mig og være min Ledsager;

hvis ikke, saa fordølg, hvad jeg har sagt dig,

jeg vil da vove denne Fart alene.

Eglamour.

Min Frøken, jeg beklager Eders Sorg,

og da jeg veed, at den er ren og dydig,

saa lover jeg at gjøre Følgeskab;

hvad mig kan hændes, agter jeg saa lidt,

som høit jeg ønsker Jer alt Held og Lykke.

Naar vil I møde mig?

Silvia.
 Fasten.
 Eglamour.
 Hvor
 er Mødestedet?

Silvia.
 I Broder Patricks Celle;
 der vil jeg gaae til Skrifte først.

Eglamour.
 Jeg skal
 ei svigte Jer. Godmorgen, Eders Naade.

Silvia.
 Godmorgen, gode Ridder Eglamour!
 (de gaae.)

Fjerde Scene.
 Sammesteds.
 (Spids kommer ind med sin Hund.)

Spids.
 Naar Gns Djener opfører sig som en Kjøter imod Gn, seer J, det er haardt; — en, som jeg har opdraget fra en lille Hvalp af, som jeg har frelst fra at blive druknet, dengang tre eller fire af hans blinde Brødre og Søstre maatte den Bei! Jeg har dresseret ham, akkurat saadan som Gn kunde sige: „Saadan vilde jeg dressere en Hund“. Jeg blev sendt for at bringe ham som en Foræring til Frøken Silvia fra min Herre, og knap er jeg kommen ind i Spisestuen, saa gaaer han hen og snapper et Kapunlaar af hendes Tallerken. O, det er Skarns, naar en Hund ikke kan bære sig i alstenskabskab! Min Mening er den, at naar Gn, saa at sige, tager sig paa at være en Hund, saa skulde han ogsaa rigtig være en Hund i alle Maader. Havde jeg ikke havt mere Forstand end han, saa jeg tog paa mig, hvad han havde begaaet,

saa troer jeg sandelig, han var bleven hængt for det; ja, saavist, som jeg lever, det var gaaet ham ilde for det; nu skal I selv dømme. Han trænger sig ind i Selskab med tre eller fire fornemme Hunde under Hertugens Bord, og knap har han været der, med Respekt at sige saalænge som — Pus, saa kan hele Selskabet lugte ham. „Ud med den Hund!“ siger En: „Hvad er det for en Kjøter?“ siger en Anden: „Bidst den ud!“ siger den Tredie: „Hæng den!“ siger Hertugen. Jeg, som kjendte Lugten isorveien, vidste nok, at det var Gnav. Saa gaaer jeg hen til Hundepidsker. „Hør, gode Ven,“ siger jeg, „har I isinde at pidste Hunden?“ — „Ja vist har jeg det,“ siger han. „Da gjør I ham stor Uret,“ siger jeg; „for det var mig, der gjorde det, I veed nok.“ — Og uden videre Omstændigheder pidsker han mig ud af Stuen. Hvor mangen en Herre vilde gjøre det for sin Tjener? Ja, jeg kan sværge paa, at jeg har siddet i Blokken for Pølser, han har stjaalet; ellers var han bleven rettet; jeg har staaet i Gabestoffen for Gjæs, som han har bidt; ellers havde det været ude med ham. Det tænker du ikke paa nu! — Jo, jeg glemmer ikke den Streg, du spillede mig, da jeg tog Afsted med Frøken Silvia. Har jeg ikke sagt dig, du skulde altid see paa mig og gjøre, som jeg gjorde? naar har du seet mig lette Benet og lade løbe paa et Frøken Fiskebensfjort? har du nogentid seet mig bære mig saadan ad?

(Proteus og Julia komme ind.)

Proteus.

Sebastian er dit Navn? jeg lider dig, og jeg vil prøve strax din Tjeneste.

Julia.

Befal; Alt, hvad jeg kan, det vil jeg gjøre.

Proteus.

Det haaber jeg. (til Epids.) Naada, bandsatte Lømmel, hvor har du drevet om to hele Dage?

Spids.

Th, Herre, jeg bragte Froken Silvia Hunden, som I befalede mig.

Proteus.

Naa, hvad sagde hun om min lille Juvel?

Spids.

Sa, hun sagde, at Jer Hund var en Kjoter, og hun lod Jer vide, at Pokker skulde takke Jer for saadan en Foræring.

Proteus.

Men hun tog dog imod Hunden?

Spids.

Nei, mænd gjorde hun ei; her har jeg den tilbage med igjen.

Proteus.

Hvad? gav du hende den fra mig?

Spids.

Sa, Herre; den anden Spirrevip stjal Kafferens Dreng fra mig paa Torvet; saa gav jeg hende min egen; det er en Hund, der er saa stor som ti af Jeres, og desto større blev jo Foræringen.

Proteus.

Gaa, pak dig bort, og staf min Hund tilveie;

hvis ikke, kom mig aldrig meer for Dine!

Afsted! hvad staaer du der og driller mig?

Din Slyngel! som kun altid gjør mig Skam!

(Spids gaar.)

Sebastian, jeg tog dig i min Sold, tildels fordi jeg trænger til en Svend, der med Forstand udføre kan et Vrind, — thi denne Klods er ei at lide paa, — men mest dog for dit Ansigt og dit Væsen,

der vidner, hvis ei Anelsen mig stuffer,
om god Opdragelse, om Byrd og Trostid;
se, derfor tog jeg dig i Tjeneste.

Saa gaa nu strax; tag med dig denne Ring
og bring den hen til Frøken Silvia; —
den, som jeg fik den af, hun elsked mig.

Julia.

Det lader til, I elsked ikke hende,
naar I bortskænker hendes Elskovspant.

Hun er vel død?

Proteus.

O nei; jeg troer, hun lever.

Julia.

Al!

Proteus.

Hvad betyder det, du siger Al?

Julia.

Seg kan ei andet end beklage hende.

Proteus.

Dg hvorfor skulde du beklage hende?

Julia.

Fordi jeg troer, hun elsked Jer saa høit,
som I nu elsker Frøken Silvia;

hun drømmer kun om den, der glemte hende;

I sværmer kun for den, som har forsmaaet Jer.

Hvor tungt, at Elskov saa mod Elskov strider;

den Tanke tvang mig til at sige Al!

Proteus.

Giv hende denne Ring og dette Brev;

se, der er hendes Kammer. Sig, jeg kræver

det Guddomsbilled, hun har lovet mig.

Naar det er gjort, saa stynd dig til mit Kammer;
der finder du mig sorgfuld og alene.

(gaaer.)

Julia.

Hvormangen Kvinde gif vel sligt et Grind?
Du stakkels Proteus! du har taget Ræven
til Hyrde for at vogte dine Lam! —

Jeg stakkels Daare! hvorfor ynker jeg
ham, der foragter mig af ganske Hjerter?
Han haaner mig, fordi han elsker hende;
jeg ynker ham, fordi jeg elsker ham.

Jeg gav ham denne Ring, dengang vi sfiltes,
at den ham skulde minde om min Elskov.

Nu skal jeg gaae, — jeg stakkels Sendebud, —

og bede om, hvad jeg vil nødigt opnaae,
og bringe, hvad jeg ønsked blev forsmaaet,
og prise den, hvis Trostab helst jeg dabled.

Jeg er min Herres fuldtro Fæstemø;
hans fuldtro Tjener kan jeg ikke være;
thi ellers blev jeg troløs mod mig selv;
dog vil jeg beile for ham, men saa koldt,
som jeg, ved Gud, ham ønsker ringe Held.

(Silvia kommer ind med Følge.)

Jeg beder, Tomsfru, giv mig Eders Bistand
til at faae Frosken Silvia itale.

Silvia.

Hvad vil I hende, hvis det var mig selv?

Julia.

Hvis det er Jer, saa beder jeg, I vil
taalmødigt høre paa det Bud, jeg bringer.

Silvia.

Fra hvem?

Julia.

Min Herre, Ridder Proteus.

Silvia.

O! —

Det var et Billed, han har sendt dig efter.

Julia.

Ja, Frøken.

Silvia.

Ursula, hent mig mit Billed.

(En Pige gaaer ud og kommer tilbage med et Portrait.)

Gaa, bring din Herre det, og sig fra mig,

den Julia, hans Bøggelind har glemt,

var i hans Kammer bedre paa sin Plads

end dette Skygebilled.

Julia.

Edle Frøken,

behager I at læse dette Brev? —

tilgiv, min Frøken, jeg har taget feil

og givet Jer et Brev, jeg ikke skulde;

her er det rette Brev til Eders Naade.

Silvia.

Jeg beder, lad mig see det andet Brev.

Julia.

Tilgiv, min Frøken, det gaaer ikke an.

Silvia.

Der! jeg vil ikke see din Herres Brev;

jeg veed, at det er fyldt med dyre Løfter

og splinternye Eder, som han bryder

faa let, som jeg kan sønderrive dette.

(hun river Brevet itu.)

Julia.

Han sender Eders Naade denne Ring.

Silvia.

Han burde blues ved at sende den; thi jeg har hørt ham sige tusind Gange, hans Julia gav ham den, dengang de stiltes; men har hans falske Finger den besmittet, skal min ei gjøre Julia den Uret.

Julia.

Hun takker Jer.

Silvia.

Hvad siger du?

Julia.

Jeg takker

for Eders Naades Godhed imod hende.

Den stakkels Pige! o, min Herre handler mod hende meget slet!

Silvia.

Du kjender hende?

Julia.

Ja næsten som mig selv; jeg kan forsikre, at jeg har hundred Gange grædt ved Tanken om hendes Sorg.

Silvia.

Maaskee formoder hun, at Proteus har bedraget hende?

Julia.

Ja,

det gjør hun vist, og derfor sørger hun.

Silvia.

Hun er vel meget smuk?

Julia.

Langt smukkere,

end nu hun er, var hun dog før; dengang

hun troede at min Herre elsted hende,
 var hun i mine Tanker smuk som J.
 Men siden hun har helt forsømt sit Speil
 og kastet Massen bort, sit Bærn mod Solen,
 har Luften bleget hendes Rinders Roser
 og plettet hendes hvide Lilliehud,
 saa hun er bleven mørk som jeg.

Silvia.

Hvor høi
 var hun?

Julia.

Omtrent saa høi som jeg. I Pintsen,
 da vi med Leg og Skuespil os mored,
 fik de mig til at spille Kvinderolle,
 og jeg blev pyntet ud med Julias Kjole;
 og Alle fandt, den passed mig saa godt,
 som om den havde været syet til mig,
 og derfor veed jeg, vi er lige høie.

Da fik jeg hende rigtig til at græde;
 thi Rollen, som jeg spillede, var saa sorgfuld;
 det var, min Frøken, Ariadnes Jammer
 ved Theseus' Mened og troløse Flugt;
 jeg spillede den saa rørende med Taarer,
 at dybt i Sjælen rørt min stakkels Frøken
 græd bittre Taarer; — gid jeg doe paa Stedet,
 hvis ei mit Hjerte følte hendes Sorg!

Silvia.

Hun er dig høit takskyldig, vakkre Svend! —
 Den stakkels Pige! svigtet og forladt!
 jeg selv maa græde, naar jeg hører dig.
 Se her, min Knøs, der er min Pung; tag den
 til Gave for din sjonne Frøkens Skyld,
 fordi du elsker hende. Nu Farvel!

(gaacr.)

Julia.

Selv vil hun talke, naar I kjender hende. —
 En dydig Dame, mild og stjon! — Jeg haaber,
 min Herres Beilen faaer kun stakket Held,
 da hun saa høit min Frolens Elstov agter. —
 Hvor Elstov dog kan gjækkes med sig selv! —
 Her har jeg hendes Billed; — lad mig see; —
 jeg troer, at havde jeg den samme Dragt,
 saa var mit Ansigt fuldt saa smukt som dette,
 stjøndt Maleren har smigret hende lidt,
 hvis ikke selv jeg smigrer mig for meget.
 Rødbrunt er hendes Haar; guldgult er mit;
 er det det Lod, der tynger ned hans Elstov,
 saa kan jeg faae mig Haar af denne Farve;
 blaa Dine har hun; det har ogsaa jeg;
 men lav er hendes Pande, min er høi;
 hvad er det da, som han hos hende priser,
 som ei hos mig kan kræve samme Pris,
 hvis ikke Elstovs kjælnes Gud var blind?
 Kom, Skygge, kom; tag denne Skygge med,
 Medbeilersten. Du følesløse Billed,
 du skal tilbedes, kyskes, elstes, æres.
 Var der Fornuft i hans Tilbedelse,
 saa stod jeg selv paa Altret i dit Sted.
 Din Hersterinde var jo god mod mig;
 saa vil jeg være det mod dig; thi ellers,
 ved Gud, udrev jeg dine blinde Dine
 og rev dig selv ud af min Herres Hjerte.

(gaaer.)

Femte Act.

Første Scene.

En Klostergaard i Milano.

(Eglamour kommer ind.)

Eglamour.

Om lidt forgylder Solen Vestens Himmel,
og snart er Timen nær, da Silvia skulde
ved Patrick's Gælle møde mig. Hun svigter
vist ikke; Elstende forsømme sjældent
den rette Tid, hvis ei de kom for tidligt;
saa ivrigt stynde de paa deres Fart.

(Silvia kommer.)

Der kommer hun; Guds Fred, min ædle Frøken!

Silvia.

Amen, Amen! kom, gode Eglamour,
lad os gaae ud ad Klostermurens Bagport;
jeg frygter Speidere er mig paa Sporet.

Eglamour.

Frygt ikke; vi har knap tre Mil til Skoven,
og naae vi den, saa er vi sikke nok.

(de gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Hertugens Slot.

(Thurio, Proteus og Julia komme ind.)

Thurio.

Hvad svarer Frøken Silvia paa min Veilen?

Proteus.

O, Herre, hun er mere blid end før;
dog sætter hun Udskilligt ud paa Jer.

Thurio.

Er mine Ben for lange?

Proteus.

Nei, for tynde.

Thurio.

Det vil jeg bøde paa ved Støvler.

Julia. (affides.)

Elfvov

vil ikke spores til det, som den hader.

Thurio.

Men hvad er hendes Mening om mit Ansigt?

Proteus.

Hun siger det er meget smukt og vakkert.

Thurio.

Saa gjækkes hun; mørkladent er mit Ansigt.

Proteus.

Men Perler er dog smukke, og I veed,
det er et gammelt Ord: „Mørkladne Mænd
er Perler i de smukke Pigers Dine.“

Julia (affides.)

Ja, Perler, som fordærve Pigers Dine;
jeg lukker mine, før end see paa dem.

Thurio.

Hvorledes mon min Tale huer hende?

Proteus.

Hel ilde, naar det er om Krig, I taler.

Thurio.

Men godt, naar jeg om Fred og Elfvov taler?

Julia. (affides.)

Dog allerbedst, naar I slet ikke taler.

Thurio.

Hvad mener hun om min Mandhaftighed?

Proteus.

Derom er hendes Mening ikke tvivlsom.

Julia. (affides.)

Hun tvivler ikke om, I er en Kryster.

Thurio.

Hvad siger hun da om min Byrd?

Proteus.

Hun veed,

I leder den langt ned fra fornem Slægt.

Julia. (affides.)

Ja, langt nok ned, fra Adelsmand til Nar.

Thurio.

Hvad mener hun om mine store Godser?

Proteus.

Ja, dem beklager hun.

Thurio.

Hvorfor dog det?

Julia. (affides.)

Fordi de kom i slikt et Afens Hænder.

Proteus.

Fordi de komme Andre kun til Gode.

Julia.

Der kommer Hertugen.

(Hertugen kommer ind.)

Hertugen.

I her, Herr Proteus? Thurio? Hvem af Jer har nylig seet Herr Eglamour?

Thurio.

Seg ikke.

Proteus.

Seg heller ikke.

Hertugen.

Har I seet min Datter?

Proteus.

Ei heller hende.

Hertugen.

Ha, saa er hun flygtet
til denne lumpne Karl, den Valentino,
og Eglamour gjør hende Følgestab.
Ja, det er vist; Broder Lorenzo møbde
dem begge, mens han i sin Andagt vandred
igjennem Skoven før; ham kjendte han
og aned, det var hende; men han var
dog ikke vis derpaa, da hun bar Masse;
desuden vilde hun iaften strifte
i Patricks Celle; men hun var der ikke.
Alt dette tyder paa, at hun er flygtet.
Og derfor, lad os ei staae her og sladre,
men stig til Hest paa Stand og lad os mødes
der, hvor den Bjergvei hæver sig, som fører
til Mantua; thi der har de søgt Tilflugt.
Nu skynd Jer, kjære Herrer og følg efter.

(gaaer.)

Thurio.

Naa, det er dog en tosset, stridig Pige,
at flye sin Lykke, naar den følger hende.
Jeg vil gaae med, meer for at hævne mig
paa Eglamour end just af Kjærlighed
til denne taabelige Silvia.

(gaaer.)

Proteus.

Jeg gaaer; af Kjærlighed til Silvia meer
end Had til hendes Hjælper, Eglamour.

(gaaer.)

Julia.

Jeg gaaer, af Fjendskab imod denne Elskov,
meer end mod Silvia, der gif af Elskov.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Skoven paa Grændsen af Mantua.

(Nogle Fredløse føre Silvia ind.)

Første Fredløse.

Maa, vær taalmodig; vi maa bringe Jer
til Hovedsmanden.

Silvia.

Tusind Gange flere

Ulykker har mig lært at bære denne
taalmodigt.

Anden Fredløse.

Rom da nu. — Før hende bort.

Første Fredløse.

Hvor blev den Ridder af, der fulgte hende?

Tredie Fredløse.

Han var saa rap tilbens, at han slap bort;
men Moses og Valerius følge ham;
bring hende til den vestre Kant af Skoven;
der er vor Høvding. Ham vil vi forfølge;
han kan ei slippe; Krattet er besat.

Første Fredløse.

Rom, I maa med til Hovedsmandens Hule;
vær ikke bange; han er ædelsindet,
og vil ei handle grumt imod en Kvinde.

Silvia.

For dig, min Valentino, lider jeg.

(de gaae.)

(Fjerde Scene.)

En anden Egn af Skoven.

(Valentino kommer ind.)

Valentino.

Hvor Vanen dog behersker Mennesket!
 Den styggefulde Drk, den øde Skov
 mig huer meer end rige Stæders Trængsel.
 Her kan jeg sidde ensom, seet af Ingen,
 og mellem Nattergalens Bemodstøner
 min Klage blande og min Smerte mindes.
 O du, som boer her i mit Bryst, lad ikke
 din Bolig staae forladt og tom saa længe,
 thi ellers maa den falde hen i Grus,
 mens Intet minder om, hvad den har været.
 O, Silvia, kom og byg mig op igjen;
 trøst, hulde Nymse, din forsagte Veiler! —
 Hvad er nu dette for en Støi og Raaben?
 min vilde Flok, der gjør til Lov sin Villie,
 forfølger vel en stakkels Vandringsmand;
 mig elsker de; men jeg har Nøie med
 at holde dem fra vild og lovløs Færd. —
 Jeg vil gaae lidt tilside; — hvem er det?

(gaaer tilside.)

(Proteus, Silvia og Julia komme ind.)

Proteus.

Den Tjeneste har jeg bevist Jer, Frøken, —
 skjont lidt I agter Eders Tjeners Gjerning,
 at jeg har vovet Livet for at frie Jer
 fra Eders Kjærligheds og Ures Fjende.
 Skjænk mig til Løn da blot et venligt Blik;
 en mindre Gunst kan jeg dog ikke kræve,
 og mindre, veed jeg, I kan ikke give.

Valentino. (affides.)

Mon jeg da drømmer, hvad jeg seer og hører?
stjænt, Elskov, mig Taalmodighed en Stund!

Silvia.

O bitre Nød! o, jeg Ulykkelige!

Proteus.

Ulykkelig, det var J, før jeg kom;
mit Komme har jo gjort Jer lykkelig.

Silvia.

Dit Komme gør mig mest ulykkelig!

Julia. (affides.)

Dg mig, saasnart han kommer hende nær.

Silvia.

Hvis jeg var greben af en hungrig Løve,
jeg vilde heller være Dyrets Maaltid,
end frelses af den svigefulde Proteus.

Gud veed, hvor høit jeg elsker Valentino;
hans Liv er mig saa kostbart som min Sjæl;
men fuldt saa høit, — det kan ei være mere, —
affhyer jeg den mensvorne, falske Proteus.
Gaa bort og overhæng mig ikke meer.

Proteus.

Hvor er den Fare, Døden nok saa nær,
som jeg jo trodsed for et venligt Blik!
O, tung kan Elskovs Lod tilbisse blive,
naar hun, der elstes, ei kan Elskov give!

Silvia.

Ei Proteus kan for Elskov Elskov give.
Læs Julias Sjæl, — din første, bedste Elskov.
For hendes Skyld har du din Troskab splittet
i tusind Eder; alle disse Eder
blev jo til Mened, da du elsked mig.

Nu har du ingen Trostfab meer, hvis ikke du har havt to, men det er værre dog end ingen; bedre var at have ingen end dobbelt Trostfab; det er een for mange. Du Niding mod din fuldtro Ven!

Proteus.

I Elskov

hvem agter Venstfab?

Silvia.

Alle uden Proteus.

Proteus.

Kan gode Ord med deres milde Aand ei stemme blidere dit haarde Sind, saa beiler jeg som Krigsmand med mit Sværd og tvinger Elskov imod Elskovs Væsen.

Silvia.

O, Himmel!

Proteus.

Jo, du skal min Attraa søie!

Valentino. (træder frem.)

Slip, Voldsmand, flux bort med din frække Haand, du Ven af flette Sæder!

Proteus.

Valentino!

Valentino.

Du lave Ven, som kjender ei til Trostfab og Venstfab, — saadan er jo Venner nu, — trolose Mand! du sværg mit Haab; mit Die alene kunde overtude mig.

Jeg tør ei sige nu, jeg har i Verden een Ven; du vilde gjøre mig til Fogner.

Hvem skal man troe paa, naar den høire Haand

mensvoren bliver imod Bryttet? Proteus, det gør mig ondt, jeg kan ei troe dig meer, og Verden er for din Skyld nu mig fremmed. Det Saar er dybest, som kom nærmest fra. Ulykkelige Stund! at netop den min værste Fjende blev, som var min Ven!

Proteus.

Min Skam og Brøde sonderknuser mig! Tilgiv mig, Valentino! hvis min Sorg kan gjøre Fyldest for, hvad jeg forbrød, saa byder jeg den her; min Sorg er nu saa stor som før min Synd.

Valentino.

Jeg er forsonet, og end engang jeg sætter Lid til dig. Hvem Anger ei forsoner, hører hverken til Himmel eller Jord; thi de formildes, og Herrens Brede kan ved Anger stilles. — Og for at du kan klart mit Venstabs kjende, tag Silvia; til dig afstaaer jeg hende.

Julia.

O, jeg Fortabte!

(hun besvimer.)

Proteus.

Se, hvad fattes Drengen?

Valentino.

Naa, Dreng! hvad fattes dig, min Gut? se op! tal!

Julia.

Gode Herre! af! min Herre bød mig at bringe Froken Silvia en Ring, og det har jeg forsømt at gjøre.

Proteus.

Dreng,

hvor er den Ring?

Julia. (giver ham en Ring.)

Her er den; det er denne.

Proteus.

Hvad? lad mig see! — men det er jo den Ring,
jeg gav til Julia.

Julia.

Tilgiv, jeg tog Feil;

her er den Ring, I sendte Silvia.

(tager en anden Ring frem.)

Proteus.

Men, hvor kom denne Ring i dine Hænder?
den gav jeg Julia, da jeg reiste bort.

Julia.

Og Julia selv har givet den til mig,
og Julia selv har bragt den hid.

Proteus.

Hvad? Julia?

Julia.

Se den, som modtog alle dine Eder,
og som bevared dem dybt i sit Hjerte;
hvor tidt har du ei saaret det ved Mened!
O, Proteus, skam dig ved at see min Dragt!
ja, blues ved, at jeg har isørt mig
en Klædedragt saa lidet sammelig,
hvis Kjærligheds Forklædning er en Skam;
det strider meer mod Dyd og gode Sæder,
at Manden stifter Sind end Kvinden Klæder.

Proteus.

At Manden stifter Sind! — o Gud! var Manden

blot tro, var han fuldkommen. Denne Feil
forfører ham til alle andre Synder;
Utroskab visner, før dens Liv begynder.

Hvad har da Silvia, som hos Julia ikke
staaer mere frist og skjønt for Trostabs Blikke?

Valentino.

Rom, giv mig hver en Haand; und mig den Lykke
at knytte denne Pagt. Det var stor Skade,
om slige Venner længe skulde hade.

Proteus.

Gud veed, jeg har nu Alt, hvad jeg mig ønsker.

Julia.

Jeg ligesaa.

(En Skare Fredløse komme ind med Hertugen og Thurio.)

De Fredløse.

En Fangst, en Fangst, en Fangst!

Valentino.

Holdt, siger jeg! det er vor Hertug! — Herre,
Fred være med Jer hos en fredløs Mand,
hos den forviste Valentino.

Hertugen.

Ha!

Herr Valentino!

Thurio.

Der staaer Silvia,
og Silvia er min!

Valentino.

Tilbage, Thurio!

thi ellers favner du din visse Død.

Rom ikke indensfor min Brede's Ram!

kald ikke Silvia din; gør du det atter,

saar seer Milano dig ei meer! — Her staaer hun;

men hvis du vover blot at røre hende,
ja, hvis din Aande naaer min Elskede, —

Thurio.

Herr Valentino, jeg er lige glad;
jeg kalder den en Nar, der vilde vove
sit Liv for En, der ikke elsker ham;
jeg gjør slet ingen Fordring; hun er din.

Hertugen.

Des større Bjalt og Uselryg er du,
der har for hendes Skyld gjort slikt et Væsen
og lader hende fare nu saa let. —

Belan, ved mine Stammefædres Ære,
dit hjæffe Mod mig huer, Valentino,
og gjør dig værd en Keiserindes Elstov.

Saa vil jeg glemme Alt, hvad der er skeet,
min Brede stille, kalde dig tilbage.

Begjær den høie Rang, du har fortjent;
jeg vil bekræfte den. — Herr Valentino,
du er en Adelsmand af pletsfri Byrd,
tag du din Silvia; du er hende værd.

Valentino.

Tak, Herre, Gaven gjør mig lykkelig.
Nu beder jeg, for Eders Datters Skyld,
skjenk mig en Naade, som jeg vil begjære.

Hertugen.

For din Skyld tilstaaes det, hvad det end er.

Valentino.

De Landsforviste, som var mine Fæller,
er Mænd med Dygtighed og gode Evner;
tilgiv dem da, hvad her de har forbrudt
og kald dem fra Forvisningen tilbage;

de har forbedret sig, har lært at lyde,
og de kan tjene Eders Naade vel.

Hertugen.

Belan da; jeg benaader dem og dig;
giv hver den Plads, du veed, han kan fortjene.

Rom, lad os gaae og ende hver en Mislyd
i Jubel, Lystighed og sjeldne Fester.

Valentino.

Paa Veien vover jeg ved min Fortælling
at lokke frem et Smil hos Eders Naade.

Hvad tykkes Jer om denne Page, Herre?

Hertugen.

Mig tykkes, denne Dreng er smuk; han rødmer.

Valentino.

Ja, mere smuk end Dreng, tør jeg forsikre.

Hertugen.

Hvad mener du med det?

Valentino.

Hvis I tillader,

skal jeg fortælle Jer, imens vi gaae,
til Jer Forundring, Alt, hvad der er hændet. —

Rom, Proteus; dette er din Straf at høre

mig røbe dine Gifvoseventyr;

min Bryllupsdag skal ogsaa være din,

een Fest, eet Hus og een gjensidig Lykke.

(Alle gaae.)

Anmærkninger.

- S. 184. „Hvordan i Hellepont Leander svømmed“. — De fleste Læsere kjende Sagnet om Leander, der besøgte sin elskede Hero, idet han svømmede over Hellepont veiledet af Falken, som hun holdt ud fra Taarnet, indtil han i en stormfuld Nat druknede. Musæus' Digt „Hero og Leander“ var paa Shakspeares' Tid oversat paa Engelsk.
- — „Spanske Støvler“. — Det var et Marterredskab, hvormed Venet klemtes paa en pinlig Maade. Originalen har paa dette Sted et uoversætteligt Drosopil, som dette maatte træde i Stedet for.
- 191. „Eglamour“. — Den her nævnte Eglamour er ikke den samme, som træder op i Stykkets fjerde og femte Act.
- 199. „Keiserhoffet“. — Her tales om Keiserhoffet, men der i Stykket kun forekommer en Hertug i Milano, til hvis Hof Handlingen er knyttet. Hertugerne af Milano var Vasaller af de tydske Keisere, og flere af disse holdt af og til Hof i Milano, som var den betydeligste Stad i deres italienske Besiddelser.
- 203. „Som en Tigger paa Alle Helgens Dag“. — Paa den Dag pleiede i fordums Tid i England Tiggerne at drage om og i Anledning af Festen at modtage som Almisse en Slags Hvedeflager („Soul cakes“).
- 206. „Et deiligt Spilleværk! — — nu vil han nok lade hende snakke“. — Hentydning til Marionetttheatrene, der dengang var en yndet Folkeforlystelse.

S. 240. „Ha, Phaeton! thi du er Merops' Søn“. — Phaeton var en Søn af Solguden og Kong Merops' Hustru. For at bevise sin guddommelige Byrd afløkkede han sin Fader det Løfte, at han vilde tilstaae ham, hvad han bad om. Han bad da om, at maatte kjøre Solens Vogn en Dag, men kunde ikke styre de himmelfste Heste og bragte Verden i Forstyrrelse, indtil Zeus dræbte ham med Lynet. — Shakspeares Mening med Vignelsen synes at være den, at Valentino i Driftighed ligner Phaeton; men idet denne kaldes Merops' Søn, antydes, at han ikke er en ægte Søn af Solguden og derfor udygtig til den store Gjerning, han vover sig til.

— 246. „Sankt Nicolai give dig en rap Forstand derpaa!“ — Denne Helgen gjaldt for de Lærdes Beskytter.

— 267. „Bed Robin Hoods den tykke Staldemunk“. — Om Robin Hood, der i Spidsen for en Skare Fredløse drev sit Væsen i Sherwood Skov, og den lystige Munk, Broder Luff, der hørte til hans Bande, er der megen Tale i gammelengelske Folkesagn og Sange.

— 268. „Som en Ligger paa alle Helgens Dag“. — Denne Tale er en gammel engelsk Folkesang, som er en Parodi paa den engelske Folkesang „Som en Ligger paa alle Helgens Dag“. — Denne Tale er en gammel engelsk Folkesang, som er en Parodi paa den engelske Folkesang „Som en Ligger paa alle Helgens Dag“.

Indhold af femtende Del.

	Side
Antonius og Cleopatra	1.
De to Herrer fra Verona	181.

Table of Contents

iii

Introduction	1
Part I. The History of the Church	1
Part II. The History of the Church	1

